

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA PZU Dom

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
nr UZ/218/2026 z dnia 16 września 2026 r.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1 POSTANOWIENIA WSTĘPNE

I SŁOWNICZEK	str. 6
Słowniczek	str. 6

ROZDZIAŁ 2 UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI

(DOM JEDNORODZINNY, MIESZKANIE I INNE PRZEDMIOTY) ORAZ UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH.	str. 12
Słowniczek	str. 12
Przedmiot ubezpieczenia	str. 12
Zakres ubezpieczenia	str. 12
Rozszerzenie ubezpieczenia ruchomości domowych o mienie specjalne	str. 14
Zwrot kosztów.	str. 15
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 15
Zabezpieczenia mienia	str. 18

ROZDZIAŁ 3 UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI

ORAZ UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH (DOM LETNISKOWY I INNE PRZEDMIOTY)	str. 18
Słowniczek	str. 18
Przedmiot ubezpieczenia	str. 18
Zakres ubezpieczenia	str. 18
Zwrot kosztów.	str. 19
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 20
Zabezpieczenia mienia	str. 22

ROZDZIAŁ 4 UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI

(BUDYNEK WIELOMIESZKANIOWY)	str. 22
Słowniczek	str. 22
Przedmiot ubezpieczenia	str. 22
Zakres ubezpieczenia	str. 23
Zwrot kosztów.	str. 23
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 23
Zabezpieczenia mienia	str. 25

ROZDZIAŁ 5 UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI

(BUDYNEK W BUDOWIE I INNE PRZEDMIOTY) ORAZ UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH.	str. 25
Słowniczek	str. 25
Przedmiot ubezpieczenia	str. 25
Zakres ubezpieczenia	str. 26
Zwrot kosztów.	str. 27
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 27
Zabezpieczenia mienia	str. 29

ROZDZIAŁ 6 UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI

(NAGROBEK)	str. 30
Słowniczek	str. 30
Przedmiot ubezpieczenia	str. 30
Zakres ubezpieczenia	str. 30
Zwrot kosztów.	str. 30
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 30
Zabezpieczenie mienia	str. 31

ROZDZIAŁ 7 UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI

(ROŚLINY OGRODOWE)	str. 31
Słowniczek	str. 31
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	str. 31
Zwrot kosztów.	str. 31
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 31

ROZDZIAŁ 8 POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA

UBEZPIECZENIA NIERUCHOMOŚCI ORAZ UBEZPIECZENIA RUCHOMOŚCI DOMOWYCH	str. 31
Słowniczek	str. 31
Suma ubezpieczenia.	str. 31
Limity odpowiedzialności	str. 32
Ustalenie odszkodowania	str. 33
Wariant serwisowy	str. 36
Postępowanie w razie wypadku ubezpieczeniowego	str. 36

ROZDZIAŁ 9 UBEZPIECZENIE

POMOC W DOMU – ASSISTANCE	str. 37
Słowniczek	str. 37
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	str. 37
Usługi assistance domowy	str. 39
Usługi assistance medyczny	str. 40
Usługa assistance ochrona danych osobowych	str. 41
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 41
Postępowanie w razie wypadku ubezpieczeniowego	str. 42

ROZDZIAŁ 10 UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM	str. 42
Słowniczek	str. 42
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	str. 42
Rozszerzony zakres ubezpieczenia	str. 43
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 44
Suma gwarancyjna	str. 45
Ustalenie odszkodowania	str. 45
Postępowanie w razie wypadku ubezpieczeniowego	str. 45
Zobowiązania PZU wynikające z umowy ubezpieczenia.	str. 45

ROZDZIAŁ 11 UBEZPIECZENIE

OCHRONY PRAWNEJ	str. 45
Słowniczek	str. 45
Przedmiot ubezpieczenia	str. 46
Zakres ubezpieczenia	str. 46
Udział adwokata lub radcy prawnego	str. 47
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 47
Suma ubezpieczenia.	str. 48
Postępowanie w razie wypadku ubezpieczeniowego	str. 48
Wypłata świadczenia	str. 48

ROZDZIAŁ 12 UBEZPIECZENIE

ASYSTENT ZDROWOTNY	str. 48
Słowniczek	str. 48
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	str. 48
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 50
Ustalenie świadczeń	str. 50
Postępowanie w razie wypadku ubezpieczeniowego	str. 50

ROZDZIAŁ 13 UBEZPIECZENIE NNW	str. 51	ROZDZIAŁ 14 POSTANOWIENIA WSPÓLNE	str. 56
Słowniczek	.str. 51	Zawarcie umowy ubezpieczenia	.str. 56
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	.str. 51	Początek i koniec odpowiedzialności PZU	.str. 56
Rodzaje i wysokość świadczeń	.str. 51	Składka ubezpieczeniowa	.str. 57
Wyłączenia odpowiedzialności	.str. 54	Przeniesienie praw z umowy	.str. 58
Suma ubezpieczenia.	.str. 55	Wypłata odszkodowania lub świadczenia	.str. 58
Ustalenie świadczeń	.str. 55	Przejęcie roszczeń na PZU	.str. 59
Postępowanie w razie wypadku ubezpieczeniowego	.str. 55	Reklamacje, skargi i zażalenia	.str. 59
		Postanowienia końcowe	.str. 60

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Postanowienia wstępne i słowniczek: § 1 ust. 8, § 2, § 94 ust. 2–4, § 95, § 101 Ubezpieczenie nieruchomości (dom jednorodzinny, mieszkanie i inne przedmioty) oraz ubezpieczenie ruchomości domowych: § 3–8, § 9 ust. 1–3, § 10–11, § 98 Ubezpieczenie nieruchomości oraz ubezpieczenie ruchomości domowych (dom letniskowy i inne przedmioty): § 12–16, § 17 ust. 1–2, § 18, § 98 Ubezpieczenie nieruchomości (budynek wielomieszkaniowy) § 20–23, § 25–§ 26, § 98 Ubezpieczenie nieruchomości (budynek w budowie i inne przedmioty) oraz ubezpieczenie ruchomości domowych § 27–30, § 31 ust. 1, § 32–33, § 98 Ubezpieczenie nieruchomości (nagrobek) § 34–37, § 38 ust. 1 pkt 1, § 39 ust. 1, § 98 Ubezpieczenie nieruchomości (rośliny ogrodowe) § 40–42, § 43 ust. 1, § 98 Postanowienia wspólne dla ubezpieczenia nieruchomości oraz ubezpieczenia ruchomości domowych § 45, § 47–51

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
	Ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance: § 52–56, § 57 ust. 5–6, § 58 Ubezpieczenie OC: § 59–63, § 65–§ 67, § 68 Ubezpieczenie ochrony prawnej: § 69–73, § 75–77 Ubezpieczenie asystent zdrowotny: § 78–§ 79, § 81–82 Ubezpieczenie NNW: § 83–85, § 87–93
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Postanowienia wstępne i słowniczek: § 1 ust. 8, § 2, § 94 ust. 5, § 95, § 102 ust. 3 Ubezpieczenie nieruchomości (dom jednorodzinny, mieszkanie i inne przedmioty) oraz ubezpieczenie ruchomości domowych: § 3–10, § 98, § 100 Ubezpieczenie nieruchomości oraz ubezpieczenie ruchomości domowych (dom letniskowy i inne przedmioty) : § 12–18, § 98, § 100 Ubezpieczenie nieruchomości (budynek wielomieszkaniowy) § 20–25, § 98, § 100 Ubezpieczenie nieruchomości (budynek w budowie i inne przedmioty) oraz ubezpieczenie ruchomości domowych § 27–32, § 98, § 100

Ubezpieczenie nieruchomości (nagrobek)
§ 34–38, § 39 ust. 2, § 98, § 100

Ubezpieczenie nieruchomości (rośliny ogrodowe)
§ 40–43, § 98, § 100

Postanowienia wspólne dla ubezpieczenia
nieruchomości oraz ubezpieczenia ruchomości
domowych
§ 45–50, § 51 ust. 1 pkt 1 i 3, ust. 2–3

Ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance:
§ 52–57

Ubezpieczenie OC:
§ 59–66, § 67 ust. 1

Ubezpieczenie ochrony prawnej:
§ 69–71, § 72 ust. 4, § 73–75, § 77

Ubezpieczenie asystent zdrowotny:
§ 78–80, § 82 ust. 5–6

Ubezpieczenie NNW:
§ 83–90, § 91 ust. 2 i 6, § 92

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA WSTĘPNE I SŁOWNICZEK

– czyli kilka ważnych informacji na początek i definicje pojęć, które pojawiają się w OWU

§ 1

1. Na podstawie Ogólnych warunków ubezpieczenia PZU Dom (zwanych dalej „OWU”) ubezpieczający może zawrzeć z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwanym dalej „PZU”) umowę ubezpieczenia w zakresie:
  - 1) ubezpieczenia nieruchomości;
  - 2) ubezpieczenia ruchomości domowych;
  - 3) ubezpieczenia assistance (zwanego dalej „ubezpieczeniem Pomoc w Domu – assistance”);
  - 4) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym (zwanego dalej „ubezpieczeniem OC”);
  - 5) ubezpieczenia ochrony prawnej;
  - 6) ubezpieczenia asystent zdrowotny;
  - 7) ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków (zwanego dalej „ubezpieczeniem NNV”).
2. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na swój rachunek (dla siebie – jest on wtedy również ubezpieczonym) albo na cudzy rachunek (dla innego podmiotu – ten podmiot jest wtedy ubezpieczonym). W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
  - 1) ubezpieczający ma obowiązek zapłacić składki ubezpieczeniowej;
  - 2) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu;
  - 3) ubezpieczony może żądać, by PZU udzieliło mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie praw i obowiązków ubezpieczonego.
3. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odbiegające od ustalonych w OWU. W razie ich wprowadzenia do umowy ubezpieczenia, OWU mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.
4. PZU zobowiązane jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeśli PZU nie dopełni tego obowiązku, nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Tego postanowienia nie stosuje się do umów ubezpieczenia, które są zawierane w drodze negocjacji.
5. PZU doręcza ubezpieczającemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeśli umowa ubezpieczenia jest zawierana na cudzy rachunek, to ubezpieczający jest zobowiązany przekazać OWU wszystkim ubezpieczonym przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia, a jeśli to nie jest możliwe – najpóźniej w pierwszym dniu tego okresu. OWU może być przekazane w wersji papierowej lub – jeśli ubezpieczony się zgodzi – na innym trwałym nośniku. PZU może poprosić ubezpieczającego o dowód, który potwierdza przekazanie OWU ubezpieczonym.
6. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawierana za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, OWU jest przekazywane ubezpieczającemu wraz z polisą. Ponadto OWU jest udostępniane w placówkach i na stronie internetowej PZU.
7. W relacjach z konsumentem PZU stosuje język polski.
8. W sprawach nieuregulowanych w OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w OWU

§ 2

W OWU używa się pojęć:

- 1) **akty terroryzmu** – działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu. Ich celem jest osiągnięcie skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych lub społecznych przez wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności, dezorganizację życia publicznego;
- 2) **awaria instalacji** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej nagłe i niespodziewane uszkodzenie instalacji: elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania, w tym urządzeń lub osprzętu tych instalacji, które powoduje zaprzestanie działania lub nieprawidłowe działanie tej instalacji, co wiąże się z powstaniem lub z możliwością powstania szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 3) **awaria instalacji fotowoltaicznej lub pompy ciepła** – uszkodzenie instalacji fotowoltaicznej lub pompy ciepła powstałe na skutek jej wady, niewłaściwego użytkowania, niewłaściwej konserwacji, zużycia się jej elementów, co powoduje zaprzestanie działania lub nieprawidłowe działanie tej instalacji lub pompy ciepła;
- 4) **biżuteria**:
  - a) przedmioty osobistego użytku przeznaczone do ozdoby ciała lub stroju człowieka, jeżeli do ich wykonania użyto metali szlachetnych lub półszlachetnych, kamieni szlachetnych lub półszlachetnych,
  - b) okulary i zegarki na rękę;
- 5) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz ze stałymi elementami;
- 6) **budynek niemieszkalny** – budynek, który nie jest przeznaczony do zamieszkiwania, i który nie jest domem letniskowym (na przykład budynek gospodarczy, stodoła, stajnia, budynek, w którym znajduje się garaż, basen, siłownia, sauna);
- 7) **budynek wielomieszkalniowy** – budynek mieszkalny przeznaczony do zamieszkiwania, w którym znajdują się więcej niż dwa wyodrębnione lokale, które nie są odrębnymi nieruchomościami lub nie są przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
- 8) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia przez osoby trzecie, także w związku z włamaniem lub jego usiłowaniem, interwencją organów ścigania, straży pożarnej lub pogotowia ratunkowego. Dewastacją nie obejmuje utraty mienia;
- 9) **dom jednorodzinny** – budynek mieszkalny wolnostojący, w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej, przeznaczony do całorocznego zamieszkiwania. Posiada co najmniej instalacje: wodną, kanalizacyjną, elektryczną i ogrzewania, w tym urządzenia i osprzęt tych instalacji. Znajdują się w nim nie więcej niż dwa wyodrębnione lokale, które nie są odrębnymi nieruchomościami lub nie są przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu. Obejmuje również pomieszczenia gospodarcze w tym budynku;
- 10) **dom letniskowy** – obiekt budowlany przeznaczony do celów rekreacyjnych lub wypoczynkowych i nie przeznaczony do całorocznego zamieszkiwania. Obejmuje również stałe elementy oraz pomieszczenia gospodarcze w tym obiekcie;
- 11) **domownik** – osoba bliska osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony, która:

- a) pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym albo
  - b) nie pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, ale z nim mieszka;
- 12) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu, która powstała w wyniku spalania;
  - 13) **eksplozja** – wybuch, który polega na wyzwoleniu się gazów, pyłów lub pary i jest wywołany ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu i spowodowały ujęcie gazów, pyłów, pary lub cieczy. Za spowodowane eksplozją uważa się też szkody powstałe wskutek implozji, które polegają na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
  - 14) **gość** – osoba fizyczna, która czasowo przebywa na zaproszenie ubezpieczonego w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym – wskazanym w polisie, i która nie jest osobą, która posiada na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia powyższe mieszkanie, dom, pomieszczenie lub pomieszczenia w tym mieszkaniu lub domu;
  - 15) **grad** – opad atmosferyczny, który składa się z brytek lodu;
  - 16) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny, który porusza się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
  - 17) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 13,8 m/s ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (zwany dalej „IMGW”). W przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 18) **instalacja fotowoltaiczna** – zespół urządzeń, który jest przeznaczony do przetwarzania energii promieniowania słonecznego w energię elektryczną oraz wykorzystywania tej energii na użytek własny lub dostarczania tej energii do zewnętrznej sieci elektroenergetycznej. Składa się z następujących elementów: panelu lub paneli fotowoltaicznych oraz innych urządzeń stanowiących całość techniczną i użytkową, w tym uziemienia, systemu ochrony przeciwprzepięciowej i odgromowej (o ile jest wymagany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa);
  - 19) **kradzież** – zabranie cudzej rzeczy w celu jej przywłaszczenia;
  - 20) **kradzież z włamaniem** – kradzież, której sprawca dokonał lub usiłował dokonać:
    - a) po usunięciu – przy użyciu siły lub narzędzi – zabezpieczeń, pozostawiając na tych zabezpieczeniach ślady, które stanowią dowód użycia siły lub narzędzi lub
    - b) po otwarciu zamków kluczem oryginalnym lub innym urządzeniem otwierającym (na przykład pilotem), które zdobył w wyniku rozboju lub kradzieży z innego zamkniętego na zamek lub klucz pomieszczenia lub pojazdu przy użyciu siły lub narzędzi pozostawiając ślady, które stanowią dowód użycia siły lub narzędzi, lub
    - c) po pokonaniu zamka mechaniczno-elektronicznego lub elektronicznego systemu zamykania bramy, jeśli pozostały dowody bezprawnej obecności lub działania sprawcy (na przykład utracone nagranie z kamery, zabezpieczone przez policję inne dowody);
  - 21) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni ze zboczy górskich;
  - 22) **miejsce postojowe** – wydzielone miejsce w budynku przeznaczone do parkowania pojazdów mechanicznych. Obejmuje również platformy parkingowe;
  - 23) **miejsce ubezpieczenia:**
    - a) w ubezpieczeniu nieruchomości – adres w Polsce wskazany w polisie, pod którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia,
    - b) w ubezpieczeniu stałych elementów – adres w Polsce wskazany w polisie, pod którym znajduje się mieszkanie, dom jednorodzinny, dom jednorodzinny w budowie w stanie zamkniętym,
    - c) w ubezpieczeniu ruchomości domowych – adres w Polsce wskazany w polisie, pod którym znajduje się mieszkanie, dom jednorodzinny, dom letniskowy, dom jednorodzinny w budowie w stanie zamkniętym,
    - d) w ubezpieczeniu Pomoc w Domu – assistance – adres w Polsce wskazany w polisie, pod którym znajduje się mieszkanie, dom jednorodzinny;
  - 24) **mienie służbowe** – przenośny sprzęt elektroniczny, telefony komórkowe, które pracodawca przekazał ubezpieczonemu do używania na podstawie dokumentu nakładającego odpowiedzialność materialną na korzystającego z tego mienia;
  - 25) **mienie specjalne** – ruchomości domowe, ich części, zespoły, kolekcje, skatalogowane zbiory, które mają wartość kolekcjonerską, zabytkową, artystyczną lub są świadectwem minionej epoki lub zdarzenia:
    - a) oryginalne dzieła plastyczne: obrazy, rzeźby, grafiki, fotografie,
    - b) oryginalne dzieła rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
    - c) wytwory sztuki ludowej i rękodzieła,
    - d) rękopisy, książki i inne materiały bibliofilskie,
    - e) numizmaty lub pamiątki historyczne (przedmioty z epoki, które upamiętniają wydarzenia historyczne czy działalność wybitnych osób lub instytucji),
    - f) urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych form gospodarki;
  - 26) **mienie wypożyczone** – przedmioty, które na podstawie umowy zostały oddane ubezpieczonemu do używania przez:
    - a) operatora sieci telefonicznej, internetowej lub telewizyjnej,
    - b) organizację sportową lub społeczną,
    - c) wypożyczalnię,
    - d) szkołę,
    - e) placówkę medyczną;
  - 27) **mieszkanie** – wyodrębnione w budynku mieszkalnym pomieszczenia przeznaczone do zamieszkiwania wraz ze stałymi elementami, pomieszczeniami gospodarczymi oraz miejscami postojowymi, w tym budynku oraz przynależnymi: balkonami, tarasami, loggiami. Obejmuje również pomieszczenia gospodarcze oraz miejsca postojowe, które znajdują się w innym budynku w tej samej miejscowości co te pomieszczenia przeznaczone do zamieszkiwania. Obejmuje również mieszkanie w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej, czyli mieszkanie, które stanowi samodzielną i funkcjonalną całość od piwnicy po dach (w pionie);
  - 28) **nagrobek** – obiekt budowlany, który jest przeznaczony do pochówku osób lub zwierząt lub który upamiętnia zmarłego. Składa się z następujących elementów, które są zamocowane na stałe w taki sposób, że ich zdemontowanie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów, które stanowią dowód użycia siły lub narzędzi: płyty lub tablicy

- napisowej oraz innych elementów na przykład opaski wokół nagrobka, ławki, liter, rzeźby nagrobnej, wazonu;
- 29) **nieszczęśliwy wypadek:**
- w ubezpieczeniu asystent zdrowotny oraz w ubezpieczeniu Pomoc w Domu – assistance – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia,
  - w ubezpieczeniu NNW – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł;
- 30) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 31) **opad** – deszcz, topniejący: śnieg, lód, grad;
- 32) **osoba bliska** – małżonek, konkubent, konkubina, wstępny, zstępny, brat, siostra, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teść, teściowa, zięć, synowa, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 33) **osoba trzecia** – każdy podmiot, który nie jest ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 34) **osuwanie się ziemi** – niespodowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po skarpie lub stoku;
- 35) **palna konstrukcja** – konstrukcja budynku, w której:
- ściany nośne wykonane są z elementów drewnianych lub
  - pokrycie dachowe wykonane jest z drewna, trzciny, słomy lub tworzywa sztucznego;
- 36) **papiery wartościowe** – czeki, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywy dokumentowe, inne dokumenty, które zastępują gotówkę, zgodnie z przepisami prawa;
- 37) **piorun** – bezpośrednie wyładowanie atmosferyczne na przedmiot ubezpieczenia;
- 38) **polisa** – dokument, który potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia;
- 39) **pomieszczenie gospodarcze** – pomieszczenie wyodrębnione w budynku mieszkalnym lub domu letniskowym:
- piwnica, komórka lokatorska,
  - pralnia, suszarnia,
  - strych,
  - wózkownia, rowerownia,
  - pomieszczenie przeznaczone do parkowania pojazdów mechanicznych,
  - boks przeznaczony do przechowywania mienia, na przykład boks na miejscu postojowym;
- 40) **pompa ciepła** – urządzenie grzewcze, które jest przeznaczone do dostarczania, za pomocą czynnika roboczego, ciepła pobranego z gruntu, z wody lub z powietrza do instalacji centralnego ogrzewania, wodnej lub wentylacyjnej. Składa się z następujących elementów: dwóch jednostek – zewnętrznej i wewnętrznej – połączonych przewodami lub jednej jednostki zewnętrznej lub wewnętrznej, w których znajduje się czynnik roboczy oraz innych urządzeń stanowiących całość techniczną i użytkową;
- 41) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
- podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
  - sptywu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
  - podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka),
  - deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMGW. W przypadku braku
- możliwości uzyskania opinii IMGW wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 42) **przebiecie** – nagła zmiana napięcia w sieci elektrycznej;
- 43) **przewodząca** – przenoszenie lub przewożenie ruchomości domowych z miejsca ubezpieczenia do innego miejsca w Polsce, przy czym przeprowadzka trwa od chwili, gdy ruchomości domowe znajdują się poza miejscem ubezpieczenia do chwili, w której ruchomości domowe znajdują się w tym innym miejscu w Polsce;
- 44) **rabunek w miejscu ubezpieczenia** – kradzież w miejscu ubezpieczenia (na przykład w domu jednorodzinnym, mieszkaniu):
- z zastosowaniem przez sprawcę przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia, wobec ubezpieczonego,
  - z doprowadzeniem ubezpieczonego przez sprawcę do nieprzytomności lub bezbronności lub
  - dokonana przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia, zmusił osobę, która ma klucze do miejsca ubezpieczenia, by otworzyła to miejsce albo sam je otworzył kluczami, które odebrał przemocą;
- 45) **rabunek poza miejscem ubezpieczenia** – kradzież poza miejscem ubezpieczenia (na przykład na ulicy) dokonana w Polsce lub poza jej granicami:
- z zastosowaniem przez sprawcę przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia, wobec ubezpieczonego lub
  - z doprowadzeniem ubezpieczonego przez sprawcę do nieprzytomności lub bezbronności;
- 46) **remont generalny** – prace remontowe przeprowadzone w domu jednorodzinnym lub budynku wielomieszkaniowym, w wyniku których wymieniono co najmniej:
- instalację: wodną, ogrzewania i elektryczną oraz
  - stolarkę okienną i drzwi zewnętrzne oraz
  - pokrycie dachowe;
- 47) **rośliny ogrodowe** – drzewa i krzewy posadzone w gruncie;
- 48) **ruchomości domowe** – mienie ruchome, w szczególności:
- meble, z wyłączeniem mebli wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
  - sprzęt gospodarstwa domowego, z wyłączeniem sprzętu wbudowanego lub zamontowanego na stałe,
  - elementy dekoracji wnętrz,
  - przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria,
  - sprzęt medyczny, rehabilitacyjny, ortopedyczny, wózki inwalidzkie,
  - gotówka,
  - odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - zapasy gospodarstwa domowego,
  - sprzęt audiowizualny (w tym również anteny telewizyjne i anteny radiowe, zainstalowane na zewnątrz mieszkania, budynku i trwale z nim związane), sprzęt komputerowy, sprzęt fotograficzny, instrumenty muzyczne, telefony,
  - sprzęt do prowadzenia działalności, mienie służbowe, mienie wypożyczone,
  - sprzęt turystyczny, ogrodniczy lub sportowy,
  - drony,
  - wózki dziecięce, rowery, hulajnogi,
  - części zamienne do samochodów, motocykli lub motorowerów oraz ich dodatkowy osprzęt,

- o) rośliny doniczkowe,
- p) zwierzęta domowe;
- 49) **ruchomości domowe na zewnątrz** – znajdujące się w miejscu ubezpieczenia określonym w § 4 ust. 3 pkt 1:
  - a) meble ogrodowe, tj. meble przystosowane do użytkowania na zewnątrz, zgodnie z informacją od producenta: regały, szafki, stoły, stoliki, ławki, krzesła, stołki, fotele, leżaki, huśtawki,
  - b) rowery, hulajnogi, wózki dziecięce,
  - c) niezwiązane trwale z podłożem: grille, baseny wraz z osprzętem, donice, wyposażenie placów zabaw za wyjątkiem trampolin,
  - d) ręczne narzędzia ogrodnicze,
  - e) kosiarki do trawy, w tym roboty koszące (samojezdne kosiarki),
  - f) rośliny doniczkowe;
- 50) **ryzyka kradzieżowe**:
  - 1) w ubezpieczeniu: mieszkania, domu jednorodzinnego, domu jednorodzinnego w budowie, domu letniskowego, budynku wielomieszkaniowego, budynku niemieskalnego, stałych elementów, stałych elementów w domu jednorodzinnym w budowie, wyposażenia posesji – kradzież z włamaniem;
  - 2) w ubezpieczeniu:
    - a) ruchomości domowych w mieszkaniu, domu jednorodzinnym:
      - kradzież z włamaniem,
      - rabunek w miejscu ubezpieczenia,
      - rabunek poza miejscem ubezpieczenia,
    - b) ruchomości domowych w domu jednorodzinnym w budowie, domu letniskowym, budynku niemieskalnym, pomieszczeniu gospodarczym, wyposażeniu posesji – kradzież z włamaniem,
    - c) ruchomości domowych na zewnątrz – kradzież,
    - d) zwierząt domowych w Polsce – kradzież;
- 51) **sporty wysokiego ryzyka**:
  - a) sporty motorowe, jazda na quadach,
  - b) sporty motorowodne (w tym narciarstwo wodne),
  - c) szybownictwo, baloniarstwo, skoki ze spadochronem, BASE jumping, lotnictwo, paralotniarstwo, motolotnictwo, pilotowanie samolotów silnikowych,
  - d) wspinaczka wysokogórska, skalna i skałkowa, speleologia przy użyciu sprzętu zabezpieczającego lub asekuracyjnego lub wymagająca użycia takiego sprzętu,
  - e) rafting, canyoning,
  - f) nurkowanie przy użyciu specjalistycznego sprzętu, nurkowanie na zatrzymanym oddechu, nurkowanie wrakowe i jaskiniowe,
  - g) żeglarstwo morskie, wędkarstwo morskie,
  - h) surfing, windsurfing, kitesurfing, wakeboarding,
  - i) jazda na nartach zjazdowych lub snowboardzie, poza oznakowanymi trasami zjazdowymi,
  - j) narciarstwo ekstremalne: skialpinizm, zjazdy ekstremalne, freestyle,
  - k) jazda na skuterach śnieżnych, na śnieżnej poduszce powietrznej, na sankach gąsienicowych, na śnieżnej hulajnodze,
  - l) icesurfing, jazda na bojerach,
  - m) snowboarding ekstremalny: freeride, snowboarding wysokogórski, snowboarding przedkościowy, skoki i ewolucje snowboardowe, snowkite, snowcross, boardercross, snowscooting,
  - n) skoki na linie (w tym bungee jumping, dream jumping),
  - o) sztuki i sporty walki, sporty obronne,
  - p) jeździectwo,
  - q) biegi maratońskie,
  - r) triathlon,
  - s) kolarstwo górskie, downhill,
  - t) parkour,
  - u) udział w polowaniach na zwierzęta z użyciem broni palnej lub pneumatycznej,
  - v) uczestniczenie w wyprawach survivalowych lub wyprawach do miejsc, które charakteryzują się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi czy przyrodniczymi: pustynia, góry powyżej 2500 m n.p.m. (w tym wyprawy trekkingowe), busz, bieguny i strefy podbiegunowe, dżungla. Obejmuje również uczestniczenie w wyprawach na tereny lodowcowe lub śnieżne, jeśli wyprawy te wymagają użycia sprzętu zabezpieczającego lub asekuracyjnego;
- 52) **sprzęt do prowadzenia działalności** – przedmioty, które ubezpieczony nabył w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i wykorzystuje je do wykonywania pracy zarobkowej lub w życiu prywatnym;
- 53) **sprzęt elektroniczny** – każde urządzenie wyposażone w wyświetlacz, które do prawidłowego działania wymaga podłączenia do instalacji elektrycznej lub baterii;
- 54) **stałe elementy**:
  - a) elementy zamontowane lub wbudowane na stałe wewnątrz mieszkania, domu jednorodzinnego, domu letniskowego, budynku wielomieszkaniowego, budynku niemieskalnego, budynków w budowie, w szczególności:
    - meble wraz z zamontowanym w nich sprzętem gospodarstwa domowego,
    - wykładziny: ścian, podłóg, schodów, sufitów, słupów,
    - kominki,
    - schody wewnętrzne, antresole, podwieszane sufity,
    - tynki, powłoki malarskie,
    - wewnętrzne ścianki działowe,
    - stolarka okienna lub drzwiowa wraz z oszkleniami i zamknięciami, parapety wewnętrzne,
    - instalacje wraz z urządzeniami oraz osprzętem (na przykład umywalki, zlewy, wanny, kabiny prysznicowe, brodziki, piece, grzejniki, podgrzewacze wody, gniazda wtyczkowe, włączniki),
    - lustra wmontowane w ścianach,
    - stacje ładowania pojazdów,
    - magazyny energii,
  - b) elementy, o których mowa w lit. a, które nie zostały jeszcze zamontowane lub wbudowane na stałe, za wyjątkiem stacji ładowania pojazdów,
  - c) trwale związane z mieszkaniem, domem jednorodzinnym, domem letniskowym, budynkiem wielomieszkaniowym, budynkiem niemieskalnym, budynkami w budowie: urządzenia klimatyzacyjne, urządzenia wentylacyjne, pompy ciepła, kraty, żaluzje, rolety, czujki, sygnalizatory, instalacja monitoringu wraz z urządzeniami oraz osprzętem (na przykład kamera, w tym kamera na wi-fi, wraz z rejestratorem), inne elementy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, zabezpieczeń przeciwpożarowych i zabezpieczeń przeciwpowodziowych, instalacja domofonowa i wideodomofonowa,
  - d) elementy znajdujące się na zewnątrz: mieszkania, domu jednorodzinnego, budynku wielomieszkaniowego, domu letniskowego, budynku niemieskalnego, budynków w budowie, i trwale z nim związane, które nie zostały wymienione w lit. c, w szczególności:
    - zabudowy balkonów lub tarasów,

- stacje ładowania pojazdów,
  - magazyny energii,
  - instalacje, w tym urządzenia i osprzęt tych instalacji, które służą do zaopatrzenia i prawidłowego użytkowania mieszkania, domu jednorodzinnego, budynku wielomieszkaniowego, domu letniskowego, budynku niemieszkalnego, budynków w budowie, zainstalowane w ogrodzonym ogródku przy tym mieszkaniu albo na posesji (w tym na terenie ogrodów działkowych), na której znajduje się ten dom lub budynek, na przykład instalacja wodna, gazowa, elektryczna, oświetleniowa, fotowoltaiczna, instalacja solarna, przyłącza, turbina wiatrowa, szambo, przydomowa oczyszczalnia ścieków, przydomowy zbiornik na gaz płynny lub paliwa płynne,
- e) opaska wykonana z kostki brukowej, betonu, luźnego kruszywa lub kamienia o szerokości do 1m liczoną od ściany zewnętrznej budynku, położona wokół domu jednorodzinnego, mieszkania w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej, domu letniskowego, budynku wielomieszkaniowego, budynku niemieszkalnego, budynków w budowie;
- 55) **stłuczenie** – rozbicie lub pęknięcie przedmiotu ubezpieczenia lub jego części;
- 56) **stopień zużycia technicznego** – współczynnik zużycia mienia, który wynika z okresu jego użytkowania, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych, sposobu użytkowania, prowadzonych remontów, wykonanych napraw;
- 57) **szklarnia** – obiekt budowlany pokryty szkłem lub włóknem poliwęglanowym, służący do uprawy roślin;
- 58) **szkoda:**
- a) w ubezpieczeniu nieruchomości oraz ubezpieczeniu ruchomości domowych – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia (na przykład utracony zysk lub dochód),
  - b) w ubezpieczeniu roślin ogrodowych – utrata lub zniszczenie rośliny ogrodowej. Nie stanowią szkody utracone korzyści ubezpieczonego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia (na przykład utracony zysk lub dochód),
  - c) w ubezpieczeniu OC oraz w ubezpieczeniu odpowiedzialności określonej w § 63:
    - utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy poszkodowanego, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy,
    - śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia poszkodowanego, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia,
  - d) w ubezpieczeniu odpowiedzialności określonej w § 62 – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia, w tym także utracone korzyści;
- 59) **szkoda całkowita w mieszkaniu** – uszkodzenie albo zniszczenie:
- a) ubezpieczonego mieszkania, pomieszczenia gospodarczego lub miejsca postojowego, w takim stopniu, że nie jest możliwe dalsze zamieszkiwanie tego mieszkania lub korzystanie z tego pomieszczenia lub miejsca, a nie da się ich naprawić albo
  - b) budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie, pomieszczenie gospodarcze lub miejsce postojowe, w takim stopniu, że nie jest możliwe dalsze zamieszkiwanie tego mieszkania lub korzystanie z tego pomieszczenia lub miejsca oraz nie jest możliwa naprawa albo odbudowa budynku;
- 60) **śnieg i lód** – naturalny opad w postaci śniegu lub lodu, który:
- a) swoim ciężarem bezpośrednio oddziałuje na przedmiot ubezpieczenia albo
  - b) pod wpływem swojego ciężaru może spowodować przewrócenie się drzew lub innych obiektów na przedmiot ubezpieczenia;
- 61) **ubezpieczający** – podmiot, który zawiera umowę ubezpieczenia i jest zobowiązany do zapłacenia składki ubezpieczeniowej;
- 62) **ubezpieczony** – podmiot wskazany w polisie jako ubezpieczony, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia oraz podmioty, na rachunek których została zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami OWU dotyczącymi danego ubezpieczenia. W ubezpieczeniu OC, ubezpieczeniu odpowiedzialności określonej w § 63, ubezpieczeniu ochrony prawnej, ubezpieczeniu asystent zdrowotny, ubezpieczeniu NNW oraz w ubezpieczeniu Pomoc w Domu – asistance – ubezpieczonym może być wyłącznie osoba fizyczna;
- 63) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu, jego części lub przewożonego w nim ładunku w przedmiot ubezpieczenia;
- 64) **umowa o korzystanie z cudzego mienia** – umowa najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub inna umowa dotycząca korzystania z cudzej rzeczy;
- 65) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się drzew, masztów, słupów energetycznych, kominów, latarni lub oderwanie się i upadek ich części na przedmiot ubezpieczenia;
- 66) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 67) **trzęsienie ziemi** – naturalne, gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 68) **wariant serwisowy** – opisany w § 50 sposób obsługi szkody powstałej w następstwie zalania – w ubezpieczeniu mieszkania, domu jednorodzinnego, stałych elementów mieszkania lub domu jednorodzinnego;
- 69) **wartość nowa** – wartość, która odpowiada kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego oraz:
- a) dla mieszkania, domu jednorodzinnego, domu letniskowego, budynku wielomieszkaniowego, budynku niemieszkalnego, budynków w stadium budowy, wyposażenia posesji, nagrobka – wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub odbudowy, określona z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardów wykończenia oraz przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy,
  - b) dla stałych elementów – wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub odbudowy, określona z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardów wykończenia oraz przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych

materiałów lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy,

- c) dla ruchomości domowych – wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.

Wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub odbudowy, o której mowa w lit. a oraz b, określona jest zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych, stosowanych w budownictwie. Przy określaniu wartości, o której mowa w lit. b oraz c, PZU uwzględni również koszty transportu, montażu, demontażu;

70) **wartość rynkowa:**

- a) dla mieszkania – wartość, która odpowiada iloczynowi powierzchni użytkowej mieszkania i średniej ceny rynkowej 1 m² w miejscowości lub dzielnicy miasta, w której znajduje się miejsce ubezpieczenia, w odniesieniu do mieszkania o podobnych parametrach, standardzie wykończenia i porównywalnym stanie technicznym, z uwzględnieniem przynależnego do mieszkania pomieszczenia gospodarczego. Dla miejsca postojowego, które stanowi odrębną nieruchomość lub jest przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do miejsca postojowego – wartość, która odpowiada średniej cenie rynkowej miejsca postojowego o podobnych parametrach i porównywalnym stanie technicznym w miejscowości lub dzielnicy miasta, w której znajduje się miejsce ubezpieczenia,
- b) dla mienia specjalnego – wartość mienia specjalnego, jaka byłaby możliwa do uzyskania w drodze jego sprzedaży,
- c) dla roślin ogrodowych – wartość roślin ogrodowych tego samego gatunku, odmiany, tej samej lub podobnej wielkości. Jeśli nie można ustalić wartości rośliny o podobnej wielkości to przyjmuje się koszt sadzonki do wysokości 3 m;

71) **wartość rzeczy wista** – wartość nowa pomniejszona o wartość, która jest iloczynem stopnia zużycia technicznego i wartości nowej;

72) **wiek budynku** – różnica pomiędzy rokiem, w którym zawierana jest umowa ubezpieczenia i rokiem budowy budynku. Za rok budowy PZU uznaje rok, w którym budynek został dopuszczony po raz pierwszy do użytkowania na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub prawomocnego zawiadomienia o zakończeniu budowy. Jeżeli rok wydania tej decyzji lub zawiadomienia nie jest znany, to za rok budowy PZU uważa rok pierwszego zamieszkania domu jednorodzinnego, budynku wielomieszkaniowego lub rozpoczęcia użytkowania budynku niemieszkalnego. To pojęcie nie dotyczy domu letniskowego;

73) **wiek domu letniskowego** – różnica pomiędzy rokiem, w którym zawierana jest umowa ubezpieczenia i rokiem rozpoczęcia użytkowania domu letniskowego;

74) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie dyscyplin sportowych, które polega na regularnym uczestniczeniu w treningach w klubie, związku lub stowarzyszeniu

sportowym. To także udział we współzawodnictwie sportowym (zawody, mecze, turnieje lub inne imprezy o charakterze sportowym) lub udział w sportowych obozach kondycyjnych czy szkoleniowych – w celu nauki i doskonalenia umiejętności w danej dyscyplinie sportowej i osiągnięcia w niej coraz lepszych wyników;

75) **wyposażenie posesji** – następujące obiekty budowlane, które nie są budynkiem:

- a) ogrodzenie wraz z bramą oraz elementami zamontowanymi na stałe (na przykład skrzynką na listy, sitownikiem i napędem do bramy),
- b) instalacje nie związane z domem jednorodzinnym, mieszkaniem, budynkiem niemieszkalnym, domem letniskowym, budynkami w budowie za wyjątkiem budynku wielomieszkaniowego w budowie (na przykład oświetlenie posesji, studnia głębinowa wraz z pompą, instalacja retencji wody, instalacja nawadniająca),
- c) utwardzona nawierzchnia placów, w tym korty tenisowe oraz boiska wraz z wyposażeniem zamontowanym na stałe, podjazdów oraz drogi dojazdowe,
- d) lekka konstrukcja do przechowywania mienia lub parkowania pojazdów mechanicznych (na przykład szopa, domek narzędziowy, skrzynia ogrodowa, wiatra, garaż blaszany), kontener do przechowywania mienia,
- e) murowane i drewniane tarasy wolnostojące,
- f) służące do dekoracji, rekreacji lub utrzymania porządku: posagi, grille murowane, fontanny, studnie, oczka wodne, pergole, śmietniki, oraz trwałe związane z podłożem donice,
- g) trwałe związane z podłożem: altanki, w tym ogrody zimowe nie połączone z budynkiem,
- h) służące do rekreacji: baseny trwałe związane z podłożem, sauny, jacuzzi, banie kąpielowe – wraz z osprzętem, trwałe związane z podłożem zadaszenie basenów, trwałe związane z podłożem wyposażenie placów zabaw za wyjątkiem trampolin,
- i) budy i korce dla psów i kotów, ule, woliery,
- j) przydomowe ziemianki, piwniczki ogrodowe do 35m²,
- k) przydomowe szklarnie o powierzchni do 35 m² – znajdujące się na posesji (w tym na terenie ogrodów działkowych), na której stoi dom jednorodzinny, dom letniskowy, budynek niemieszkalny, budynek w budowie, za wyjątkiem budynku wielomieszkaniowego w budowie lub znajdującego się w ogrodzonym ogródku znajdującym się przy mieszkaniu;
- 76) **zabezpieczenia przeciwpowodziowe** – wyprodukowany przez wyspecjalizowany podmiot system przegród (zapór) przeciwpowodziowych, składający się na przykład:
- a) ze słupów końcowych (prowadnic), montowanych na stałe lub czasowo w otworach (gniazdach) kotwiących przed drzwiami zewnętrznymi, balkonowymi, tarasowymi, bramami garażowymi, oknami i innymi otworami (na przykład otworami piwnicznymi) w ścianach domu jednorodzinnego oraz
- b) z ruchomych belek (paneli) zaporowych wraz z uszczelnieniem, dopasowanych i wsuwanych poziomo między słupy końcowe (prowadnice) – tworzących szczelną konstrukcję przeznaczoną do zapobiegania skutkom przedostania się wody w wyniku powodzi do domu jednorodzinnego wskazanego w polisie;
- 77) **zalanie** – działanie pary, wody lub innych cieczy, na skutek:
- awarii instalacji wodnej (w tym pompy wodnej), instalacji: kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej, centralnego ogrzewania,

- cofnięcia się wody lub ścieków z sieci kanalizacyjnej,
  - zaprzestania prawidłowego działania urządzeń domowych, przerw w dostawie prądu, uszkodzenia akwarium lub łódka wodnego,
  - otwarcia lub pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacji.
- Obejmuje również zalanie spowodowane przez osoby trzecie wodą lub inną cieczą, która pochodzi spoza miejsca ubezpieczenia;

- 78) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 79) **zwierzęta domowe** – psy, koty, chomiki, świnki morskie, papugi, kanarki, żółwie, ryby akwariowe, fretki, szynszyle, myszokoczeki, myszy, szczury, króliki, z wyłączeniem tych, które są trzymane w celach hodowlanych lub handlowych.

ROZDZIAŁ 2

UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (DOM JEDNORODZINNY, MIESZKANIE I INNE PRZEDMIOTY) ORAZ UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 3

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęć:

- 1) **rozmrożenie** – utrata przydatności do spożycia w wyniku podwyższenia się temperatury przechowywania w urządzeniu chłodniczym w związku z nieprawidłowym działaniem tego urządzenia lub przerwą w dostawie prądu;
- 2) **tymczasowe miejsce zamieszkania dziecka** – mieszkanie lub pokój w Polsce, w którym dziecko ubezpieczonego, które uczy się i w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia nie ukończyło 26 roku życia, czasowo zamieszkuje przez czas nauki;
- 3) **wyłudzenie gotówki lub biżuterii** – podstępne i bezprawne przywłaszczenie przez osobę trzecią gotówki lub biżuterii (w tym gotówki, która została wypłacona z konta bankowego).

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć

§ 4

1. W **ubezpieczeniu nieruchomości** można ubezpieczyć:

- 1) mieszkanie;
  - 2) dom jednorodzinny;
  - 3) stałe elementy w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, wskazanym w polisie;
  - 4) budynek niemieskalny;
  - 5) wyposażenie posesji
– które znajdują się w Polsce i są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony albo do których temu ubezpieczonemu przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu albo prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.
- Ubezpieczony przedmiot jest wskazywany w polisie. Można ubezpieczyć mieszkanie lub dom jednorodzinny, w którego części jest prowadzona działalność gospodarcza. Nie można ubezpieczyć budynku niemieskalnego, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza.

2. W **ubezpieczeniu ruchomości domowych** można ubezpieczyć ruchomości domowe:

- 1) które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika oraz
  - 2) które znajdują się w Polsce w mieszkaniu (z wyłączeniem miejsca postojowego, tarasu i balkonu) lub domu jednorodzinnym (z wyłączeniem tarasu i balkonu) – wskazanym w polisie.
3. Wraz z ubezpieczeniem ruchomości domowych, o których mowa w ust. 2, ubezpieczone są również:
- 1) ruchomości domowe na zewnątrz:
    - a) na ogrodzonej posesji, na której stoi dom jednorodzinny lub w ogrodzonym ogródku przy mieszkaniu,
    - b) na balkonie lub tarasie, który jest odgródzony (na przykład balustradą) lub znajduje się na ogrodzonej posesji, na której stoi dom jednorodzinny, lub znajduje się w ogrodzonym ogródku przy mieszkaniu;
  - 2) ruchomości domowe w budynku niemieskalnym lub w pomieszczeniu gospodarczym, w tej samej miejscowości co mieszkanie lub dom jednorodzinny;
  - 3) ruchomości domowe w wyposażeniu posesji, znajdującym się na posesji na której stoi dom jednorodzinny, budynek niemieskalny lub w ogrodzonym ogródku znajdującym się przy mieszkaniu, jeśli jest ono zabezpieczone zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 4;
  - 4) ruchomości domowe w tymczasowym miejscu zamieszkania dziecka;
  - 5) ruchomości domowe podczas przeprowadzki
– które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika.
- Powyższe mieszkanie lub dom jednorodzinny jest wskazywany w polisie.

4. W ramach ubezpieczenia ruchomości domowych ubezpieczone są:

- 1) zwierzęta domowe, które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika, w Polsce;
- 2) ruchomości domowe, które są własnością gościa i które znajdują się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym – wskazanym w polisie.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada

§ 5

1. PZU odpowiada za **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, które powstało w okresie ubezpieczenia i w wyniku którego została wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia.
2. PZU odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły:
  - 1) w miejscu ubezpieczenia;
  - 2) w miejscach wskazanych w § 4 ust. 3 i 4;
  - 3) w Polsce lub poza jej granicami – w przypadku rabunku poza miejscem ubezpieczenia;
  - 4) w Polsce – w przypadku wyłudzenia gotówki lub biżuterii.

§ 6

1. W odniesieniu do wybranego przedmiotu ubezpieczenia, PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które powstały w następstwie wypadków ubezpieczeniowych, zgodnie z tabelą poniżej:

Ubezpieczenie nieruchomości

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
1.	mieszkanie	obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w § 5, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 9.
2.	dom jednorodzinny	
3.	stałe elementy w: – mieszkaniu – domu jednorodzinny	Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe w zależności od przedmiotu ubezpieczenia: – wybuch pożaru w mieszkaniu, który spowodował jego zniszczenie – niewygaszenie kominka, które doprowadziło do pożaru domu jednorodzinnego – niewyłączenie kuchenki, na której pozostawiono patelnię z rozgrzanym olejem, co doprowadziło do spalenia szafek kuchennych – działanie wiatru, który zerwał dach domu jednorodzinny – ciężar śniegu, który uszkodził rynnę w domu jednorodzinny – gradobicie, które uszkodziło elewację domu jednorodzinny – upadek drzewa, który uszkodził dach budynku niemieszkalnego – uderzenie pioruna w altankę, które spowodowało jej uszkodzenie – wystąpienie wody z koryta rzeki, które spowodowało zniszczenie domu jednorodzinny – wyciek wody z instalacji wodnej lub urządzeń domowych, który zniszczył parkiet w domu jednorodzinny – przeciek wody z innego mieszkania, który zniszczył tapety w mieszkaniu – wybuch gazu w mieszkaniu, który uszkodził ściany i stolarkę okienną – uderzenie auta w ogrodzenie posesji, które uszkodziło bramę – kradzież z włamaniem zewnętrznej jednostki pompy ciepła podłączonej do domu jednorodzinny – umieszczenie graffiti bez zgody ubezpieczonego na elewacji domu jednorodzinny – upadek przedmiotu na płytę kuchenną w mieszkaniu, który spowodował jej pęknięcie – uderzenie przez nieznanego sprawcę kamieniem w szybę okienną domu jednorodzinny, które spowodowało jej zabicie – działanie ptaków polegające na zrobieniu dziury w elewacji domu jednorodzinny – wybuch pożaru w budynku mieszkalnym, który doprowadził do uszkodzenia konstrukcji budynku i wydania decyzji administracyjnej o zakazie dalszego użytkowania mieszkania w tym budynku – awaria instalacji fotowoltaicznej
4.	budynek niemieszkalny	
5.	wyposażenie posesji	

Ubezpieczenie ruchomości domowych

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
6.	ruchomości domowe ruchomości domowe: – w mieszkaniu – w domu jednorodzinny – w wyposażeniu posesji – w budynku niemieszkalnym – w tymczasowym miejscu zamieszkania dziecka – podczas przeprowadzki, z uwzględnieniem § 4 ust. 3 pkt 2–5 – zwierzęta domowe w Polsce – ruchomości domowe, które są własnością gościa	obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w § 5, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 9. Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe: – wybuch pożaru, który zniszczył meble – opad deszczu, który spowodował podtopienie, co zniszczyło meble – wyciek wody z instalacji wodnej, który zniszczył sofę – pęknięcie akwarium, które spowodowało zniszczenie dywanu – wyciek wody z sąsiedniego mieszkania, który zniszczył telewizor – zmiany napięcia w sieci, w wyniku których uszkodził się programator w pralce wolnostojącej – kradzież z włamaniem do mieszkania, w wyniku której nastąpiła utrata gotówki – kradzież z włamaniem do pokoju w akademiku, w wyniku której nastąpiła utrata laptopa – kradzież z włamaniem do piwnicy, w wyniku której nastąpiła utrata sprzętu sportowego – kradzież z włamaniem do budynku niemieszkalnego, w wyniku której nastąpiła utrata sprzętu ogrodniczego – rabunek w miejscu ubezpieczenia biżuterii (na przykład z mieszkania) – upadek przedmiotu na szklany stół, co spowodowało rozbicie blatu tego stołu – potrącenie zwierzęcia domowego przez samochód – pogryzienie przez inne zwierzę zwierzęcia domowego – oblanie płynem gaśniczym kanapy w domu jednorodzinny w trakcie akcji ratowniczej prowadzonej w związku z pożarem

		ruchomości domowe na zewnątrz, z uwzględnieniem § 4 ust. 3 pkt 1	obejmuje tylko następujące zdefiniowane wypadki ubezpieczeniowe: - dym i sadza - eksplozja - grad - huk ponaddzwiękowy - huragan - lawina - ogień - osuwanie się ziemi - piorun - powódź - uderzenie pojazdu - upadek statku powietrznego - upadek drzew lub masztów - trzęsienie ziemi - zalanie - zapadanie się ziemi
Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia	
		- przepięcie - dewastacja - kradzież PZU odpowiada również za szkody wyrządzone wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku z powyższymi wypadkami ubezpieczeniowymi. PZU nie odpowiada w przypadkach, określonych w § 9. Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe: - gradobicie, które uszkodziło meble ogrodowe - kradzież roweru, który stał na balkonie - huragan, który uszkodził huśtawkę stojącą w ogrodzie	
		wyłudzenie gotówki lub biżuterii, z uwzględnieniem ust. 3 oraz za wyjątkiem przypadków, które są wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 9	
		rabunek poza miejscem ubezpieczenia, za wyjątkiem przypadków, które są wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 9	

2. Z uwzględnieniem § 9 ust. 7, § 10, § 46 ust. 5, PZU odpowiada również za szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego, w szczególności w następującym:

- 1) niewykonania obowiązku:
  - a) okresowego przeglądu technicznego przewodów kominiowych, instalacji gazowej, instalacji elektrycznej,
  - b) okresowego czyszczenia przewodów kominowych;
- 2) niezamknięcia okien zabezpieczonych w sposób określony w § 11 ust. 1 pkt 2, skutkującego zalaniem wskutek opadu, jeżeli obowiązek ich zamknięcia należał do ubezpieczonego.
3. PZU odpowiada za wyłudzenie gotówki lub biżuterii, jeśli dokonano go w Polsce od ubezpieczonego, który nie ukończył 13 lat albo jest w wieku powyżej 65 lat lub jest ubezwłasnowolniony całkowicie bądź częściowo. PZU nie ponosi odpowiedzialności za wyłudzenie gotówki lub biżuterii, jeśli dokonano go w związku z umową cywilnoprawną (w tym w związku z transakcją handlową, zakupem lub wymianą dóbr lub usług).
4. Na wniosek ubezpieczającego i w porozumieniu z PZU z zakresu ubezpieczenia mogą zostać wyłączone szkody, które powstały w następstwie ryzyk kradzieżowych.
5. W przypadku ubezpieczenia mieszkania PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej w częściach wspólnych budynku mieszkalnego, w którym znajduje się to mieszkanie, z uwzględnieniem postanowień § 47 ust. 3 i 4.
6. Ubezpieczający przy zawarciu umowy ubezpieczenia może wybrać wariant serwisowy.

ROZSZERZENIE UBEZPIECZENIA RUCHOMOŚCI DOMOWYCH O MIENIE SPECJALNE

– czyli jak PZU ubezpiecza mienie specjalne

§ 7

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ubezpieczenie ruchomości domowych można rozszerzyć o mienie specjalne na zasadach określonych w ust. 2–5.
2. W przypadku rozszerzenia ubezpieczenia ruchomości domowych o mienie specjalne, PZU obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie specjalne, które znajduje się we wskazanym w polisie mieszkaniu lub domu jednorodzinnym (z wyłączeniem miejsca postojowego, pomieszczenia gospodarczego, balkonu, tarasu).
3. Jeżeli wartość jednostkowa mienia specjalnego zgłaszane-godo ubezpieczenia przekracza 20 000 zł, ubezpieczający zobowiązany jest przedstawić PZU przed zawarciem umowy ubezpieczenia:
  - 1) dokument, który potwierdza, że to mienie specjalne stanowi własność ubezpieczonego oraz
  - 2) dokument, który potwierdza wartość tego mienia specjalnego oraz
  - 3) dokument, który potwierdza autentyczność tego mienia specjalnego sporządzony przez eksperta domu aukcyjnego, biegłego sądowego, pracownika muzealnego lub konserwatora zabytków.
4. Zakres ubezpieczenia mienia specjalnego obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w § 5 ust. 1, i które nie

zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z ust. 5. Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe:

- 1) wybuch pożaru, który spowodował zniszczenie zabytkowych mebli w mieszkaniu;
  - 2) wyciek wody z instalacji wodnej, który spowodował zniszczenie kolekcji grafik;
  - 3) kradzież z włamaniem do mieszkania, w wyniku której nastąpiła utrata obrazu.
5. Mają zastosowanie postanowienia § 9 ust. 4–6, 7 pkt 3, 7–13, 18–24, 27. Ponadto PZU nie odpowiada za szkody, które powstały w następstwie stłuczenia.

ZWROT KOSZTÓW

– czyli jakie koszty dodatkowe pokrywa PZU

§ 8

1. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, który jest objęty zakresem ubezpieczenia, PZU pokrywa do limitów odpowiedzialności określonych w § 46 ust. 6 i 8 poniesione przez ubezpieczonego poniższe koszty powstałe w związku ze szkodą:

- 1) **poszukiwania przyczyny szkody** – czyli koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz koszty robocizny poniesione w celu:
  - a) odnalezienia miejsca awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
  - b) usunięcia awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
  - c) naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia uszkodzonych lub zniszczonych wskutek poszukiwania przyczyny szkody.

PZU pokrywa te koszty, jeśli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Jeśli natomiast szkoda powstała poza miejscem ubezpieczenia, a istniało prawdopodobieństwo, że awaria instalacji powstała w miejscu ubezpieczenia, to PZU pokrywa koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz koszty robocizny poniesione w celu odnalezienia miejsca awarii instalacji w miejscu ubezpieczenia, usunięcia tej awarii oraz naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia, które zostały uszkodzone lub zniszczone wskutek poszukiwania przyczyny szkody.

Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 2) **osuszenia** – czyli koszty wykonania usługi osuszenia oraz zużytego prądu, a w przypadku nie korzystania z takiej usługi koszty wypożyczenia urządzeń, użytych materiałów i ich transportu oraz zużytego prądu – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 3) **utruty wody** – czyli koszty utraconej wody, jaka w następstwie awarii instalacji wydostała się z instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, która znajduje się w miejscu ubezpieczenia – jeśli szkoda powstała w następstwie zalania.

PZU nie pokrywa kosztów odprowadzenia ścieków, które powstały w wyniku awarii instalacji, określonych powyżej. Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 4) **uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie** – czyli koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z kosztami ich składowania lub utylizacji, koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku, koszty uprzątnięcia przedmiotu, który uszkodził lub zniszczył przedmiot ubezpieczenia na przykład drzewo – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości i w ubezpieczeniu nieruchomości domowych;

- 5) **naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych** – czyli koszty naprawy uszkodzonych lub zniszczonych wskutek dewastacji następujących stałych elementów: stolarki okiennej i drzwiowej wraz z oszkleniami i zamknięciami, krat, rolet, czujek, kamer monitoringu, sygnalizatorów oraz innych elementów zabezpieczeń przeciwkradzieżowych – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia. Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości domowych;
- 6) **uśpienia i utylizacji zwierzęcia domowego** – czyli koszty uśpienia, gdy lekarz weterynarii stwierdzi, że istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo śmierci lub należy skrócić cierpienia zwierzęcia domowego oraz koszty utylizacji zwierzęcia domowego.

Koszty te PZU zwraca w ubezpieczeniu nieruchomości domowych.

2. PZU zwraca, do limitów odpowiedzialności określonych § 46 ust. 8 pkt 1 koszty **zakupów produktów spożywczych** – czyli koszty, jakie poniósł ubezpieczony, aby kupić produkty spożywcze w zamian za te, które się rozmroziły. PZU zwraca te koszty, jeżeli powstały one na skutek **rozmrózenia**, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, w związku z nieprawidłowym działaniem urządzeń chłodniczych lub w związku z przerwą w dostawie prądu do urządzenia chłodniczego, znajdującego się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, w którym znajdują się ubezpieczone nieruchomości domowe. Koszty te PZU zwraca w ubezpieczeniu nieruchomości domowych.
3. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 1 i 5 do wysokości faktycznie poniesionych, jednak nie więcej niż do kwoty, która odpowiada kosztom poniesionym w celu poszukiwania przyczyny szkody lub naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych. Przy wyliczeniu tych kosztów PZU uwzględni dotychczasową konstrukcję, wymiary i standardy wykonczenia oraz zastosowanie takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów lub koszty nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.
4. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 2–4 i 6 i ust. 2 do wysokości faktycznie poniesionych, na podstawie rachunków.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 9

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:

- 1) turbiny wiatrowe o mocy przekraczającej 10 kW;
- 2) karty płatnicze;
- 3) papiery wartościowe;
- 4) bilety komunikacji miejskiej, karty uprawniające do korzystania z usług;
- 5) dokumenty. To wyłączenie nie dotyczy dokumentów tożsamości: dowodu osobistego, paszportu, prawa jazdy, legitymacji szkolnej, legitymacji studenckiej;
- 6) mienie specjalne. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy ubezpieczający rozszerzył ubezpieczenie nieruchomości domowych o mienie specjalne na zasadach określonych w § 7;
- 7) trofea myśliwskie;
- 8) kamienie szlachetne, półszlachetne lub syntetyczne, szlachetne substancje organiczne, które nie są wyrobami użytkowymi oraz metale szlachetne w złomie lub sztabach;

- 9) przedmioty zgromadzone w liczbie, która wskazuje na ich handlowe przeznaczenie;
  - 10) dane i dokumenty przechowywane w komputerach, tabletach, telefonach lub wymiennych nośnikach danych;
  - 11) klucze do obiektów budowlanych innych niż wskazane w polisie oraz klucze i inne przyrządy do otwierania zamków w pojazdach;
  - 12) oprogramowanie. To wyłączenie nie dotyczy systemu operacyjnego, który jest integralną częścią komputera;
  - 13) zwierzęta inne niż zwierzęta domowe;
  - 14) pojazdy lądowe, które podlegają obowiązkowej rejestracji, jednostki pływające inne niż napędzane siłą mięśni, statki powietrzne inne niż: lotnie, motolotnie, parolotnie, balony, spadochrony, latawce, modele latające, drony;
  - 15) paliwa stałe, ciekłe lub gazowe.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte: gotówka, przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria, jeżeli:
- 1) ubezpieczony oddał mieszkanie lub dom jednorodzinny, w którym się one znajdują, do używania osobie trzeciej;
  - 2) ciągła nieobecność ubezpieczonego w mieszkaniu lub domu jednorodzinny, w którym się one znajdują, trwała dłużej niż 3 miesiące;
  - 3) znajdują się one w pomieszczeniu gospodarczym, budynku niemieszkalnym, wyposażeniu posesji. To wyłączenie nie dotyczy powyższych przedmiotów, które znajdują się w pomieszczeniu gospodarczym w domu jednorodzinny.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte: gotówka, przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria podczas przeprowadzki.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte: sprzęt audio, sprzęt audiowizualny, sprzęt komputerowy, sprzęt fotograficzny, instrumenty muzyczne, telefony, które znajdują się w pomieszczeniu gospodarczym, budynku niemieszkalnym, wyposażeniu posesji. To wyłączenie nie dotyczy powyższych przedmiotów, które znajdują się w pomieszczeniu gospodarczym w domu jednorodzinny.
5. PZU nie odpowiada za uszkodzenie matryc w sprzęcie elektronicznym. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy szkoda powstała w następstwie: dymu i sadzy, eksplozji, gradu, huku ponaddwukowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, przepięcia, dewastacji.
6. PZU nie odpowiada za szkody, które ubezpieczony lub osoba, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wyrządziła umyślnie.
7. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził wskutek rażącego niedbalstwa i które powstały w następstwie:
- 1) nieutrzymywania w należyłym stanie technicznym przedmiotów ubezpieczenia oraz miejsca, w których się one znajdują, jeśli obowiązki ten należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) pęknięcia rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymywaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązki utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 3) zalania wskutek opadu:
    - a) poprzez niezależne lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich uszczelnienia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego oraz to wyłączenie nie dotyczy zalania wskutek opadu przez okna, które spełniają zabezpieczenia określone w § 11 ust. 1 pkt 2, ale w chwili wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego były niezamknięte,
    - b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy lub okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
    - c) z powodu braku lub niepełnego pokrycia dachowego w budynku (na przykład podczas wymiany dachu). To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy brak dachu lub niepełne pokrycie dachowe zostało spowodowane: eksplozją, gradem, hukiem ponaddwukowym, huraganem, lawiną, ogniem, osuwaniem się ziemi, piorunem, powodzią, śniegiem i lodem, upadkiem statku powietrznego, upadkiem drzew lub masztów, trzęsieniem ziemi, dewastacją.
 Wyłączenie, o których mowa w pkt 1–3 powyżej nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłała odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
8. PZU nie odpowiada również za szkody, które powstały w następstwie:
- 1) błędów konstrukcyjnych w ubezpieczonym domu jednorodzinny, budynku niemieszkalnym, jeżeli:
    - a) wzniesiono lub przebudowano go bez projektu wykonanego przez uprawnionego specjalistę,
    - b) wzniesiono lub przebudowano go niezgodnie z projektem wykonanym przez uprawnionego specjalistę – o ile ubezpieczony o tym wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć i miało to wpływ na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) zawilgocenia lub zagrzybienia pomieszczeń. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy zawilgocenie lub zagrzybienie pomieszczeń nastąpiło wskutek następujących wypadków ubezpieczeniowych:
    - a) zalania lub powodzi,
    - b) opadu w odniesieniu do pomieszczeń w mieszkaniu;
  - 3) przenikania wód podziemnych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy przenikanie wód podziemnych nastąpiło:
    - a) w związku z nagłym podniesieniem się wód podziemnych wskutek przekroczenia stanów alarmowych na rzekach, ogłoszonych przez IMGW,
    - b) wskutek powodzi,
    - c) wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMGW. Jeśli nie można uzyskać opinii IMGW, wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 4) przemarzania przedmiotu ubezpieczenia lub jego elementów. To wyłączenie odnosi się do ubezpieczenia nieruchomości;
  - 5) zabrudzenia, odbarwienia, odspojenia, zagrzybienia tynków zewnętrznych lub elewacji, na skutek opadu lub obalania wód lub inną cieczą przez jadący pojazd;
  - 6) obniżenia terenu wskutek prowadzonych robót ziemnych;

- 7) rozlania lub wylania wody lub innej cieczy.
To wyłączenie nie dotyczy szkód, które powstały w następstwie zalania lub gdy rozlanie, wylanie jest skutkiem dewastacji;
  - 8) wpadnięcia przedmiotu ubezpieczenia do wody lub innej cieczy;
  - 9) prac budowlanych, montażowych, demontażowych lub instalacyjnych, prowadzonych wewnątrz: mieszkania, domu jednorodzinnego, budynku niemieszkalnego lub w wyposażeniu posesji, które posiada ściany oraz zadarszenie – wskazywanych w polisie. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tych prac są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 10) działania owadów, kleszczy, pleśni, grzybów, wewnętrznego rozkładu lub naturalnych procesów, które zachodzą w przedmiocie ubezpieczenia;
  - 11) działania zwierząt (w tym ptaków) polegającego na zabrudzeniu przedmiotu ubezpieczenia;
  - 12) pogryzienia, podrapania, porysowania przez zwierzęta, które należą do ubezpieczonego lub osób uprawnionych do korzystania ze wskazanego w polisie: mieszkania, domu jednorodzinnego, budynku niemieszkalnego, wyposażenia posesji – na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego działania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, uderzenie pojazdu, zalanie lub przepięcie;
  - 13) powolnego działania roślin;
  - 14) nieprawidłowej pielęgnacji roślin, chorób roślin;
  - 15) zachorowania lub śmierci z przyczyn naturalnych zwierząt domowych;
  - 16) naturalnego osiadania budynku lub wyposażenia posesji. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego osiadania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 17) wibracji lub drgań spowodowanych ruchem pojazdów lądowych, podziemnych lub powietrznych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wibracje lub drgania powstały w następstwie huku ponaddziałkowego;
  - 18) zużycia się, w tym zestarzenia się przedmiotu ubezpieczenia, w wyniku którego przedmiot ubezpieczenia uległ: zawałnieniu, zabrudzeniu, odbarwieniu, odkształceniu, deformacji, ścieraniu, zarysowaniu, wyszczerbieniu, odspojeniu, rozdarciu, korozji lub utlenieniu. To wyłączenie dotyczy również sytuacji, gdy przedmiot ubezpieczenia zużył się na skutek jego używania przez osobę uprawnioną do korzystania ze wskazanego w polisie: mieszkania, domu jednorodzinnego, budynku niemieszkalnego, wyposażenia posesji – na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem takiego zużycia się są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 19) zabrudzenia, zadymienia, osmolenia, przypalenia, wypalenia na skutek prowadzenia działalności gospodarczej we wskazanym w polisie: mieszkaniu lub domu jednorodzinnym. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy powyższe uszkodzenia powstały w następstwie: dymu i sadzy, ognia, eksplozji, przepięcia;
  - 20) zaginięcia wienia wskutek oszustwa. To wyłączenie nie dotyczy wytłudzenia gotówki lub biżuterii, o którym mowa w § 6 ust. 3;
  - 21) zaginięcia przedmiotów;
  - 22) aktów terroryzmu;
  - 23) działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych;
  - 24) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
  - 25) zepsucia się produktów spożywczych, w tym w wyniku rozmrożenia. To wyłączenie nie dotyczy zwrotu kosztów nabycia produktów spożywczych, jakie poniósł ubezpieczony, na skutek rozmrożenia, o którym mowa w § 8 ust. 2;
  - 26) straty wody. To wyłączenie nie dotyczy pokrycia kosztów utraconej wody, jakie poniósł ubezpieczony w następstwie awarii instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 3;
  - 27) decyzji administracyjnej, na przykład decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości.
9. PZU nie odpowiada również za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku wady tego przedmiotu, jego niewłaściwego użytkowania, jego niewłaściwej konserwacji lub zużycia się jego elementów, w wyniku których przedmiot ubezpieczenia przestał działać lub działa nieprawidłowo. To wyłączenie nie dotyczy:
- 1) instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła;
  - 2) sytuacji, gdy następstwem powyższego zdarzenia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie.
10. PZU nie odpowiada ponadto za szkody, które powstały w następstwie kradzieży. To wyłączenie nie dotyczy:
- 1) kradzieży z włamaniem polegającej na pokonaniu przez sprawcę zabezpieczeń, o których mowa w § 11 – w ubezpieczeniu nieruchomości i w ubezpieczeniu ruchomości domowych;
  - 2) kradzieży ruchomości domowych na zewnątrz;
  - 3) kradzieży zwierząt domowych w Polsce;
  - 4) rabunku w miejscu ubezpieczenia;
  - 5) rabunku poza miejscem ubezpieczenia.
11. PZU nie odpowiada za stłuczenie:
- 1) wykładzin podłóg i schodów;
  - 2) stałych elementów, które nie zostały jeszcze zamontowane lub wbudowane na stałe;
  - 3) żarówek;
  - 4) biżuterii;
  - 5) telefonów, smartwatchy, konsoli do gier, sprzętu audio-wizualnego, sprzętu komputerowego, czytników e-booków, sprzętu fotograficznego, broni i optyki do broni;
  - 6) wazonów;
  - 7) naczyń, które służą do przechowywania, przygotowywania, podawania lub spożywania posiłków oraz napojów;
  - 8) flakonów z perfumami, pojemników z kosmetykami;
  - 9) sprzętu do prowadzenia działalności gospodarczej.
- To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy stłuczenie powstało w następstwie: eksplozji, gradu, huku ponaddziałkowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, dewastacji.
12. PZU nie odpowiada także za szkody powstałe w związku z działalnością zakładu górniczego.
13. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził w stanie:
- 1) nietrzeźwości albo
  - 2) po użyciu alkoholu lub
  - 3) pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych

lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.
To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

ZABEZPIECZENIA MIENIA

– czyli jak chronić ubezpieczone przedmioty

§ 10

Ubezpieczony ma obowiązki:

- 1) utrzymywać przedmiot ubezpieczenia oraz miejsce, w którym się on znajduje w należytym stanie technicznym, w tym przeprowadzać jego bieżącą konserwację;
- 2) stosować się do zaleceń producentów i dostawców przedmiotów ubezpieczenia;
- 3) stosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach oraz zakręcić zawory i spuścić wodę z instalacji w obiektach nieużywanych;
- 4) zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w § 11, w tym zamykać otwory (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w § 11.

Z uwzględnieniem § 6 ust. 2, jeśli ubezpieczony naruszy te obowiązki umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 11

1. Mienie powinno być zabezpieczane w następujący sposób:

- 1) ściany, podłogi, stropy, dachy w: mieszkaniu, domu jednorodzinnym, budynku niemieszkalnym, wyposażeniu posesji są tak zamocowane i osadzone, że nie jest możliwe ich zdemontowanie bez równoczesnego ich uszkodzenia lub zniszczenia;
- 2) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach, dachach: mieszkania, domu jednorodzinnego, budynku niemieszkalnego, wyposażenia posesji są zamykane i zabezpieczone w sposób, który uniemożliwia osobom trzecim dostęp do wnętrza lub uniemożliwia wydostanie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi. Okna, a także okna, które są drzwiami balkonowymi lub tarasowymi mogą być rozszczelniane w taki sposób, że skrzydło okna lub drzwi tworzy mikroszczelinę w odniesieniu do framugi, ale w dalszym ciągu nie można ich otworzyć bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi;
- 3) drzwi zewnętrzne do: mieszkania, domu jednorodzinnego są zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub wielopunktowy lub mechaniczno-elektroniczny;
- 4) drzwi zewnętrzne do: pomieszczenia gospodarczego, budynku niemieszkalnego, wyposażenia posesji są zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub klódkę wielozastawkową. Za równorzędne zamknięcie drzwi zewnętrznych do pomieszczenia gospodarczego, budynku niemieszkalnego PZU uznaje także elektroniczny system zamykania bramy;
- 5) klucze i inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków są w posiadaniu wyłącznie: ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej. Nie dotyczy to pomieszczeń gospodarczych współużytkowanych z innymi osobami.

2. Wyposażenie posesji powinno być zabezpieczane w taki sposób, że jego odłączenie od gruntu lub zdemontowanie jego elementu złączonego z nim na stałe nie jest możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi.
3. Ubezpieczone stałe elementy wymienione w § 2 pkt 54 lit. c i d powinny być trwale związane z mieszkaniem, domem jednorodzinnym, budynkiem niemieszkalnym w taki sposób, że ich odłączenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi. Za zamontowane na stałe uznaje się również zainstalowanie instalacji fotowoltaicznej, instalacji solarnej za pomocą balastu (tzw. metoda obciążeniowa).
4. PZU na podstawie oceny ryzyka może określić indywidualne warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania oględzin miejsca ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 3

UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI ORAZ UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH (DOM LETNISKOWY I INNE PRZEDMIOTY)

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 12

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć

§ 13

1. W **ubezpieczeniu nieruchomości** można ubezpieczyć:

- 1) dom letniskowy,
- 2) budynek niemieszkalny,
- 3) wyposażenie posesji – które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony i znajdują się w Polsce na posesji (w tym na terenie ogrodów działkowych).
Ubezpieczony przedmiot jest wskazywany w polisie. Nie można ubezpieczyć domu letniskowego i budynku niemieszkalnego, w którym jest prowadzona działalność gospodarcza.

2. W **ubezpieczeniu ruchomości domowych** można ubezpieczyć ruchomości domowe, które:

- 1) są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika oraz
  - 2) znajdują się w Polsce w domu letniskowym (z wyłączeniem tarasu i balkonu) wskazanym w polisie.
3. Wraz z ubezpieczeniem ruchomości domowych ubezpieczone są również ruchomości domowe, które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika, i które znajdują się w budynku niemieszkalnym, który stoi na tej samej posesji (w tym na terenie ogrodów działkowych) co dom letniskowy.
Powyższy dom letniskowy jest wskazywany w polisie.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada

§ 14

1. PZU odpowiada za **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe

i niepewne o charakterze nagłym, które powstało w okresie ubezpieczenia i w wyniku którego została wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia.

2. PZU odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły:

- 1) w miejscu ubezpieczenia;
- 2) w miejscu wskazanym w § 13 ust. 3.

1. W odniesieniu do wybranego przedmiotu ubezpieczenia, PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które powstały w następstwie wypadków ubezpieczeniowych, zgodnie z tabelą poniżej:

Ubezpieczenie nieruchomości

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
1.	dom letniskowy	objemuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w § 14, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 17.
2.	budynek niemieszkalny	Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe w zależności od przedmiotu ubezpieczenia:
3.	wyposażenie posesji	- wybuch pożaru w domu letniskowym, który spowodował jego zniszczenie - działanie wiatru, który zerwał dach domu letniskowego - ciężar śniegu, który uszkodził rynny w domu letniskowym - gradobicie, które uszkodziło elewację - upadek drzewa, który uszkodził dach budynku niemieszkalnego - uderzenie pioruna w altankę, które spowodowało jej uszkodzenie - wystąpienie wody z koryta rzeki, które spowodowało zniszczenie domu letniskowego - opady deszczu, które spowodowały zalanie sufitu w domu letniskowym - uderzenie auta w ogrodzenie posesji, które uszkodziło bramę - kradzież z włamaniem rynien zamontowanych na domu letniskowym - umieszczenie graffiti bez zgody ubezpieczonego na ścianach domu letniskowego - pęknięcie szyby okiennej w budynku niemieszkalnym - działanie ptaków polegające na zrobieniu dziury w elewacji domu letniskowego - działanie wiatru, który zniszczył wiatę - awaria instalacji fotowoltaicznej

Ubezpieczenie ruchomości domowych

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
4.	ruchomości domowe	objemuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w § 14, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 17. Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe: - wybuch pożaru, który zniszczył meble - opady deszczu, które spowodowały podtopienie, co zniszczyło meble - zmiany napięcia w sieci, w wyniku których uszkodziła się lodówka wolnostojąca - kradzież z włamaniem do domu letniskowego, w wyniku której nastąpiła utrata sprzętu sportowego - kradzież z włamaniem do budynku niemieszkalnego, w wyniku której nastąpiła utrata sprzętu ogrodniczego - upadek przedmiotu na szklany stół, co spowodowało rozbicie blatu tego stołu - oblanie płynem gaśniczym kanapy w domu letniskowym w trakcie akcji ratowniczej prowadzonej w związku z pożarem

2. Z uwzględnieniem § 17 ust. 5, § 18, PZU odpowiada również za szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego, w szczególności w następstwie niewykonania obowiązku:

- 1) okresowego przeglądu technicznego przewodów kominowych, instalacji gazowej, instalacji elektrycznej;
- 2) okresowego czyszczenia przewodów kominowych.

3. Na wniosek ubezpieczającego i w porozumieniu z PZU z zakresu ubezpieczenia mogą zostać wyłączone szkody, które powstały w następstwie ryzyk kradzieżowych.

odpowiedzialności określonych w § 46 ust. 6 i 8, poniesione przez ubezpieczonego poniższe koszty powstałe w związku ze szkoda:

- 1) **poszukiwania przyczyny szkody** – czyli koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz koszty robocizny poniesione w celu:
  - a) odnalezienia miejsca awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
  - b) usunięcia awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
  - c) naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia uszkodzonych lub zniszczonych wskutek poszukiwania przyczyny szkody.

PZU pokrywa te koszty, jeśli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Jeśli natomiast szkoda powstała poza miejscem ubezpieczenia, a istniało prawdopodobieństwo, że awaria instalacji powstała w miejscu ubezpieczenia, to PZU pokrywa koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz

ZWROT KOSZTÓW

– czyli jakie koszty dodatkowe pokrywa PZU

§ 16

1. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, który jest objęty zakresem ubezpieczenia, PZU pokrywa do limitów

- koszty robocizny poniesione w celu odnalezienia miejsca awarii instalacji w miejscu ubezpieczenia, usunięcia tej awarii oraz naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia, które zostały uszkodzone lub zniszczone wskutek poszukiwania przyczyny szkody.
- Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;
- 2) **osuszania** – czyli koszty wykonania usługi osuszania oraz zużytego prądu, a w przypadku nie korzystania z takiej usługi koszty wypożyczenia urządzeń, użytych materiałów i ich transportu oraz zużytego prądu – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.
- Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;
- 3) **utruty wody** – czyli koszty utraconej wody, jaka w następstwie awarii instalacji wydostała się z instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, która znajduje się w miejscu ubezpieczenia – jeśli szkoda powstała w następstwie zalania – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.
- PZU nie pokrywa kosztów odprowadzenia ścieków, które powstały w wyniku awarii instalacji, określonych powyżej.
- Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;
- 4) **uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie** – czyli koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z kosztami ich składowania lub utylizacji, koszty zbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku, koszty uprzątnięcia przedmiotu, który uszkodził lub zniszczył przedmiot ubezpieczenia, na przykład drzewa – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.
- Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości i w ubezpieczeniu ruchomości domowych;
- 5) **naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych** – czyli koszty naprawy uszkodzonych lub zniszczonych wskutek dewastacji następujących stałych elementów: stolarki okiennej i drzwiowej wraz z oszkleniami i zamknięciami, krat, rolet, czujek, kamer, sygnalizatorów oraz innych elementów zabezpieczeń przeciwkradzieżowych – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.
- Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu ruchomości domowych.
2. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 1 i 5 do wysokości faktycznie poniesionych, jednak nie więcej niż do kwoty, która odpowiada kosztom poniesionym w celu poszukiwania przyczyny szkody lub naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych. Przy wycieszeniu tych kosztów PZU uwzględni do tychczasową konstrukcję, wymiary i standardy wykończenia oraz zastosowanie takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów lub koszty nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.
  3. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 2–4 do wysokości faktycznie poniesionych, na podstawie rachunków.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 17

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:

- 1) turbiny wiatrowe o mocy przekraczającej 10 kW;
- 2) karty płatnicze;
- 3) papiery wartościowe;
- 4) bilety komunikacji miejskiej, karty uprawniające do korzystania z usług;

- 5) dokumenty. To wyłączenie nie dotyczy dokumentów tożsamości: dowodu osobistego, paszportu, prawa jazdy, legitymacji szkolnej, legitymacji studenckiej;
  - 6) gotówka, monety;
  - 7) przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu;
  - 8) biżuteria;
  - 9) rośliny doniczkowe;
  - 10) zwierzęta;
  - 11) mienie służbowe;
  - 12) mienie specjalne;
  - 13) trofea myśliwskie;
  - 14) kamienie szlachetne, półszlachetne lub syntetyczne, szlachetne substancje organiczne, które nie są wyrobami użytkowymi oraz metale szlachetne w złomie lub sztabach;
  - 15) przedmioty zgromadzone w liczbie, która wskazuje na ich handlowe przeznaczenie;
  - 16) dane i dokumenty przechowywane w komputerach, tabletach, telefonach lub wymiennych nośnikach danych;
  - 17) klucze do obiektów budowlanych innych niż wskazane w polisie oraz klucze i inne przyrządy do otwierania zamków w pojazdach;
  - 18) oprogramowanie. To wyłączenie nie dotyczy systemu operacyjnego, który jest integralną częścią komputera;
  - 19) pojazdy lądowe, które podlegają obowiązkowej rejestracji, jednostki pływające inne niż napędzane siłą mięśni, statki powietrzne inne niż: lotnie, motolotnie, parolotnie, balony, spadochrony, latawce, modele latające, drony;
  - 20) sprzęt do prowadzenia działalności gospodarczej;
  - 21) paliwa stałe, ciekłe lub gazowe.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte: sprzęt audio, sprzęt audiowizualny, sprzęt komputerowy, sprzęt fotograficzny, instrumenty muzyczne, telefony, które znajdują się w budynku niemieszkalnym, wyposażeniu posesji.
  3. PZU nie odpowiada za uszkodzenie matryc w sprzęcie elektronicznym. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy szkoda powstała w następstwie: dymu i sadzy, eksplozji, gradu, huku ponaddzwiękowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, przejęcia, dewastacji.
  4. PZU nie odpowiada za szkody, które ubezpieczony lub osoba, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wyrządziła umyślnie.
  5. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził wskutek rażącego niedbalstwa i które powstały w następstwie:
    - 1) nieutrzymywania w należytnym stanie technicznym przedmiotów ubezpieczenia oraz miejsca, w których się one znajdują, jeśli obowiązek ich wykonania należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
    - 2) pęknięcia rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 3) zalania wskutek opadu:
    - a) poprzez niezamknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia, uszczelnienia lub zabezpieczenia

- należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
- b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy lub okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
  - c) z powodu braku lub niepełnego pokrycia dachowego w obiekcie budowlanym (na przykład podczas wymiany dachu). To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy brak dachu lub niepełne pokrycie dachowe zostało spowodowane: eksplozją, gradem, hukiem ponad dźwiękowym, huraganem, lawiną, ogniem, osuwaniem się ziemi, piorunem, powodzią, śniegiem i lodem, upadkiem statku powietrznego, upadkiem drzew lub masztów, trzęsieniem ziemi, dewastacją.
6. PZU nie odpowiada również za szkody, które powstały w następstwie:
- 1) błędów konstrukcyjnych w ubezpieczonym domu letniskowym, budynku niemieskalnym, jeżeli:
    - a) wzniesiono lub przebudowano go bez projektu wykonanego przez uprawnionego specjalistę,
    - b) wzniesiono lub przebudowano go niezgodnie z projektem wykonanym przez uprawnionego specjalistę – o ile ubezpieczony o tym wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć i miało to wpływ na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) zawiłgocenia lub zagryzienia pomieszczeń. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy zawiłgocenie lub zagryzienie pomieszczeń nastąpiło wskutek zalania lub powodzi;
  - 3) przenikania wód podziemnych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy przenikanie wód podziemnych nastąpiło:
    - a) w związku z nagłym podniesieniem się wód podziemnych wskutek przekroczenia stanów alarmowych na rzekach, ogłoszonych przez IMGW,
    - b) wskutek powodzi,
    - c) wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMGW. Jeśli nie można uzyskać opinii IMGW, wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 4) przemarzania przedmiotu ubezpieczenia lub jego elementów. To wyłączenie odnosi się do ubezpieczenia nieruchomości;
  - 5) zabrudzenia, odbarwienia, odspojenia, zagryzienia tynków zewnętrznych lub elewacji, na skutek opadu lub obłania wodą lub inną cieczą przez jadący pojazd;
  - 6) obniżenia terenu wskutek prowadzonych robót ziemnych;
  - 7) rozlania lub wylania wody lub innej cieczy. To wyłączenie nie dotyczy szkód, które powstały w następstwie zalania, lub gdy rozlanie, wylanie jest skutkiem dewastacji;
  - 8) wpadnięcia przedmiotu ubezpieczenia do wody lub innej cieczy;
  - 9) prac budowlanych, montażowych, demontażowych lub instalacyjnych, prowadzonych wewnątrz: domu letniskowego, budynku niemieskalnego lub wyposażeniu posesji, które posiada ściany oraz zadaszenie – wskazanych w polisie. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tych prac są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 10) działania owadów, pleśni, grzybów, wewnętrznego rozkładu lub naturalnych procesów, które zachodzą w przedmiocie ubezpieczenia;
  - 11) działania zwierząt (w tym ptaków) polegającego na zabrudzeniu przedmiotu ubezpieczenia;
  - 12) pogryzienia, podrapania, porysowania przez zwierzęta, które należą do ubezpieczonego lub osób uprawnionych do korzystania ze wskazanego w polisie: domu letniskowego, budynku niemieskalnego, wyposażenia posesji – na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego działania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, uderzenie pojazdu, zalanie lub przepięcie;
  - 13) powolnego działania roślin;
  - 14) naturalnego osiadania budynku lub wyposażenia posesji. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego osiadania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 15) wibracji lub drgań spowodowanych ruchem pojazdów lądowych, podziemnych lub powietrznych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wibracje lub drgania powstały w następstwie huku ponad dźwiękowego;
  - 16) zużycia się, w tym zastarczenia się przedmiotu ubezpieczenia, w wyniku którego przedmiot ubezpieczenia uległ: zawaleniu, zabrudzeniu, odbarwieniu, odkształceniu, deformacji, ścieraniu, zarysowaniu, wyszczerbieniu, odspojeniu, rozdzierciu, korozji lub utlenieniu. To wyłączenie dotyczy również sytuacji, gdy przedmiot ubezpieczenia zużył się na skutek jego używania przez osobę uprawnioną do korzystania ze wskazanego w polisie: domu letniskowego, budynku niemieskalnego, wyposażenia posesji – na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem takiego zużycia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 17) wytłudzenia mienia wskutek oszustwa;
  - 18) zaginięcia ubezpieczonych przedmiotów;
  - 19) aktów terroryzmu;
  - 20) działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych;
  - 21) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
  - 22) zepsucia się produktów spożywczych, w tym w wyniku rozmrożenia;
  - 23) straty wody. To wyłączenie nie dotyczy pokrycia kosztów utraconej wody, jakie poniosł ubezpieczony w następstwie awarii instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 3;
  - 24) decyzji administracyjnej, na przykład decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości.
7. PZU nie odpowiada również za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku wady tego przedmiotu, jego niewłaściwego użytkowania, jego niewłaściwej konserwacji lub zużycia się jego elementów, w wyniku których przedmiot ubezpieczenia przestał działać lub działa nieprawidłowo. To wyłączenie nie dotyczy:
- 1) instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła;
  - 2) sytuacji, gdy następstwem powyższego zdarzenia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie.
8. PZU nie odpowiada ponadto za szkody, które powstały w następstwie kradzieży. To wyłączenie nie dotyczy kradzieży

z włamaniem polegającej na pokonaniu przez sprawcę zabezpieczeń, o których mowa w § 19 – w ubezpieczeniu ruchomości domowych i w ubezpieczeniu nieruchomości.

9. PZU nie odpowiada za stłuczenie:

- 1) wykładzin podłóg i schodów;
  - 2) stałych elementów, które nie zostały jeszcze zamontowane lub wbudowane na stałe;
  - 3) żarówek;
  - 4) telefonów, smartwatchy, konsoli do gier, sprzętu audio-wizualnego, sprzętu komputerowego, czytników e-booków, sprzętu fotograficznego, broni i optyki do broni;
  - 5) naczyń, naczyń, które służą do przechowywania, przygotowywania, podawania lub spożywania posiłków oraz napojów;
  - 6) flakonów z perfumami, pojemników z kosmetykami.
- To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy stłuczenie powstało w następstwie: eksplozji, gradu, huku ponaddzwiękowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, dewastacji.

10. PZU nie odpowiada także za szkody powstałe w związku z działalnością zakładu górniczego.

11. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził w stanie:

- 1) nietrzeźwości albo
- 2) po użyciu alkoholu lub
- 3) pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

ZABEZPIECZENIA MIENIA

– czyli jak chronić ubezpieczone przedmioty

§ 18

Ubezpieczony ma obowiązki:

- 1) utrzymywać przedmiot ubezpieczenia oraz miejsce, w którym się on znajduje w należytym stanie technicznym, w tym przeprowadzać jego bieżącą konserwację;
- 2) stosować się do zaleceń producentów i dostawców urządzeń technicznych;
- 3) stosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach oraz zakreślić zawory i spuścić wodę z instalacji w obiektach nieużytych;
- 4) zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, w tym zamykać otwory (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w § 19.

Z uwzględnieniem § 15 ust. 2, jeśli ubezpieczony naruszy te obowiązki umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 19

1. Mienia powinno być zabezpieczane w następujący sposób:

- 1) ściany, podłogi, stropy, dachy w: domu letniskowym, budynku niemieskalnym, wyposażeniu posesji są tak zamocowane i osadzone, że nie jest możliwe ich zdemontowanie bez równoczesnego ich uszkodzenia lub zniszczenia;
  - 2) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach, dachach: domu letniskowego, budynku niemieskalnego, wyposażenia posesji są zamykane i zabezpieczane w sposób, który uniemożliwia osobom trzecim dostęp do wnętrza lub uniemożliwia wydostanie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi. Okna, a także okna, które są drzwiami balkonowymi lub tarasowymi mogą być rozszczelniane w taki sposób, że skrzydło okna lub drzwi tworzy mikroszczelinę w odniesieniu do framugi, ale w dalszym ciągu nie można ich otworzyć bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi;
  - 3) drzwi zewnętrzne do domu letniskowego są zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub wielopunktowy lub mechaniczno-elektroniczny;
  - 4) drzwi zewnętrzne do pomieszczenia gospodarczego, budynku niemieskalnego, wyposażenia posesji są zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową. Za równorzędne zamknięcie drzwi zewnętrznych do pomieszczenia gospodarczego PZU uznaje także elektroniczny system zamykania bramy;
  - 5) klucze i inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków są w posiadaniu wyłącznie: ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej. Nie dotyczy to pomieszczeń gospodarczych współużytkowanych z innymi osobami.
- 2. Wyposażenie posesji powinno być zabezpieczone w taki sposób, że jego odłączenie od gruntu lub zdemontowanie jego elementu złączonego z nim na stałe nie jest możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi.**
- 3. Ubezpieczone stałe elementy w domu letniskowym i budynku niemieskalnym wymienione w § 2 pkt 54 lit. c i d powinny być trwale związane z domem letniskowym, budynkiem niemieskalnym w taki sposób, że ich odłączenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi. Za zamontowane na stałe uznaje się również zainstalowanie instalacji fotowoltaicznej, instalacji solarnej za pomocą balastu (tzw. metoda obciążeniowa).**
- 4. PZU na podstawie oceny ryzyka może określić indywidualne warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania oględzin miejsca ubezpieczenia.**

ROZDZIAŁ 4

UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (BUDYNEK WIELOMIESZKANIOWY)

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 20

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć

§ 21

W ubezpieczeniu nieruchomości można ubezpieczyć budynek wielomieszkaniowy, który znajduje się w Polsce i jest własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony. Można

ubezpieczyć budynek wielomieszkaniowy, w którego części jest prowadzona działalność gospodarcza.
Ubezpieczony budynek jest wskazywany w polisie.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada

§ 22

- 1. PZU odpowiada za **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, które powstało w okresie ubezpieczenia i w wyniku którego została wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia. PZU odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły w miejscu ubezpieczenia.
- 2. PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które powstały w następstwie wypadków ubezpieczeniowych, zgodnie z tabelą poniżej:

Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
budynek wielomieszkaniowy	obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 1, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 24.
	Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe: – wybuch pożaru, który zniszczył budynek wielomieszkaniowy – działanie wiatru, który zerwał dach – ciężar śniegu, który uszkodził rynny – gradobicie, które uszkodziło elewację – upadek drzewa, który uszkodził dach – uderzenie pioruna w komin, które spowodowało jego uszkodzenie – wystąpienie wody z koryta rzeki, które zniszczyło budynek wielomieszkaniowy – wyciek wody z instalacji wodnej lub urządzeń domowych, który zniszczył parkiet – opady deszczu, które załaty sufit – wybuch gazu w budynku wielomieszkaniowym, który uszkodził ściany i stolarkę okienną – uderzenie auta w budynek wielomieszkaniowy, które uszkodziło ten budynek – kradzież z włamaniem rynien – uderzenie przez nieznanego sprawcę kamieniem w szybę okienną budynku wielomieszkaniowego, które spowodowało jej zabicie – działanie ptaków polegające na zrobieniu dziury w elewacji – awaria instalacji fotowoltaicznej lub pompy ciepła

- 3. Z uwzględnieniem § 24 ust. 3, § 25, PZU odpowiada również za szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego, w szczególności w następstwie niewykonania obowiązkowego:
  - 1) okresowego przeglądu technicznego przewodów kominowych, instalacji gazowej, instalacji elektrycznej;
  - 2) okresowego czyszczenia przewodów kominowych.
- 4. Na wniosek ubezpieczającego i w porozumieniu z PZU z zakresu ubezpieczenia mogą zostać wyłączone szkody, które powstały w następstwie ryzyk kradzieżowych.

ZWROT KOSZTÓW

– czyli jakie koszty dodatkowe pokrywa PZU

§ 23

- 1. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, który jest objęty zakresem ubezpieczenia, PZU pokrywa do limitów odpowiedzialności określonych w § 46 ust. 6, poniesione przez ubezpieczonego poniższe koszty powstałe w związku ze szkodą:
  - 1) **poszukiwania przyczyny szkody** – czyli koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz koszty robocizny poniesione na celu:
    - a) odnalezienia miejsca awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
    - b) usunięcia awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
    - c) naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia uszkodzonych lub zniszczonych wskutek poszukiwania przyczyny szkody.PZU pokrywa te koszty, jeśli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia;
  - 2) **osuszania** – czyli koszty wykonania usługi osuszania oraz zużytego prądu, a w przypadku nie korzystania z takiej usługi koszty wypożyczenia urządzeń, użytych materiałów i ich transportu oraz zużytego prądu – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia;
  - 3) **utruty wody** – czyli koszty utracenie wody, która w następstwie awarii instalacji wydostała się z instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, znajdującej się w miejscu ubezpieczenia – jeśli szkoda powstała w następstwie zalania – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia. PZU nie pokrywa kosztów odprowadzenia ścieków, które powstały w wyniku awarii instalacji określonych powyżej
  - 4) **uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie** – czyli koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z kosztami ich składowania lub utylizacji, koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku, koszty uprzątnięcia przedmiotu, który uszkodził lub zniszczył przedmiot ubezpieczenia, na przykład drzewa – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.
- 2. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 1 do wysokości faktycznie poniesionych, jednak nie więcej niż do kwoty, która odpowiada kosztom poniesionym w celu poszukiwania przyczyny szkody. Przy wyliczeniu tych kosztów PZU uwzględni dotychczasową konstrukcję, wymiary i standardy wykończenia oraz zastosowanie takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów lub koszty nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.
- 3. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 2–4 do wysokości faktycznie poniesionych, na podstawie rachunków.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 24

- 1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte turbiny wiatrowe o mocy przekraczającej 10 kW.
- 2. PZU nie odpowiada za szkody które ubezpieczony lub osoba, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wyrządziła umyślnie.
- 3. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził wskutek rażącego niedbalstwa i które powstały w następstwie:

- 1) nieutrzymywania w należytym stanie technicznym budynku wielomieszkaniowego, jeśli obowiązek ich wykonania należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 2) pęknięcia rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymywaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
- 3) zalania wskutek opadu:
  - a) poprzez niezamknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia, uszczelnienia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
  - b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy lub okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
  - c) z powodu braku lub niepełnego pokrycia dachowego w budynku (na przykład podczas wymiany dachu). To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy brak dachu lub niepełne pokrycie dachowe zostało spowodowane: eksplozją, gradem, hukiem ponaddzwiękowym, huraganem, lawiną, ogniem, osuwaniem się ziemi, piorunem, powodzią, śniegiem i lodem, upadkiem statku powietrznego, upadkiem drzew lub masztów, trzęsieniem ziemi, dewastacją.
4. PZU nie odpowiada także za szkody, które powstały w następstwie:
  - 1) błędów konstrukcyjnych w ubezpieczonym budynku wielomieszkaniowym, jeżeli:
    - a) wzniesiono lub przebudowano go bez projektu wykonanego przez uprawnionego specjalistę,
    - b) wzniesiono lub przebudowano go niezgodnie z projektem wykonanym przez uprawnionego specjalistę – o ile ubezpieczony o tym wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć i miało to wpływ na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) zamieszczenia na budynku wielomieszkaniowym napisów, rysunków lub symboli, a także zabrudzenia budynku wielomieszkaniowego farbą lub inną substancją;
  - 3) zawilgocenia lub zagrzybienia pomieszczeń. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy zawilgocenie lub zagrzybienie pomieszczeń nastąpiło wskutek zalania lub powodzi;
  - 4) przenikania wód podziemnych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy przenikanie wód podziemnych nastąpiło:
    - a) w związku z nagłym podniesieniem się wód podziemnych wskutek przekroczenia stanów alarmowych na rzekach, ogłoszonych przez IMGW,
    - b) wskutek powodzi,
    - c) wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMGW. Jeśli nie można uzyskać opinii IMGW, wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 5) przemierzania przedmiotu ubezpieczenia lub jego elementów;
  - 6) zabrudzenia, odbarwienia, odspojenia, zagrzybienia tynków zewnętrznych lub elewacji, na skutek opadu lub obłania wodą lub inną cieczą przez jadący pojazd;
  - 7) obniżenia terenu wskutek prowadzonych robót ziemnych;
  - 8) rozlania lub wylania wody lub innej cieczy. To wyłączenie nie dotyczy szkód, które powstały w następstwie zalania lub gdy rozlanie, wylanie jest skutkiem dewastacji;
  - 9) prac budowlanych, montażowych, demontażowych lub instalacyjnych, prowadzonych wewnątrz budynku wielomieszkaniowego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tych prac są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 10) działania owadów, pleśni, grzybów, wewnętrznego rozkładu lub naturalnych procesów, które zachodzą w przedmiocie ubezpieczenia;
  - 11) działania zwierząt (w tym ptaków) polegającego na zabrudzeniu przedmiotu ubezpieczenia;
  - 12) pogryzienia, podrapania, porysowania przez zwierzęta, które należą do ubezpieczonego lub osób uprawnionych do korzystania ze wskazanego w polisie budynku wielomieszkaniowego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego działania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, uderzenie pojazdu, zalanie lub przepięcie;
  - 13) powolnego działania roślin;
  - 14) naturalnego osiadania budynku wielomieszkaniowego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego osiadania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 15) wibracji lub drgań, spowodowanych ruchem pojazdów lądowych, podziemnych lub powietrznych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wibracje lub drgania powstały w następstwie huku ponaddzwiękowego;
  - 16) zużycia się, w tym zesterzenia się budynku wielomieszkaniowego, w wyniku którego uległ on: zawałowi, zabrudzeniu, odbarwieniu, odkształceniu, deformacji, ścieraniu, zarysowaniu, wyszczerbieniu, odspojeniu, rozdarciu, korozji lub utlenieniu. To wyłączenie dotyczy również sytuacji, gdy budynek wielomieszkaniowy zużył się na skutek jego używania przez osobę uprawnioną do korzystania z tego budynku wielomieszkaniowego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem takiego zużycia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 17) zabrudzenia, zadyminienia, osmolenia, przypalenia, wypalenia na skutek prowadzenia działalności gospodarczej we wskazanym w polisie budynku wielomieszkaniowym. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy powyższe uszkodzenia powstały w następstwie: dymu i sadzy, ognia, eksplozji, przepięcia;
  - 18) aktów terroryzmu;
  - 19) działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych;
  - 20) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
  - 21) straty wody. To wyłączenie nie dotyczy pokrycia kosztów utraconej wody, jakie poniosł ubezpieczony w następstwie awarii instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, o których mowa w § 23 pkt 3;

22) decyzji administracyjnej, na przykład decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości.

5. PZU nie odpowiada również za szkody w budynku wielomieszkaniowym powstałe w wyniku jego wady, jego niewłaściwego użytkowania, jego niewłaściwej konserwacji lub zużycia się jego elementów, w wyniku których przedmiot ubezpieczenia przestał działać lub działa nieprawidłowo.

To wyłączenie nie dotyczy:

- a) instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła,
- b) sytuacji, gdy następstwem powyższego zdarzenia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie.

6. PZU nie odpowiada ponadto za szkody, które powstały w następstwie kradzieży. To wyłączenie nie dotyczy kradzieży z włamaniem polegającej na pokonaniu przez sprawcę zabezpieczeń, o których mowa w § 26.

7. PZU nie odpowiada za stłuczenie:

- 1) wykładzin podłóg i schodów;
- 2) stałych elementów, które nie zostały jeszcze zamontowane lub wbudowane na stałe.

To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy stłuczenie powstało w następstwie: eksplozji, gradu, huku ponaddzwiękowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, dewastacji.

8. PZU nie odpowiada także za szkody powstałe w związku z działalnością zakładu górniczego.

9. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził w stanie:

- 1) nietrzeźwości albo
- 2) po użyciu alkoholu lub
- 3) pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

ZABEZPIECZENIA MIENIA

– czyli jak chronić ubezpieczone przedmioty

§ 25

Ubezpieczony ma obowiązki:

- 1) utrzymywać budynek wielomieszkaniowy w należytym stanie technicznym, w tym przeprowadzać jego bieżącą konserwację;
- 2) stosować się do zaleceń producentów i dostawców urządzeń technicznych;
- 3) stosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach oraz zakręcić zawory i spuścić wodę z instalacji w obiektach nieużywanych;
- 4) zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w § 26, w tym zamykać otwory (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w § 26.

Z uwzględnieniem § 22 ust. 3, jeśli ubezpieczony naruszy te obowiązki umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

1. Budynek wielomieszkaniowy powinien być zabezpieczany w następujący sposób:

- 1) ściany, podłogi, stropy, dachy są tak zamocowane i osadzone, że nie jest możliwe ich zdemontowanie bez równoczesnego ich uszkodzenia lub zniszczenia;
- 2) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach, dachach są zamykane i zabezpieczane w sposób, który uniemożliwia osobom trzecim dostęp do wnętrza.

2. PZU na podstawie oceny ryzyka może określić indywidualne warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego budynku wielomieszkaniowego. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania oględzin miejsca ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 5

UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (BUDYNEK W BUDOWIE I INNE PRZEDMIOTY) ORAZ UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 27

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęcia:

stan zamknięty – etap budowy budynku, w którym budynek ma już konstrukcję nośną, ściany zewnętrzne, dach, a także ma już trwale zabezpieczone otwory okienne i drzwiowe na przykład płytą OSB.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć

§ 28

1. W **ubezpieczeniu nieruchomości** można ubezpieczyć:

- 1) dom jednorodzinny w budowie;
- 2) stałe elementy w domu jednorodzinny w budowie w stanie zamkniętym;
- 3) budynek wielomieszkaniowy w budowie;
- 4) dom letniskowy w budowie, który jest budynkiem;
- 5) budynek niemieskalny w budowie lub
- 6) wyposażenie posesji

– które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony i znajdują się w Polsce na posesji (w tym na terenie ogrodów działkowych), w których nie jest prowadzona działalność gospodarcza.

Ubezpieczony przedmiot jest wskazywany w polisie.

2. Domy i budynki wskazane w ust. 1 pkt 1, 3–5 to budynki:

- 1) nowo wznoszone albo
- 2) rozbudowywane lub nadbudowywane, zwane dalej oddzielnymi lub łącznie („**budynkami w budowie**”).

3. Rozpoczęcie budowy, nadbudowy lub rozbudowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych, w szczególności wytyczenia geodezyjnego budynku w terenie, wykonania niwelacji terenu, zagospodarowania terenu wraz z budową tymczasowych obiektów, wykonania przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy, nadbudowy lub rozbudowy. Zakończenie budowy, nadbudowy lub rozbudowy następuje w momencie:

- 1) pierwszego zamieszkania – nowo wznoszonego: domu jednorodzinnego, budynku wielomieszkaniowego;
- 2) rozpoczęcia użytkowania – nowo wznoszonego: domu letniskowego, budynku niemieskalnego;

- 3) zakończenia prac – w przypadku rozbudowy lub nadbudowy.
4. Wraz z ubezpieczeniem budynków w budowie ubezpieczone są również materiały budowlane, instalacyjne, elektryczne, przeznaczone do wbudowania lub zamontowania w tych budynkach, składowane na terenie posesji, na której znajdują się te budynki.
5. W **ubezpieczeniu ruchomości domowych** można ubezpieczyć ruchomości domowe:
  - 1) które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika oraz
  - 2) które znajdują się w Polsce w domu jednorodzinnym w budowie w stanie zamkniętym (z wyłączeniem tarasu i balkonu) wskazanym w polisie.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada

§ 29

1. PZU odpowiada za **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, które powstało w okresie ubezpieczenia i w wyniku którego została wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia. PZU odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły w miejscu ubezpieczenia.
2. W odniesieniu do wybranego przedmiotu ubezpieczenia, PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które powstały w następstwie wypadków ubezpieczeniowych, zgodnie z tabelą poniżej:

Ubezpieczenie nieruchomości

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
1.	dom jednorodzinny w budowie	obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 1, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 31.
2.	stałe elementy w domu jednorodzinnym w budowie w stanie zamkniętym	Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe w zależności od przedmiotu ubezpieczenia: – wybuch pożaru w domu jednorodzinnym w budowie, który spowodował jego zniszczenie – działanie wiatru, który wyrwał rynnę w domu jednorodzinnym w budowie – ciężar śniegu, który uszkodził materiały budowlane na posesji
3.	budynek wielomieszkaniowy w budowie	– gradobicie, które uszkodziło elewację domu jednorodzinnego w budowie – upadek drzewa, który uszkodził dach budynku niemieszkalnego w budowie
4.	dom letniskowy w budowie	uderzenie pioruna w budynek niemieszkalny w budowie, który zniszczył ten budynek
5.	budynek niemieszkalny w budowie	– wystąpienie wody z koryta rzeki, które zniszczyło dom jednorodzinny w budowie – opady deszczu, które załamywały elewację w domu jednorodzinnym w budowie – wybuch gazu w budynku wielomieszkaniowym w budowie, który uszkodził ten budynek – uderzenie auta w ogrodzenie posesji, które uszkodziło bramę
6.	wyposażenie posesji	– kradzież z włamaniem zewnętrznej jednostki pompy ciepła podłączonej do domu jednorodzinnego w budowie w stanie zamkniętym, który ma już zamontowane wszystkie okna i drzwi zewnętrzne – uderzenie przez nieznanego sprawcę kamieniem w szybę okienną domu jednorodzinnego w budowie, które spowodowało jej zbiecie – działanie ptaków polegające na uszkodzeniu elewacji domu jednorodzinnego w budowie – awaria instalacji fotowoltaicznej

Ubezpieczenie ruchomości domowych

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
7.	ruchomości domowe w domu jednorodzinnym w budowie w stanie zamkniętym	obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 1, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 31. Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe: – wybuch pożaru, który zniszczył meble – opady deszczu, które spowodowały podtopienie, co zniszczyło meble – wyciek wody z instalacji wodnej, który zniszczył sofę – kradzież z włamaniem do domu jednorodzinnego w budowie w stanie zamkniętym, który ma już zamontowane wszystkie okna i drzwi zewnętrzne, w wyniku której nastąpiła utrata lodówki wolnostojącej – upadek przedmiotu na szklany stół, co spowodowało rozbicie blatu tego stołu – oblanie płynem gaśniczym kanapy wykonanej z materiału w domu jednorodzinnym w budowie w trakcie akcji ratowniczej prowadzonej w związku z pożarem

3. Z uwzględnieniem § 31 ust. 4, § 32, PZU odpowiada również za szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego, w szczególności w następstwie niewykonania obowiązkowego:
  - 1) okresowego przeglądu technicznego przewodów kominowych, instalacji gazowej, instalacji elektrycznej;

- 2) okresowego czyszczenia przewodów kominowych.
4. Na wniosek ubezpieczającego i w porozumieniu z PZU z zakresu ubezpieczenia mogą zostać wyłączone szkody, które powstały w następstwie ryzyk kradzieżowych.

ZWROT KOSZTÓW

– czyli jakie koszty dodatkowe pokrywa PZU

§ 30

1. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, który jest objęty zakresem ubezpieczenia, PZU pokrywa do limitów odpowiedzialności określonych w § 46 ust. 6 i 8, poniesione przez ubezpieczonego poniższe koszty powstałe w związku ze szkodą:

- 1) **poszukiwania przyczyny szkody** – czyli koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz koszty robocizny poniesione w celu:
  - a) odnalezienia miejsca awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
  - b) usunięcia awarii instalacji, która była przyczyną szkody,
  - c) naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia uszkodzonych lub zniszczonych wskutek poszukiwania przyczyny szkody.

PZU pokrywa te koszty, jeśli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Jeśli natomiast szkoda powstała poza miejscem ubezpieczenia, a istniało prawdopodobieństwo, że awaria instalacji powstała w miejscu ubezpieczenia, to PZU pokrywa koszty materiałów, sprzętu i ich transportu oraz koszty robocizny poniesione w celu odnalezienia miejsca awarii instalacji w miejscu ubezpieczenia, usunięcia tej awarii oraz naprawy elementów przedmiotu ubezpieczenia, które zostały uszkodzone lub zniszczone wskutek poszukiwania przyczyny szkody.

Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 2) **osuszanie** – czyli koszty wykonania usługi osuszania oraz zużytego prądu, a w przypadku nie korzystania z takiej usługi koszty wypożyczenia urządzeń, użytych materiałów i ich transportu oraz zużytego prądu – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 3) **utrąty wody** – czyli koszty utraconej wody, jaka w następstwie awarii instalacji wydostała się z instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, która znajduje się w miejscu ubezpieczenia – jeśli szkoda powstała w następstwie zalania – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia. PZU nie pokrywa kosztów odprowadzenia ścieków, które powstały w wyniku awarii instalacji, określonych powyżej. Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 4) **uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie** – czyli koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z kosztami ich składowania lub utylizacji, koszty rozbiórki i demontażu elementów niezdatnych do użytku, koszty uprzątnięcia przedmiotu, który uszkodził lub zniszczył przedmiot ubezpieczenia, na przykład drzewa – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia.

Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu nieruchomości;

- 5) **naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych** – czyli koszty naprawy uszkodzonych lub zniszczonych wskutek dewastacji następujących stałych elementów: stolarki okiennej i drzwiowej wraz z oszkleniami i zamknięciami, krat, rolet, czujek, kamer, sygnalizatorów oraz innych elementów zabezpieczeń przeciwkradzieżowych – jeżeli szkoda powstała w miejscu ubezpieczenia. Koszty te PZU pokrywa w ubezpieczeniu ruchomości domowych.

2. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 1 i 5 do wysokości faktycznie poniesionych, jednak nie więcej niż do kwoty, która odpowiada kosztom poniesionym w celu poszukiwania przyczyny szkody lub naprawy zabezpieczeń

przeciwkradzieżowych. Przy wyliczeniu tych kosztów PZU uwzględni dotychczasową konstrukcję, wymiary i standardy wykonienia oraz zastosowanie takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów lub koszty nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.

3. PZU pokrywa koszty określone w ust. 1 pkt 2–4 do wysokości faktycznie poniesionych, na podstawie rachunków.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 31

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:

- 1) turbiny wiatrowe o mocy przekraczającej 10 kW;
- 2) karty płatnicze;
- 3) papiery wartościowe;
- 4) bilety komunikacji miejskiej, karty uprawniające do korzystania z usług;
- 5) dokumenty. To wyłączenie nie dotyczy dokumentów tożsamości: dowodu osobistego, paszportu, prawa jazdy, legitymacji szkolnej, legitymacji studenckiej;
- 6) mienie specjalne;
- 7) trofea myśliwskie;
- 8) kamienie szlachetne, półszlachetne lub syntetyczne, szlachetne substancje organiczne, które nie są wyrobami użytkowymi oraz metale szlachetne w złomie lub sztabach;
- 9) przedmioty zgromadzone w liczbie, która wskazuje na ich handlowe przeznaczenie;
- 10) dane i dokumenty przechowywane w komputerach, tabletach, telefonach lub wymiennych nośnikach danych;
- 11) klucze do obiektów budowlanych innych niż wskazane w polisie oraz klucze i inne przyrządy do otwierania zamków w pojazdach;
- 12) oprogramowanie;
- 13) pojazdy ładowe, które podlegają obowiązkowej rejestracji, jednostki pływające inne niż napędzane siłą mięśni, statki powietrzne inne niż: lotnie, motolotnie, paralotnie, balony, spadochrony, latawce, modele latające, drony;
- 14) paliwa stałe, ciekłe lub gazowe;
- 15) sprzęt audiowizualny, komputerowy lub fotograficzny, czynniki ebooków, instrumenty muzyczne, telefony, konsole do gier;
- 16) broń i optyka do broni;
- 17) mienie służbowe;
- 18) mienie wypożyczone;
- 19) gotówka, monety;
- 20) przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu;
- 21) biżuteria;
- 22) sprzęt do prowadzenia działalności gospodarczej;
- 23) zwierzęta.

2. PZU nie odpowiada za uszkodzenie matryc w sprzęcie elektronicznym. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy szkoda powstała w następstwie: dymu i sadzy, eksplozji, gradu, huku ponaddzwiękowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, przepięcia, dewastacji.

3. PZU nie odpowiada za szkody, które ubezpieczony lub osoba, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wyrządziła umyślnie.

4. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził wskutek rażącego niedbalstwa i które powstały w następstwie:
  - 1) nieutrzymywania w należyтым stanie technicznym przedmiotów ubezpieczenia oraz miejsca, w których się one znajdują, jeśli obowiązek ich wykonania należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) pęknięcia rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 3) zalania wskutek opadu:
    - a) poprzez niezamknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia, uszczelnienia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
    - b) poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy lub okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
    - c) z powodu braku lub niepełnego pokrycia dachowego w obiekcie budowlanym (na przykład podczas nadbudowy kondygnacji). To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy brak dachu lub niepełne pokrycie dachowe zostało spowodowane: eksplozją, gradem, hukiem ponaddźwiękowym, huraganem, lawiną, ogniem, osuwaniem się ziemi, piorunem, powodzią, śniegiem i lodem, upadkiem statku powietrznego, upadkiem drzew lub masztów, trzęsieniem ziemi, dewastacją,
    - d) jeśli budynek w budowie nie znajdował się co najmniej w stanie zamkniętym;
  - 4) zawilgocenia lub zagrzybienia pomieszczeń. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy zawilgocenie lub zagrzybienie pomieszczeń nastąpiło wskutek zalania lub powodzi;
  - 5) przenikania wód podziemnych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy przenikanie wód podziemnych nastąpiło:
    - a) w związku z nagłym podniesieniem się wód podziemnych wskutek przekroczenia stanów alarmowych na rzekach, ogłoszonych przez IMGW,
    - b) wskutek powodzi,
    - c) wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMGW. Jeśli nie można uzyskać opinii IMGW, wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 6) przemarzania przedmiotu ubezpieczenia lub jego elementów. To wyłączenie odnosi się do ubezpieczenia nieruchomości;
  - 7) zabrudzenia, odbarwienia, odspojenia, zagrzybienia tynków zewnętrznych lub elewacji, na skutek opadu lub obłania wodą lub inną cieczą przez jadący pojazd;
  - 8) obniżenia terenu wskutek prowadzonych robót ziemnych;
  - 9) rozlania lub wylania wody lub innej cieczy. To wyłączenie nie dotyczy szkód, które powstały w następstwie zalania lub gdy rozlanie, wylanie jest skutkiem dewastacji;
  - 10) wpadnięcia przedmiotu ubezpieczenia do wody lub innej cieczy;
  - 11) prac budowlanych, montażowych, demontażowych lub instalacyjnych prowadzonych w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tych prac są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 12) działania owadów, pleśni, grzybów, wewnętrznego rozkładu lub naturalnych procesów, które zachodzą w przedmiocie ubezpieczenia;
  - 13) działania zwierząt (w tym ptaków) polegającego na zabrudzeniu przedmiotu ubezpieczenia;
  - 14) pogryzienia, podrapania, porysowania przez zwierzęta, które należą do ubezpieczonego lub osób uprawnionych do korzystania ze wskazanego w polisie budynku w budowie – na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego działania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, uderzenie pojazdu, zalanie lub przepięcie;
  - 15) powolnego działania roślin;
  - 16) nieprawidłowej pielęgnacji roślin, chorób roślin;
  - 17) naturalnego osiadania budynku lub wyposażenia posesji. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem tego osiadania są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 18) wibracji lub drgań, spowodowanych ruchem pojazdów lądowych, podziemnych lub powietrznych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wibracje lub drgania powstały w następstwie huku ponaddźwiękowego;
  - 19) zużycia się, w tym zestarzenia się przedmiotu ubezpieczenia, w wyniku którego przedmiot ubezpieczenia uległ: zawaleniu, zabrudzeniu, odbarwieniu, odkształceniu, deformacji, ścieraniu, zarysowaniu, wyszczerbieniu, odspojeniu, rozdzieleniu, korozji lub utlenieniu. To wyłączenie dotyczy również sytuacji gdy przedmiot ubezpieczenia zużył się na skutek jego używania przez osobę uprawnioną do korzystania ze wskazanego w polisie: budynku w budowie, wyposażenia posesji – na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy następstwem takiego zużycia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie;
  - 20) wyłudzenia mienia wskutek oszustwa;
  - 21) zaginięcia ubezpieczonych przedmiotów;
  - 22) aktów terroryzmu;
  - 23) działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych;
  - 24) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
  - 25) zepsucia się produktów spożywczych, w tym w wyniku rozmrożenia;
  - 26) straty wody. To wyłączenie nie dotyczy pokrycia kosztów utraconej wody, jakie poniósł ubezpieczony w następstwie awarii instalacji wodnej lub centralnego ogrzewania, o których mowa w § 30 ust. 1 pkt 3;
  - 27) decyzji administracyjnej, na przykład decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości.
5. PZU nie odpowiada również za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe w wyniku wady tego przedmiotu, jego niewłaściwego użytkowania, jego niewłaściwej konserwacji

lub zużycia się jego elementów, w wyniku których przedmiot ubezpieczenia przestał działać lub działa nieprawidłowo.

To wyłączenie nie dotyczy:

- 1) instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła;
  - 2) sytuacji, gdy następstwem powyższego zdarzenia są: dym i sadza, eksplozja, ogień, zalanie lub przepięcie.
6. PZU nie odpowiada ponadto za szkody, które powstały w następstwie kradzieży. To wyłączenie nie dotyczy:
- 1) w ubezpieczeniu domu jednorodzinnego w budowie w stanie zamkniętym, w którym ma on już zamontowane wszystkie okna oraz drzwi zewnętrzne, oraz w ubezpieczeniu stałych elementów i w ubezpieczeniu ruchomości domowych w takim domu – kradzieży z włamaniem polegającej na pokonaniu przez sprawcę zabezpieczeń, o których mowa w § 33 ust. 1 pkt 2;
  - 2) w ubezpieczeniu wyposażenia posesji – kradzieży z włamaniem polegającej na pokonaniu przez sprawcę zabezpieczeń, o których mowa w § 33 ust. 2.
7. PZU nie odpowiada za stłuczenie:
- 1) wykładzin podłóg i schodów;
  - 2) stałych elementów, które nie zostały jeszcze zamontowane lub wbudowane na stałe;
  - 3) żarówek;
  - 4) wazonów, naczyń, które służą do przechowywania, przygotowywania, podawania lub spożywania posiłków oraz napojów;
  - 5) flakonów z perfumami, pojemników z kosmetykami.
- To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy stłuczenie powstało w następstwie: eksplozji, gradu, huku ponaddwójkowego, huraganu, lawiny, ognia, opadu, osuwania się ziemi, piorunu, powodzi, śniegu i lodu, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego, upadku drzew lub masztów, trzęsienia ziemi, zalania, zapadania się ziemi, dewastacji.
8. PZU nie odpowiada także za szkody powstałe w związku z działalnością zakładu górniczego.
9. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził w stanie:
- 1) nietrzeźwości albo
  - 2) po użyciu alkoholu lub
  - 3) pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.
- To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

ZABEZPIECZENIA MIENIA

– czyli jak chronić ubezpieczone przedmioty

§ 32

Ubezpieczony ma obowiązek:

- 1) utrzymywać przedmiot ubezpieczenia oraz miejsce, w którym się on znajduje w należytym stanie technicznym, w tym przeprowadzać jego bieżącą konserwację;
- 2) stosować się do zaleceń producentów i dostawców urządzeń technicznych;
- 3) stosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach oraz zakręcić zawory i spuścić wodę z instalacji w obiektach nieużywanych;
- 4) przestrzegać zaleceń producenta, które dotyczą składowania materiałów, o których mowa w § 28 ust. 4;

- 5) zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia były spełnione warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, o których mowa w § 33, w tym zamykanie otworów (na przykład okna i drzwi) w sposób określony w § 33.
- Z uwzględnieniem § 29 ust. 3, jeśli ubezpieczony naruszy te obowiązki umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 33

1. Mienie powinno być zabezpieczane w następujący sposób:
  - 1) dla budynków w budowie, które są w stanie zamkniętym:
    - a) ściany, podłogi, stropy, dachy w domu jednorodzinnym w budowie, domu letniskowym w budowie, budynku wielomieszkaniowym w budowie, budynku niemieszkalnym w budowie są tak zamocowane i osadzone, że nie jest możliwe ich zdemontowanie bez równoczesnego ich uszkodzenia lub zniszczenia,
    - b) wszelkie otwory w ścianach, stropach, podłogach, dachach w domu jednorodzinnym w budowie, domu letniskowym w budowie, budynku wielomieszkaniowym w budowie, budynku niemieszkalnym w budowie, są zabezpieczane w sposób, który uniemożliwia osobom trzecim dostęp do wnętrza lub uniemożliwia wydobycie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi;
  - 2) dla budynków w budowie w stanie zamkniętym, które mają zamontowane wszystkie okna oraz drzwi zewnętrzne spełnione muszą być warunki określone w pkt 1 oraz:
    - a) okna, a także okna, które są drzwiami balkonowymi lub tarasowymi mogą być rozszczelniane w taki sposób, że skrzydło okna lub drzwi tworzy mikroszczelinę w odniesieniu do framugi, ale w dalszym ciągu nie można ich otworzyć bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi,
    - b) drzwi zewnętrzne do domu jednorodzinnego w budowie są zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub wielopunktowy lub mechaniczno-elektroniczny,
    - c) drzwi zewnętrzne do: pomieszczenia gospodarczego, budynku niemieszkalnego w budowie, są zamykane na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową. Za równorzędne zamknięcie drzwi zewnętrznych do pomieszczenia gospodarczego, budynku niemieszkalnego w budowie PZU uznaje także elektroniczny system zamykania bramy,
    - d) klucze i inne urządzenia przeznaczone do otwierania zamków są w posiadaniu wyłącznie: ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej.
2. Wyposażenie posesji powinno być zabezpieczone w taki sposób, że jego odłączenie od gruntu lub zdemontowanie jego elementu złączonego z nim na stałe nie jest możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi.
3. Ubezpieczone stałe elementy wymienione w § 2 pkt 54 lit. c i d powinny być trwale związane z budynkiem w budowie w taki sposób, że ich odłączenie nie jest możliwe bez pozostawienia śladów użycia siły lub narzędzi. Za zamontowane na stałe uznaje się również zainstalowanie instalacji fotowoltaicznej, instalacji solarnej za pomocą balastu (tzw. metoda obciążeniowa).
4. PZU na podstawie oceny ryzyka może określić indywidualne warunki w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania oględzin miejsca ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 6

UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (NAGROBEK)

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 34

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć

§ 35

W **ubezpieczeniu nieruchomości** można ubezpieczyć nagrobek, który znajduje się w Polsce i jest własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony. Ubezpieczony nagrobek jest wskazywany w polisie.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada

§ 36

1. PZU odpowiada za **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, które powstało w okresie ubezpieczenia i w wyniku którego została wyrządzona szkoda objęta zakresem ubezpieczenia. PZU odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły w miejscu ubezpieczenia.
2. PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które powstały w następstwie wypadków ubezpieczeniowych, zgodnie z tabelą poniżej:

Przedmiot ubezpieczenia	Zakres ubezpieczenia
nagrobek	obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w § 36 ust. 1, i które nie zostały wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 38. Przykładowe wypadki ubezpieczeniowe: – wystąpienie wody z koryta rzeki, które zniszczyło nagrobek – działanie wiatru, które uszkodziło nagrobek – upadek gałęzi na płytę nagrobka, co spowodowało jej uszkodzenie – gradobicie, które uszkodziło nagrobek – oblanie nagrobka farbą przez osobę trzecią – kradzież liter z tablicy napisowej

ZWROT KOSZTÓW

– czyli jakie koszty dodatkowe pokrywa PZU

§ 37

Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, który jest objęty zakresem ubezpieczenia, PZU pokrywa do limitu odpowiedzialności określonego w § 46 ust. 7, poniesione przez ubezpieczonego i powstałe w związku ze szkodą – koszty **uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie** – czyli koszty usunięcia zanieczyszczeń, koszty wywozu elementów niezdatnych do użytku (odpadów) wraz z kosztami ich składowania lub utylizacji, koszty rozbioru i demontażu elementów niezdatnych do użytku, koszty uprzątnięcia przedmiotu, który uszkodził lub zniszczył przedmiot ubezpieczenia, na przykład drzewa. PZU pokrywa te koszty do wysokości faktycznie poniesionych, na podstawie rachunków.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 38

1. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) powstałe w elementach nagrobka niezamocowanych na stałe;
  - 2) które ubezpieczony wyrządził umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłacono odszkodowanie odpowiadające w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 3) która osoba, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wyrządziła umyślnie.
2. PZU nie odpowiada również za szkody, które powstały w następstwie:
  - 1) osmolenia, odbarwienia, zabarwienia, zabrudzenia, zarysowania nagrobka zniczem, świecą, wiązką lub kwiatami;
  - 2) zapadania się ziemi;
  - 3) działania owadów, pleśni, grzybów, wewnętrznego rozkładu lub naturalnych procesów, które zachodzą w przedmiocie ubezpieczenia;
  - 4) działania zwierząt (w tym ptaków) polegającego na zabrudzeniu przedmiotu ubezpieczenia;
  - 5) wibracji lub drgań, spowodowanych ruchem pojazdów lądowych, podziemnych lub powietrznych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wibracje lub drgania powstały w następstwie huków ponaddwukrotnego;
  - 6) zużycia się, w tym zesterzenia się nagrobka, w wyniku którego nagrobek uległ: zawałeniu, zabrudzeniu, odbarwieniu, odkształceniu, deformacji, ścieraniu, zarysowaniu, wyszczerbieniu, odspojeniu, rozdarciu, korozji lub utlenieniu;
  - 7) przenikania wód podziemnych. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy przenikanie wód podziemnych nastąpiło:
    - a) w związku z nagłym podniesieniem się wód podziemnych wskutek przekroczenia stanów alarmowych na rzekach, ogłoszonych przez IMGW,
    - b) wskutek powodzi,
    - c) w skutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez IMGW. Jeśli nie można uzyskać opinii IMGW, wystąpienie deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 PZU stwierdza na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania lub w bezpośrednim sąsiedztwie;
  - 8) naturalnego osiadania nagrobka;
  - 9) aktów terroryzmu;
  - 10) działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokojów społecznych;
  - 11) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
  - 12) decyzji administracyjnej.
3. PZU nie odpowiada także za szkody powstałe w związku z działalnością zakładu górniczego.
4. PZU nie odpowiada również za szkody, które ubezpieczony wyrządził w stanie:
  - 1) nietrzeźwości albo
  - 2) po użyciu alkoholu lub
  - 3) pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

ZABEZPIECZENIE MIENIA

– czyli jak chronić ubezpieczone przedmioty

§ 39

1. Ubezpieczony ma obowiązek zapewnić, aby w okresie ubezpieczenia nagrobek był zabezpieczony w taki sposób, że odłączenie następujących elementów: płyty lub tablicy napisowej oraz innych elementów na przykład opaski wokół nagrobka, ławki, liter, rzeźby nagrobnej, wazonu, złączonych na stałe z tym nagrobkiem nie jest możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi.
2. Jeśli ubezpieczony naruszy te obowiązki umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

ROZDZIAŁ 7

UBEZPIECZENIE NIERUCHOMOŚCI (ROŚLINY OGRODOWE)

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 40

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć i za co PZU odpowiada

§ 41

1. W ubezpieczeniu **nieruchomości** można ubezpieczyć rośliny ogrodowe, które są własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony i są posadzone w gruncie w Polsce:
  - 1) w ogrodzonym ogródku znajdującym się przy mieszkaniu;
  - 2) na posesji, na której stoi dom jednorodzinny, dom letniskowy;
  - 3) na tarasie zbudowanym w technologii dachu odwróconego mieszkania, domu jednorodzinnego albo domu letniskowego.Powyższe mieszkanie lub dom jest wskazywany w polisie.
2. PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które powstały w następstwie zdefiniowanych wypadków ubezpieczeniowych:
  - 1) ognia, opadu, gradu, śniegu i lodu, pioruna, eksplozji, powodzi, huraganu, trzęsienia ziemi, osuwania się ziemi, zapadania się ziemi, uderzenia pojazdu, upadku statku powietrznego;
  - 2) dewastacji;
  - 3) kradzieży,które wystąpiły w okresie ubezpieczenia i w miejscach wskazanych w ust. 1, za wyjątkiem przypadków, które są wyłączone z ochrony ubezpieczeniowej zgodnie z § 43.
3. PZU odpowiada również za szkody wyrządzone wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym określonym w ust. 2, za który PZU ponosi odpowiedzialność.

ZWROT KOSZTÓW

– czyli jakie koszty dodatkowe pokrywa PZU

§ 42

Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, który jest objęty zakresem ubezpieczenia, PZU pokrywa do sumy ubezpieczenia poniesione

przez ubezpieczonego i powstałe w związku ze szkodą koszty **uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie** – czyli koszty usunięcia zanieczyszczeń, w tym koszty uprzątnięcia przedmiotu (na przykład drzewa), który uszkodził lub zniszczył rośliny ogrodowe oraz koszty wywozu zniszczonych roślin ogrodowych. PZU pokrywa te koszty do wysokości faktycznie poniesionych, na podstawie rachunków.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 43

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) rośliny uprawiane w celach handlowych;
  - 2) rośliny uprawiane w ramach działalności rolniczej lub gospodarczej;
  - 3) rośliny, których uprawianie narusza przepisy prawa;
  - 4) pomniki przyrody.
2. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) które ubezpieczony wyrządził umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 2) która osoba, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wyrządziła umyślnie.
3. PZU nie odpowiada także za szkody, które powstały w następstwie:
  - 1) aktów terroryzmu;
  - 2) działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, strajków, niepokoїв społecznych.
4. PZU nie odpowiada także za szkody powstałe w związku z działalnością zakładu górniczego.

ROZDZIAŁ 8

POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA UBEZPIECZENIA NIERUCHOMOŚCI ORAZ UBEZPIECZENIA RUCHOMOŚCI DOMOWYCH

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 44

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęcia:

szkoda całkowita w mieniu specjalnym – utrata ubezpieczonego mienia specjalnego lub jego zniszczenie w takim stopniu, że koszt jego naprawy przewyższa jego wartość rynkową albo procentowy ubytek wartości rynkowej ubezpieczonego mienia specjalnego przewyższa 75% jego wartości rynkowej.

SUMA UBEZPIECZENIA

– czyli jak ustalić sumę ubezpieczenia

§ 45

1. W ubezpieczeniu nieruchomości ubezpieczający ustala odrębne sumy ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Powyższe sumy ubezpieczenia są wskazywane w polisie.
2. W ubezpieczeniu ruchomości domowych ubezpieczający ustala jedną sumę ubezpieczenia dla ubezpieczanych ruchomości domowych. Powyższa suma ubezpieczenia jest wskazywana w polisie.

3. W przypadku rozszerzenia ubezpieczenia ruchomości domowych o mienie specjalne, ubezpieczający ustala odrębną sumę ubezpieczenia dla każdego mienia specjalnego. Powyższe sumy ubezpieczenia są wskazane w polisie lub w wykazie przedmiotów ubezpieczenia, który jest dołączony do polisy i stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
4. W przypadku ubezpieczenia roślin ogrodowych ubezpieczający ustala jedną sumę ubezpieczenia na łączną wartość roślin ogrodowych wraz z kosztami przygotowania i ukształtowania terenu lub podłoża w celu nasadzenia roślin ogrodowych.
5. W ubezpieczeniu nieruchomości i w ubezpieczeniu ruchomości domowych, dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, ubezpieczający może ustalić limit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe. Postanowienia tego nie stosuje się w ubezpieczeniu mienia specjalnego, ubezpieczeniu roślin ogrodowych i ubezpieczeniu nagrobka.
6. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości ubezpieczanych przedmiotów i stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU. Dla budynków w budowie suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości ubezpieczanych budynków w budowie na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, powiększonej o przewidywane koszty robót budowlanych, instalacyjnych lub elektrycznych, zaplanowanych do wykonania w okresie ubezpieczenia. Jeśli dla określonych przedmiotów, szkód lub kosztów ustalono limit odpowiedzialności na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe lub podlimit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, wówczas stanowi on górną granicę odpowiedzialności dla tych szkód lub kosztów.
7. Suma ubezpieczenia nie ulega pomniejszeniu o wypłaconą przez PZU kwotę.
8. Jeśli po zawarciu umowy ubezpieczenia wzrośnie wartość ubezpieczonego przedmiotu ubezpieczający może, w porozumieniu z PZU, podwyższyć sumę ubezpieczenia. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia spadnie wartość ubezpieczonego przedmiotu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Z tej samej przyczyny PZU może jednostronnie zmniejszyć sumę ubezpieczenia, zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki ubezpieczeniowej począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU zawiadomiło ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli jakie są ograniczenia odpowiedzialności PZU

§ 46

1. W ubezpieczeniu ruchomości domowych w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, w zależności od wypadku ubezpieczeniowego i w granicach sumy ubezpieczenia albo limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został on ustalony zgodnie z § 45 ust. 5, obowiązują następujące limity odpowiedzialności na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe i podlimity odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe:

Poz.	Ubezpieczone przedmioty	Limit odpowiedzialności na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe	Podlimit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe
1.	przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria	50% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 75 000 zł	50% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 75 000 zł, o ile został ustalony
2.	gotówka	20% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20 000 zł	20% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 20 000 zł, o ile został ustalony
3.	sprzęt do prowadzenia działalności	suma ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 000 zł	limit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 10 000 zł, o ile został ustalony
4.	ruchomości domowe w pomieszczeniu gospodarczym, za wyjątkiem pomieszczenia gospodarczego w domu jednorodzinnym	40% sumy ubezpieczenia	40% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został ustalony
5.	ruchomości domowe w budynku niemieszkalnym oraz w wyposażeniu posesji	40% sumy ubezpieczenia	40% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został ustalony
6.	ruchomości domowe na zewnątrz inne niż roboty koszące	10% sumy ubezpieczenia	10% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został ustalony
7.	roboty koszące na zewnątrz	suma ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 000 zł	limit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 10 000 zł, o ile został ustalony
8.	ruchomości domowe w tymczasowym miejscu zamieszkania dziecka, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 4	10% sumy ubezpieczenia	10% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został ustalony
9.	ruchomości domowe w razie ich rabunku poza miejscem ubezpieczenia	nie dotyczy	10% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 10 000 zł, o ile został ustalony
10.	gotówka, biżuteria w razie wyłudzenia gotówki lub biżuterii	10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 000 zł	nie dotyczy
11.	zwierzęta domowe	suma ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5 000 zł	limit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 5 000 zł, o ile został ustalony
12.	ruchomości domowe, które są własnością gościa	suma ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10 000 zł	limit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, jednak nie więcej niż 10 000 zł, o ile został ustalony

2. W ubezpieczeniu ruchomości domowych w domu letniskowym, w zależności od wypadku ubezpieczeniowego i w granicach sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został on

ustalony zgodnie z § 45 ust. 5, obowiązują następujące limity odpowiedzialności na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe i podlimity odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe:

Poz.	Ubezpieczone przedmioty	Limit odpowiedzialności na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe	Podlimit odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe
1.	sprzęt audiowizualny (w tym również anteny telewizyjne i anteny radiowe zainstalowane na zewnątrz domu letniskowego i trwale z nim związane), sprzęt komputerowy, fotograficzny, instrumenty muzyczne, telefony, które znajdują się w domu letniskowym	50% sumy ubezpieczenia	50% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został ustalony
2.	ruchomości domowe w budynku niemieszkalnym	30% sumy ubezpieczenia	30% limitu odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o ile został ustalony

3. Jeśli dany przedmiot ubezpieczenia kwalifikuje się do więcej niż jednej pozycji spośród wymienionych w ust. 1 i 2, górną granicą odpowiedzialności PZU jest najniższy limit na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe lub podlimit na ryzyka kradzieżowe spośród tych limitów i podlimitów, do których kwalifikuje się ten przedmiot ubezpieczenia.

4. W ubezpieczeniu nieruchomości, w granicach sumy ubezpieczenia, PZU odpowiada do limitu odpowiedzialności:

- 1) 50 000 zł za szkody spowodowane przez kury. Limit nie ma zastosowania w sytuacji, gdy następstwem działania kury są: eksplozja, ogień lub przebiecie;
- 2) 8 000 zł za awarię instalacji fotowoltaicznej lub pompy ciepła.

5. PZU odpowiada za szkody, które ubezpieczony wyrządził wskutek rażącego niedbalstwa, o którym mowa w § 6 ust. 2, w wyniku zalania wskutek opadu przez okna, które spełniają zabezpieczenia określone w § 11 ust. 1 pkt 2, ale w chwili wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego były niezamknięte:

- 1) w ubezpieczeniu domu jednorodzinnego, mieszkania, stałych elementów w granicach sumy ubezpieczenia dla wymienionych powyżej przedmiotów ubezpieczenia, do limitu odpowiedzialności 10 000 zł;
- 2) w ubezpieczeniu ruchomości domowych, w granicach sumy ubezpieczenia dla ruchomości domowych, które znajdują się w: domu jednorodzinnym, mieszkaniu do limitu odpowiedzialności 10 000 zł.

6. W ubezpieczeniu domu jednorodzinnego, mieszkania, domu letniskowego, budynku niemieszkalnego, budynku wielomieszkaniowego, budynków w budowie PZU pokrywa koszty określone w § 8, § 16, § 23, § 30 do następujących limitów odpowiedzialności:

Poz.	Rodzaj kosztu	Limity odpowiedzialności
1.	poszukiwanie przyczyny szkody	w granicach sumy ubezpieczenia
2.	osuszanie	w granicach sumy ubezpieczenia
3.	utrata wody	w granicach sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 3 000 zł
4.	uprzątnięcie miejsca ubezpieczenia po szkodzie	w granicach sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5% tej sumy ubezpieczenia. Jeśli koszty dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i nie można przyporządkować ich do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, a jeśli ustalenie proporcji nie jest możliwe, to PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.

7. W ubezpieczeniu nagrobka oraz w ubezpieczeniu roślin ogrodowych PZU pokrywa koszty uprzątnięcia miejsca ubezpieczenia po szkodzie, określone w § 37 oraz w § 42 w granicach sumy ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia.

Jeśli koszty dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i nie można przyporządkować ich do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, a jeśli ustalenie proporcji nie jest możliwe, to PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.

8. W ubezpieczeniu ruchomości domowych w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym PZU pokrywa koszty określone w § 8 do następujących limitów odpowiedzialności:

Poz.	Rodzaj kosztu	Limity odpowiedzialności
1.	nabycia produktów spożywczych	w granicach sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 800 zł
2.	naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych	w granicach sumy ubezpieczenia
3.	uprzątnięcie miejsca ubezpieczenia po szkodzie	w granicach sumy ubezpieczenia dla przedmiotu ubezpieczenia. Jeśli koszty dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i nie można przyporządkować ich do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, a jeśli ustalenie proporcji nie jest możliwe, to PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.
4.	uśpienia i utylizacji zwierzęcia domowego	w granicach limitu odpowiedzialności na ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe określonego w ust. 1 pozycja 11 tabeli

9. W ubezpieczeniu ruchomości domowych w domu jednorodzinnym w budowie w stanie zamkniętym PZU pokrywa koszty naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, określone w § 30, w granicach sumy ubezpieczenia.

USTALENIE ODSZKODOWANIA

– czyli jak PZU ustala wysokość odszkodowania

§ 47

1. Wysokość odszkodowania PZU ustala w kwocie, która odpowiada wysokości poniesionej szkody i nie przekracza sumy ubezpieczenia oraz uwzględnia limity odpowiedzialności na

ryzyka inne niż ryzyka kradzieżowe i podlimity odpowiedzialności na ryzyka kradzieżowe, o których mowa w § 46 ust. 1 i 2.

2. Wysokość odszkodowania PZU ustala dla:

- 1) mieszkania:
    - a) w wartości rynkowej – w przypadku szkody całkowitej w mieszkaniu,
    - b) w wartości nowej – w przypadku innego rodzaju szkód;
  - 2) domu jednorodzinnego:
    - a) w wartości nowej – jeżeli na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia wiek budynku:
      - o niepalnej konstrukcji nie przekracza 50 lat,
      - o niepalnej konstrukcji przekracza 50 lat, ale w ciągu 20 lat poprzedzających dzień zawarcia umowy ubezpieczenia został przeprowadzony remont generalny,
      - o palnej konstrukcji nie przekracza 30 lat,
    - b) w wartości rzeczywistej – jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia nie są spełnione warunki podane w lit. a – z uwzględnieniem pkt 3;
  - 3) stałych elementów – w wartości nowej;
  - 4) domu letniskowego:
    - a) w wartości nowej – jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wiek domu letniskowego nie przekracza 20 lat,
    - b) w wartości rzeczywistej – jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wiek domu letniskowego przekracza 20 lat – z uwzględnieniem pkt 3;
  - 5) budynku niemieszkalnego:
    - a) w wartości nowej – jeżeli na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia wiek budynku nie przekracza 20 lat,
    - b) w wartości rzeczywistej – jeżeli na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia wiek budynku przekracza 20 lat – z uwzględnieniem pkt 3;
  - 6) wyposażenia posesji – w wartości nowej;
  - 7) budynków w budowie – w wartości nowej;
  - 8) budynku wielomieszkaniowego:
    - a) w wartości nowej – jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wiek budynku:
      - o niepalnej konstrukcji nie przekracza 50 lat,
      - o niepalnej konstrukcji przekracza 50 lat, ale w ciągu 20 lat poprzedzających dzień zawarcia umowy ubezpieczenia został przeprowadzony remont generalny,
      - o palnej konstrukcji nie przekracza 30 lat;
    - b) w wartości rzeczywistej, jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wiek budynku przekracza wartości podane w lit. a; – z uwzględnieniem pkt 3;
  - 9) ruchomości domowych – w wartości nowej;
  - 10) mienia specjalnego:
    - a) w wartości rynkowej – w przypadku szkody całkowitej w mieniu specjalnym,
    - b) w wartości kosztów naprawy – w przypadku innego rodzaju szkód;
  - 11) nagrobka – w wartości nowej;
  - 12) roślin ogrodowych – w wartości rynkowej.
- 3. Z uwzględnieniem ust. 1 i 2 pkt 1, w przypadku ubezpieczenia mieszkania odszkodowanie przysługuje również z tytułu szkód w częściach wspólnych budynku mieszkalnego, w którym znajduje się to mieszkanie, proporcjonalnie do przypadającego temu mieszkaniu udziału w częściach wspólnych nieruchomości z uwzględnieniem ust. 4.**
- 4. W przypadku ubezpieczenia mieszkania w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej odszkodowanie przysługuje również za części wspólne służące do wyłącznego użytkowania**

ubezpieczonego, niezależnie od udziału w częściach wspólnych, na przykład dach nad tym mieszkaniem.

§ 48

- 1. W ubezpieczeniu nieruchomości, dopóki ubezpieczony nie podejmie odbudowy lub naprawy zniszczonego lub uszkodzonego mienia albo podejmuje odbudowę lub naprawę systemem gospodarczym, wysokość odszkodowania ustalana jest na podstawie kosztorysu, który sporządza się na podstawie:**
  - 1) specjalistycznego systemu kosztorysowania robót i obiektów budowlanych albo
  - 2) ogólnopolskich cenników budowlanych opracowanych przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa albo
  - 3) zakresu prac w ramach odbudowy lub naprawy przeprowadzonej systemem gospodarczym.

Z uwzględnieniem § 49 ust. 1 pkt 1, wysokość odszkodowania ustalona w sposób określony w pkt 1–3 powyżej:

  - a) uwzględnia podatek VAT jedynie na materiały użyte do naprawy lub odbudowy,
  - b) nie uwzględnia zysku kalkulacyjnego (marży) wykonawcy, który byłby naliczony, gdyby odbudowa lub naprawa została zlecona wykonawcy,
  - c) uwzględnia koszty pośrednie na robociznę i sprzęt w wysokości 80% średniej wartości narzutu kosztów pośrednich w robotach ogólnobudowlanych - remontowych określonej w ogólnopolskich cennikach budowlanych opracowanych przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa. **Koszty pośrednie** to nakłady finansowe, których nie można przypisać bezpośrednio do konkretnych prac budowlanych lub remontowych, ale które są niezbędne do organizacji, obsługi i zarządzania procesem budowlanym lub remontowym.
- 2. Z uwzględnieniem ust. 1, w ubezpieczeniu nieruchomości wysokość odszkodowania może być również ustalona na podstawie rachunków lub faktur za odbudowę lub naprawę przedmiotu ubezpieczenia, które są potwierdzone:**
  - 1) kosztorysem powykonawczym, który sporządził podmiot dokonujący odbudowy lub naprawy;
  - 2) specyfikacją zakresu wykonanych robót, który sporządził podmiot dokonujący odbudowy lub naprawy, jeżeli wysokość szkody przed uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego nie przekracza kwoty 15 000 zł.
- 3. Kosztorysy lub specyfikacje, o których mowa w ust. 1 i 2, muszą być sporządzone zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych w budownictwie, które uwzględniają dotychczasową konstrukcję i wymiary mienia oraz standard wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.**
- 4. Jeśli w mieszkaniu, pomieszczeniu gospodarczym lub miejscu postojowym nastąpi szkoda całkowita, wysokość odszkodowania PZU ustala według:**
  - 1) ceny 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania przyjmowanej do ustalenia wartości rynkowej mieszkania;
  - 2) ceny pomieszczenia gospodarczego lub miejsca postojowego, przyjmowanej do ustalenia wartości rynkowej odpowiednio pomieszczenia gospodarczego lub miejsca postojowego.
- 5. W przypadku zniszczenia lub utraty stałych elementów wysokość odszkodowania PZU ustala w wysokości, która odpowiada udokumentowanej ich wartości, jeśli naprawa nie jest możliwa.**

6. Wysokość odszkodowania dla ruchomości domowych PZU ustala:
  - 1) w przypadku zniszczenia lub utraty przedmiotu ubezpieczenia – w wysokości, która odpowiada udokumentowanej jego wartości, jeśli naprawa nie jest możliwa;
  - 2) w przypadku uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia – w wysokości kosztów naprawy uszkodzeń. Koszty naprawy PZU ustala na podstawie średnich cen zakładów usługowych lub rachunku za naprawę lub w wysokości określonego, w porozumieniu z ubezpieczonym, procentowego ubytku wartości uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia.
7. Jeśli nie można udokumentować wartości ruchomości domowych lub stałych elementów, wysokość odszkodowania PZU określa według średniej wartości przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy.
8. Wysokość odszkodowania ustalonego w wysokości kosztów naprawy nie może przekraczać:
  - 1) wartości nowej przedmiotu ubezpieczenia, jeśli jest on ubezpieczony w wartości nowej;
  - 2) wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia, jeśli jest on ubezpieczony w wartości rzeczywistej.
9. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania dla ruchomości domowych, które tworzą komplet lub jedną całość, PZU uwzględni ubytek wartości kompletu lub całości, pod warunkiem że nie można ich zrekonstruować przez zakup, dorobienie lub uzupełnienie utraconych elementów.
10. Wysokość odszkodowania dla poniższych ruchomości domowych PZU ustala:
  - 1) dla gotówki – w jej nominalnej wartości. Jeśli pieniądze są walutą obcą, PZU przelicza je na złote według średniego kursu NBP, który obowiązuje w dniu ustalenia odszkodowania;
  - 2) dla monet – w wartości złomu. Jeśli monety są prawnym środkiem płatniczym, a ich wartość nominalna jest wyższa od wartości złomu, wysokość odszkodowania PZU ustala według ich wartości nominalnej. Jeśli monety są walutą obcą, przelicza je na złote według średniego kursu NBP, który obowiązuje w dniu ustalenia odszkodowania;
  - 3) dla przedmiotów ze srebra, złota, platyny lub palladu i biżuterii – według kosztów naprawy, wytworzenia lub nabycia nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju;
  - 4) dla dokumentów tożsamości – według kosztów wydania duplikatów lub uzyskania nowych dokumentów;
  - 5) dla kluczy do drzwi zewnętrznych lub bram garażowych, które prowadzą do miejsca ubezpieczenia – według kosztów odtworzenia kompletu kluczy łącznie z kosztami wymiany zamków oraz kosztem przeprogramowania;
  - 6) dla zwierząt domowych w przypadku:
    - a) utraty (w tym śmierci) – w przeciętnej wartości zwierzęcia tej samej rasy i tego samego gatunku, ustalonej przy uwzględnieniu średnich cen występujących w Polsce. Jeśli nie ma możliwości określenia wartości zwierzęcia, w wartości która nie może przekroczyć 500 zł;
    - b) kosztów leczenia – na podstawie rachunku za leczenie zwierzęcia w Polsce. PZU zwraca ubezpieczonemu koszty, maksymalnie do kwoty, która odpowiada średniej cenie wykonania takiej usługi na terenie, na którym została ona wykonana;
  - 7) dla roślin doniczkowych – według wartości zakupu rośliny tego samego gatunku, odmiany, tej samej lub podobnej wielkości. Jeśli nie można zakupić rośliny o podobnej wielkości to przyjmuje się wartość zakupu rośliny do wysokości 1 m.
11. Wysokość odszkodowania dla mienia specjalnego PZU ustala:
  - 1) w przypadku szkody całkowitej – w wysokości, która odpowiada udokumentowanej wartości przedmiotu ubezpieczenia;
  - 2) w przypadku uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia:
    - a) w wysokości kosztów naprawy. Koszty naprawy PZU ustala na podstawie średnich cen zakładów usługowych w Polsce lub rachunku za naprawę, albo
    - b) w wysokości procentowego ubytku wartości uszkodzonego przedmiotu ubezpieczenia określonym przez rzeczoznawcę lub w porozumieniu z ubezpieczonym.
12. Wysokość odszkodowania dla roślin ogrodowych PZU ustala:
  - 1) na podstawie rachunków za:
    - a) zakup roślin ogrodowych i zakup materiałów niezbędnych do przygotowania i ukształtowania terenu lub podłoża do nasadzenia roślin,
    - b) usługę przygotowania i ukształtowania terenu lub podłoża wraz z kosztami nasadzenia roślin ogrodowych;
  - 2) na podstawie średnich cen w Polsce:
    - a) zakupu roślin ogrodowych tego samego gatunku, odmiany, tej samej lub podobnej wielkości. Jeśli nie można zakupić rośliny o podobnej wielkości to przyjmuje się wartość zakupu rośliny do wysokości 3 m,
    - b) usługi przygotowania i ukształtowania terenu lub podłoża wraz z kosztami nasadzenia roślin ogrodowych.

§ 49

1. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania PZU:
  - 1) uwzględnia wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym przedmiocie ubezpieczenia, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub odsprzedaży;
  - 2) nie uwzględnia:
    - a) podatku VAT, w przypadku gdy ubezpieczony jest uprawniony do odliczenia podatku od towarów i usług VAT,
    - b) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabytkowej lub pamiątkowej. To postanowienie nie ma zastosowania w przypadku rozszerzenia ubezpieczenia o szkody powstałe w mieniu specjalnym,
    - c) kosztów, które wynikają z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu sprzed szkody, jeśli naprawy lub odbudowy nie można dokonać przy użyciu innych dostępnych części lub materiałów,
    - d) kosztów wymiany nieuszkodzonych elementów przedmiotu ubezpieczenia wyłącznie z powodów estetycznych na przykład różnic w kolorze, fakturze, wzorze, jakie występują pomiędzy elementami uszkodzonymi, zniszczonymi wskutek wypadku ubezpieczeniowego, a elementami, które nie zostały uszkodzone, zniszczone wskutek wypadku ubezpieczeniowego.
2. Przedłożone przez ubezpieczonego rachunki, kosztorysy oraz specyfikacje, PZU weryfikuje pod względem ich zgodności ze stanem faktycznym, czyli sprawdza:
  - 1) wysokość poniesionych kosztów;
  - 2) dotychczasowe wymiary ubezpieczonych przedmiotów;
  - 3) zakres wykonanych robót i rodzaj użytych materiałów.
3. Wysokość odszkodowania PZU ustala na podstawie cen z dnia jego ustalenia. Wyjątkiem są szkody

udokumentowane rachunkiem lub fakturą za odbudowę lub naprawę potwierdzoną kosztorysem powykonawczym lub specyfikacją zakresu wykonanych robót lub udokumentowane kosztorysem odbudowy lub naprawy dokonanej systemem gospodarczym, zgodnie z § 48.

WARIANT SERWISOWY

– czyli jak PZU organizuje naprawę szkody

§ 50

1. Z uwzględnieniem zasad ustalania odszkodowania, o których mowa w § 48–49, w przypadku szkód powstałych w następstwie zalania stałych elementów wskazanych w § 2 pkt 54 lit. a, jeśli przy zawarciu umowy ubezpieczenia ubezpieczający wybrał Wariant Serwisowy, ubezpieczony ma możliwość naprawy szkody przez wskazany przez PZU podmiot współpracujący z PZU w ramach partnerskiej sieci remontowej. Naprawa szkody w Wariantcie Serwisowym obejmuje następujące prace:
  - 1) związane z naprawą ścian, sufitów, zabudów z karton – gipsu, w tym sufitów podwieszanych (na przykład tynkowanie, malowanie, tapetowanie, prace glazurnicze);
  - 2) związane z naprawą podłóg (na przykład prace parkietarskie, prace glazurnicze);
  - 3) stolarskie (na przykład naprawa lub wymiana listew przypodłogowych). Te prace nie dotyczą naprawy mebli wykonanych na wymiar (na przykład zabudowy kuchenne, szafy wnękowe, pawlaczce);
  - 4) hydrauliczne związane z naprawą instalacji wodnej, instalacji kanalizacyjnej wraz z urządzeniami (na przykład baterii wannowych, baterii umywalkowych, baterii prysznicowych) oraz osprzętem (na przykład rur, zaworów, wężyków);
  - 5) elektryczne związane z naprawą instalacji elektrycznej wraz z osprzętem (na przykład gniazdek, puszek elektrycznych natynkowych i podtynkowych). Te prace nie dotyczą naprawy, osprzętu instalacji elektrycznej w ramach „inteligentnego domu” (na przykład sterowników, czujek, „inteligentnych gniazdek”, centrali);
  - 6) inne niż określone w pkt 1–5, po ich wcześniejszym uzgodnieniu z PZU.
2. Zakres planowanych robót i rodzaj materiałów jakie mają być użyte do naprawy szkody jest uzgadniany przez ubezpieczonego z podmiotem wykonującym prace naprawcze, o którym mowa w ust. 1.
3. Ubezpieczony może skorzystać z Wariantu Serwisowego, o ile poinformuje o tym PZU przed otrzymaniem decyzji o wypłacie odszkodowania.
4. Ubezpieczony zobowiązany jest udostępnić przedmiot szkody podmiotowi współpracującemu z PZU w ramach partnerskiej sieci remontowej na czas oględzin i wykonania naprawy szkody.
5. Jeżeli wysokość odszkodowania ustalonego przez PZU przekracza wysokość sumy ubezpieczenia dla ubezpieczonego przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, warunkiem rozpoczęcia wykonywania naprawy szkody w Wariantcie Serwisowym jest pokrycie przez ubezpieczonego różnicy między rzeczywistymi kosztami tej naprawy a kwotą, do której PZU ponosi odpowiedzialność.
6. Jeżeli kwota, do której PZU ponosi odpowiedzialność nie wystarcza na pokrycie przez PZU całości kosztów naprawy szkody w Wariantcie Serwisowym, a ubezpieczony nie wyraża zgody na pokrycie różnicy, o której mowa w ust. 5, wówczas PZU wypłaca ubezpieczonemu odszkodowanie w kwocie, do której PZU ponosi odpowiedzialność.

7. Jeżeli naprawa szkody wymaga wykonania prac, które nie są objęte Wariantem Serwisowym, wówczas PZU wypłaca ubezpieczonemu odszkodowanie za tę część prac, w kwocie, do której PZU ponosi odpowiedzialność.
8. Wariantu Serwisowego nie stosuje się, jeżeli wysokość odszkodowania ustalonego przez PZU jest niższa niż 400 zł.
9. PZU ustala odszkodowanie, na podstawie rachunków za naprawę ubezpieczonego przedmiotu, o którym mowa w ust. 1, wystawionych przez podmiot dokonujący naprawy współpracujący z PZU w ramach partnerskiej sieci remontowej.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się szkoda

§ 51

1. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy ubezpieczający lub ubezpieczony ma obowiązki:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów:
    - a) między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić policję, o ile zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem, kradzieży ruchomości domowych na zewnątrz, kradzieży roślin ogrodowych, kradzieży zwierząt domowych, rabunku w miejscu ubezpieczenia, rabunku poza miejscem ubezpieczenia, wyłudzenia gotówki lub biżuterii,
    - b) dodatkowo w przypadku rabunku poza miejscem ubezpieczenia dokonanego poza granicami Polski, zawiadomić odpowiednie służby zajmujące się ściganie przestępstw.Jeśli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował powyższych środków, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. PZU zobowiązane jest, w granicach odpowiedniej sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty, które wynikły z zastosowania powyższych środków, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
- 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy, dostarczając posiadane informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych;
- 3) zawiadomić PZU o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego wystąpienia. W razie naruszenia umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa tego obowiązku, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w powyższym terminie otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości;
- 4) nie dokonywać – póki PZU lub jego przedstawiciel nie dokona oględzin – żadnych zmian w uszkodzonym przedmiocie ubezpieczenia i nie naprawiać go, jeżeli nie jest konieczne zabezpieczenie pozostałych przedmiotów po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody. To postanowienie nie dotyczy sytuacji, gdy PZU lub jego przedstawiciel nie przeprowadził takich oględzin w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłych (rzeczoznawców);
- 5) udzielić przedstawicielowi PZU wyjaśnień i pomóc w uzyskaniu informacji na temat okoliczności wystąpienia

- wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru.
2. W przypadku kradzieży z włamaniem stałych elementów, które nie zostały jeszcze wbudowane lub zamontowane, ubezpieczony ma obowiązek udowodnić fakt ich zakupu.
  3. W przypadku wyłudzenia gotówki lub biżuterii ubezpieczony zobowiązany jest przedstawić potwierdzenie wypłaty gotówki z rachunku bankowego, o ile taka wypłata nastąpiła (na przykład wydruk z bankomatu, potwierdzenie wypłaty w oddziale banku).

ROZDZIAŁ 9 UBEZPIECZENIE POMOC W DOMU – ASSISTANCE

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 52

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęć:

- 1) **awaria drzwi zewnętrznych** – nagłe uszkodzenie drzwi zewnętrznych mieszkania lub domu jednorodzinnego lub zamka w tych drzwiach, które uniemożliwia ich prawidłowe otwieranie lub zamykanie. Za drzwi zewnętrzne uważa się również bramę garażową w domu jednorodzinnym lub mieszkaniu w zabudowie szeregowej, drzwi balkonowe lub tarasowe mieszkania lub domu jednorodzinnego. Awaria drzwi zewnętrznych to także zatrzasknięcie się powyższych drzwi w taki sposób, że klucze lub inne urządzenia, które służą do otwierania drzwi, znajdują się wewnątrz i ubezpieczony nie ma możliwości dostania się do środka lub wydostania się;
- 2) **awaria oprogramowania** – nagłe, niespodziewane, nieprawidłowe działanie oprogramowania zainstalowanego na sprzęcie komputerowym, które uniemożliwia korzystanie z tego oprogramowania;
- 3) **awaria sprzętu RTV, AGD, PC** – nagłe, niespodziewane uszkodzenie, które uniemożliwia zgodne z przeznaczeniem korzystanie ze sprzętu RTV lub AGD lub PC, a które nie jest spowodowane niewłaściwą eksploatacją lub niewłaściwą konserwacją tego sprzętu;
- 4) **Centrum Pomocy** – jednostka działająca na rzecz PZU, do której ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zgłasza telefonicznie wypadek ubezpieczeniowy. Centrum Pomocy działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu;
- 5) **dokument tożsamości** – dowód osobisty, paszport, karta pobytu;
- 6) **nagłe zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu ubezpieczonego, który wymaga udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej;
- 7) **oprogramowanie** – system operacyjny, programy komputerowe, na które ubezpieczony posiada licencję, jeżeli taka jest wymagana i które nie są wykorzystywane do pracy zarobkowej;
- 8) **sprzęt AGD** – kuchnie gazowe, kuchnie elektryczne, płyty indukcyjne, ceramiczne, szklane, piekarniki, kuchenki mikrofalowe, pralki, pralko-suszarki, elektryczne suszarki ubraniowe, chłodziarko-zamrażarki, chłodziarki, zamrażarki, zmywarki, ekspresy do kawy inne niż kapsułkowe i przelewowe, grille elektryczne, odkurzacze, które:
  - a) są własnością ubezpieczonego oraz
  - b) nie są wykorzystywane wyłącznie do pracy zarobkowej;

- 9) **sprzęt PC** – komputery stacjonarne, laptopy, tablety, drukarki, skanery, monitory, które:
  - a) są własnością ubezpieczonego oraz
  - b) nie są wykorzystywane wyłącznie do pracy zarobkowej;
- 10) **sprzęt RTV** – telewizory, odtwarzacze, konsole wraz z urządzeniami służącymi do gry na tych konsolach, zestawy Hi-Fi, amplitunery, wzmacniacze, projektory, które:
  - a) są własnością ubezpieczonego,
  - b) nie są wykorzystywane wyłącznie do pracy zarobkowej oraz
  - c) są zasilane wyłącznie z sieci elektrycznej (czyli ich zasilanie z baterii lub akumulatora nie jest możliwe);
- 11) **zdarzenia losowe**: następujące zdarzenia zdefiniowane w § 2:
  - a) dym i sadza,
  - b) eksplozja,
  - c) grad,
  - d) huk ponaddwójkowy,
  - e) huragan,
  - f) lawina,
  - g) ogień,
  - h) opad,
  - i) osuwanie się ziemi,
  - j) piorun,
  - k) powódź,
  - l) śnieg i lód,
  - m) uderzenie pojazdu,
  - n) upadek statku powietrznego,
  - o) upadek drzew lub masztów,
  - p) trzęsienie ziemi,
  - q) zalanie,
  - r) zapadanie się ziemi.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć i za co PZU odpowiada

§ 53

1. W ubezpieczeniu Pomoc w Domu – assistance w razie wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego określonego w ust. 5 (tabela poniżej) oraz w § 54 – § 56, PZU organizuje oraz pokrywa koszty usług assistance wymienionych w ust. 5, 6 oraz § 54 – § 56, jeżeli ten wypadek ubezpieczeniowy wystąpił w okresie ubezpieczenia:
  - 1) w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, wskazanym w polisie – w przypadku usług assistance domowej, o których mowa w ust. 5 i § 54;
  - 2) w Polsce – w przypadku usług assistance medycznego, o których mowa w ust. 5 i § 55 oraz usługi assistance ochrona danych osobowych, o której mowa w ust. 6 i § 56.
2. Usługi assistance przysługują osobie wskazanej w polisie jako ubezpieczony oraz domownikowi, za wyjątkiem usługi assistance ochrona danych osobowych, o której mowa w ust. 6 i § 56, która przysługuje tylko osobie wskazanej w polisie jako ubezpieczony.
3. Usługi assistance PZU realizuje wyłącznie w Polsce za pośrednictwem Centrum Pomocy.
4. Ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance można zawrzeć w jednym z następujących zakresów ubezpieczenia: w wariantcie Super Plus albo w wariantcie Super albo w wariantcie Komfort, z uwzględnieniem § 94 ust. 8. Wariant ubezpieczenia jest wskazany w polisie.
5. W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia, ubezpieczony może skorzystać z następujących usług assistance (tabela poniżej):

		Wypadek ubezpieczeniowy	Usługa assistance	Limity i dostępność usług		
				Wariant Super Plus	Wariant Super	Wariant Komfort
Usługi assistance domowy	1.	– awaria drzwi zewnętrznych – awaria instalacji – zdarzenie losowe – przepięcie – dewastacja – utrata kluczy	interwencja specjalisty	– do 2 000 zł (w tym koszty niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy lub wymiany – do 500 zł) na każdą interwencję oraz – do 4 interwencji w okresie ubezpieczenia		– do 1 000 zł (w tym koszty niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy lub wymiany – do 250 zł) na każdą interwencję oraz – do 4 interwencji w okresie ubezpieczenia
	2.	awaria instalacji	diagnoza przyczyny awarii instalacji	– do 300 zł na każdą diagnozę oraz – do 2 diagnoz w okresie ubezpieczenia		
	3.	– awaria instalacji – zdarzenie losowe – przepięcie – dewastacja	pobyt w hotelu	– usługa jest realizowana do czasu przywrócenia mieszkania lub domu jednorodzinnego do stanu umożliwiającego dalsze zamieszkanie; nie więcej niż: – dla pobytu w hotelu – za 5 następujących bezpośrednio po sobie dob hotelowych oraz do 3 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy – dla transportu do hotelu – do 500 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy		
			pobyt w mieszkaniu zastępczym	– usługa jest realizowana do czasu przywrócenia mieszkania lub domu jednorodzinnego do stanu umożliwiającego dalsze zamieszkanie, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy, nieprzerwanie od dnia udostępnienia ubezpieczonemu mieszkania zastępczego – nie więcej niż do 15 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy	usługa nie przysługuje	
			ochrona ocalałego mienia	– dozór mienia – jest realizowany do czasu naprawy lub założenia nowych zabezpieczeń mienia – do 2 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy – przechowywanie mienia – do 5 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy	usługa nie przysługuje	
			pomoc po szkodzie	– uprzątnięcie i wywóz pozostałości po szkodzie – do 5 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy – zabezpieczenie mienia ocalałego – do 5 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy – transport i wniesienie materiałów budowlanych lub wykończeniowych – do 5 000 zł na każdy wypadek ubezpieczeniowy	usługa nie przysługuje	
	4.	kradzież z włamaniem	porada specjalisty ds. zabezpieczeń przeciwkradzieżowych	do 800 zł za każdą poradę		usługa nie przysługuje
	5.	pojawienie się: myszy, szczurów, prusaków, pluskiew, karaluchów, gniazd os lub szerszeni	deratyzacja lub dezynsekcja, a także usunięcie gniazd os lub szerszeni	– do 800 zł na interwencję oraz – 1 interwencja w okresie ubezpieczenia		usługa nie przysługuje
	6.	awaria sprzętu RTV/AGD/PC	naprawa sprzętu RTV, AGD, PC	– do 2 000 zł (w tym koszty niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy – do 500 zł) na każdy wypadek ubezpieczeniowy – do 2 napraw, 2 przewozów (w obie strony) oraz 2 ekspertyz w okresie ubezpieczenia	usługa nie przysługuje	usługa nie przysługuje

	Wypadek ubezpieczeniowy	Usługa assistance	Limity i dostępność usług		
			Wariant Super Plus	Wariant Super	Wariant Komfort
Usługi assistance medyczny	7. awaria oprogramowania	zdalna pomoc informatyka	– do 20 napraw	usługa nie przysługuje	usługa nie przysługuje
	8. – nagłe zachorowanie – nieszczęśliwy wypadek	konsultacja lekarska opieka pielęgnarska	– do 500 zł na konsultację oraz – 1 konsultacja w okresie ubezpieczenia – do 300 zł na wizytę oraz – do 2 wizyt w okresie ubezpieczenia		usługa nie przysługuje usługa nie przysługuje
	9. – nieszczęśliwy wypadek – rozstrój psychiczny u ubezpieczonego wymagający pomocy psychologa i spowodowany: – śmiercią domownika – zdarzeniem losowym – przejęciem – dewastacją – kradzieżą z włamaniem	konsultacja u psychologa	– do 400 zł na konsultację oraz – do 5 konsultacji w okresie ubezpieczenia		usługa nie przysługuje

6. Ubezpieczonemu przysługuje również usługa assistance ochrona danych osobowych, w przypadku określonym w § 94 ust. 9.

7. Limity określone w ust. 5 stanowią górną granicę odpowiedzialności PZU i ustalone są łącznie na wszystkich ubezpieczonych.

8. Zasady organizacji poszczególnych usług assistance określone są w § 54 – § 56.

USŁUGI ASSISTANCE DOMOWY

– czyli opis usług assistance domowy wymienionych w tabeli powyżej

§ 54

1. **Interwencja specjalisty** przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy mieszkanie lub dom jednorodzinny, wskazane w polisie są uszkodzone lub zniszczone w wyniku wypadku ubezpieczeniowego lub drzwi zewnętrzne zostały zatrzasknięte lub ubezpieczony utracił do nich klucze. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów dojazdu i robocizny: ślusarza, elektryka, hydraulika, szklarza, technika urządzeń grzewczych, technika urządzeń klimatyzacyjnych, dekarza, stolarza, murarza – w zakresie niezbędnym do naprawy, a w przypadku utraty kluczy – w zakresie wymiany zamków w drzwiach zewnętrznych.

PZU pokrywa ponadto koszty niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy lub wymiany, za wyjątkiem: umywalk, baterii łazienkowych i kuchennych, muszli klozetowych, spłuczek toaletowych wraz ze zbiornikiem, wanien, brodzików, bojlerów, piekcyków gazowych i elektrycznych służących do podgrzewania wody i kaloryferów.

PZU nie gwarantuje, że użyte części lub materiały do naprawy lub wymiany będą tej samej jakości, co uszkodzone elementy.

2. **Diagnoza przyczyny awarii instalacji** przysługuje ubezpieczonemu w razie awarii instalacji, w wyniku której nastąpiła szkoda w mieniu, które znajduje się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym wskazanym w polisie lub istnieje

prawdopodobieństwo wystąpienia szkody w tym mieniu.

Usługa obejmuje organizację diagnozy przyczyny awarii instalacji oraz zabezpieczenia instalacji w taki sposób, żeby zapobiec wystąpieniu szkody w mieniu, które znajduje się w powyższym mieszkaniu lub domu lub zmniejszyć rozmiar szkody. Usługa obejmuje pokrycie kosztów dojazdu, robocizny i materiałów wykorzystanych do zabezpieczenia instalacji i zostanie wykonana, o ile nie odmówiono dostępu do miejsca, w którym wystąpiła awaria instalacji.

3. **Pobyt w hotelu** przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku wypadku ubezpieczeniowego mieszkanie lub dom jednorodzinny wskazane w polisie lub budynek mieszkalny, w którym znajduje się to mieszkanie, są uszkodzone lub zniszczone w takim stopniu, że ubezpieczony nie może dalej mieszkać w tym mieszkaniu lub domu. Usługa obejmuje organizację pobytu ubezpieczonych w hotelu wskazanym przez PZU oraz pokrycie kosztów tego pobytu wraz z kosztami transportu ubezpieczonych do i z hotelu. Fakt, że powyższe mieszkanie, dom lub budynek nie nadają się do dalszego zamieszkiwania, powinny stwierdzić odpowiednie służby (na przykład straż pożarna, nadzór budowlany lub administracja budynku) z wyjątkiem sytuacji, gdy pobyt w hotelu rozpoczyna się w terminie 5 dni od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego.

4. **Pobyt w mieszkaniu zastępczym** przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku wypadku ubezpieczeniowego mieszkanie lub dom jednorodzinny, wskazane w polisie lub budynek mieszkalny, w którym znajduje się to mieszkanie, są uszkodzone lub zniszczone w takim stopniu, że przywrócenie tego mieszkania, domu lub budynku do stanu umożliwiającego dalsze zamieszkiwanie (czyli do czasu, gdy w tym mieszkaniu lub domu ukończone zostaną prace malarskie, tapeciarskie, parkieciarskie lub glazurnicze, będzie działała w nim instalacja wodna, kanalizacyjna i centralnego ogrzewania oraz zostanie podłączona kuchnia gazowa lub elektryczna, a w przypadku budynku do czasu, gdy zostanie wydana decyzja o możliwości ponownego użytkowania budynku) trwa dłużej niż 5 dni. Fakt, że powyższe mieszkanie, dom lub budynek nie nadają się do dalszego zamieszkiwania,

powinny stwierdzić odpowiednie służby (na przykład straż pożarna, nadzór budowlany lub administracja budynku). Usługa obejmuje pokrycie kosztów udostępnienia ubezpieczonemu mieszkania zastępczego, by zaspokoić jego potrzeby mieszkaniowe, przy czym lokalizacja tego mieszkania zastępczego nie musi odpowiadać lokalizacji mieszkania lub domu wskazanego w polisie, a jego powierzchnia, standard wykończenia oraz wyposażenie mogą być inne, niż ma powyższe mieszkanie lub dom.

Wynajem wskazanego przez PZU mieszkania zastępczego odbywa się na podstawie umowy najmu zawartej pomiędzy ubezpieczonym a podmiotem, który wynajmuje mieszkanie zastępcze i na warunkach określonych w umowie. Jeśli umowa najmu przewiduje konieczność zapłacenia wynajmującemu przez ubezpieczonego kaucji, PZU, na wniosek ubezpieczonego, pokrywa koszty tej kaucji. Po zakończeniu umowy najmu ubezpieczony zobowiązany jest do zwrotu PZU kwoty kaucji w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej umowy. PZU nie pokrywa kosztów, które są związane z użytkowaniem mieszkania zastępczego: kosztów eksploatacyjnych (na przykład zużycia wody, gazu, prądu), telefonu, internetu, telewizji lub innych usług świadczonych na rzecz ubezpieczonego.

5. Ochrona ocalałego mienia – usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów:

- 1) **dozoru mienia, które znajduje się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym wskazanym w polisie** – jeżeli w wyniku wypadku ubezpieczeniowego w tym mieszkaniu lub domu są uszkodzone lub zniszczone zabezpieczenia mienia, określone w § 11;
- 2) **przechowywania mienia, które znajduje się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym wskazanym w polisie, i które ocalało z wypadku ubezpieczeniowego oraz transport tego mienia do miejsca i z miejsca wskazanego przez ubezpieczonego lub wynajem kontenera wraz z jego transportem do miejsca i z miejsca ubezpieczenia.** Usługa przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku wypadku ubezpieczeniowego mieszkanie lub dom, wskazane w polisie są uszkodzone lub zniszczone w takim stopniu, że dalsze przechowywanie mienia w tym mieszkaniu lub domu może spowodować jego uszkodzenie lub zniszczenie.

6. Pomoc po szkodzi przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku wypadku ubezpieczeniowego mieszkanie lub dom jednorodzinny, wskazane w polisie są uszkodzone lub zniszczone.

Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów:

- 1) **uprzątnięcia, w tym wywozu pozostałości po szkodzi**, czyli mienia lub jego elementów uszkodzonych lub zniszczonych wskutek wypadku ubezpieczeniowego, nie nadających się do użytku, wskazanych przez ubezpieczonego;
- 2) **zabezpieczenia mienia ocalałego z wypadku ubezpieczeniowego**, które znajduje się w powyższym mieszkaniu lub domu, przed jego dalszym uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- 3) **transportu i wniesienia materiałów budowlanych lub wykończeniowych** do powyższego mieszkania lub domu, niezbędnych do przeprowadzenia remontu, którego celem jest usunięcie szkód, które powstały w wyniku wypadku ubezpieczeniowego.

7. Porada specjalisty ds. zabezpieczeń przeciwkradzieżowych przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, wskazanym w polisie doszło do kradzieży z włamaniem. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów konsultacji ze specjalistą ds. zabezpieczeń przeciwkradzieżowych w zakresie sposobu optymalnego zabezpieczenia powyższego mieszkania lub domu od kradzieży z włamaniem.

8. Deratyzacja lub dezynsekcja przysługuje ubezpieczonemu, gdy w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, wskazanym w polisie pojawiają się: myszy, szczury, prusaki, pluskwy, karaluchy, gniazda os lub szerszeni. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów deratyzacji lub dezynsekcji, a także usunięcie gniazd os lub szerszeni.

9. Naprawa sprzętu RTV, AGD, PC przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy doszło do awarii sprzętu RTV, AGD, PC, które w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie mają więcej niż 8 lat od daty produkcji. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów dojazdu i robocizny specjalisty oraz pokrycie kosztów niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy. Jeśli naprawa w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym wskazanym w polisie nie jest możliwa, PZU organizuje naprawę w serwisie wskazanym przez PZU i pokrywa jej koszty (łącznie z kosztami niezbędnych części lub materiałów użytych do naprawy) oraz koszty transportu sprzętu do i z serwisu. Jeśli naprawa jest objęta gwarancją producenta, PZU organizuje i pokrywa wyłącznie koszty przewozu sprzętu do najbliższego autoryzowanego serwisu.

10. Zdalna pomoc informatyka przysługuje ubezpieczonemu, wówczas, gdy doszło do awarii oprogramowania w sprzęcie PC. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów zdalnej pomocy informatyka, czyli:

- a) instalacji lub odinstalowania oprogramowania (w tym programów antywirusowych),
- b) aktualizacji wersji systemu operacyjnego lub oprogramowania,
- c) konfiguracji systemu operacyjnego lub oprogramowania, między innymi poczty,
- d) instalacji sterowników oraz konfiguracji drukarki lub skanera,
- e) usunięcia wirusów komputerowych,
- f) innych czynności niezbędnych do zdalnej naprawy awarii oprogramowania.

Zdalna pomoc informatyka wykonywana jest na odległość przez telefon lub aplikację pozwalającą na połączenie się informatyka ze sprzętem komputerowym, którego dotyczy awaria oprogramowania. Usługa jest realizowana, jeśli sprzęt komputerowy, którego dotyczy awaria jest podłączony do Internetu oraz ubezpieczony wyrazi zgodę na zainstalowanie odpowiedniej aplikacji na swoim sprzęcie komputerowym i na połączenie się informatyka z tym sprzętem. Ubezpieczony wyraża zgodę poprzez akceptację komunikatu wyświetlonego na monitorze tego sprzętu. Jeśli do instalacji oprogramowania na sprzęcie komputerowym wymagany jest klucz lub kod, ubezpieczony zobowiązany jest podać go informatykowi. Usługa realizowana jest 7 dni w tygodniu, w godzinach 10:00–21:00, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

USŁUGI ASSISTANCE MEDYCZNY

– czyli opis usług assistance medycznej wymienionych w tabeli powyżej

§ 55

1. Konsultacja lekarska przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania potrzebuje on pomocy medycznej. Usługa obejmuje organizację:

- 1) konsultacji lekarskiej z lekarzem pierwszego kontaktu w miejscu pobytu ubezpieczonego w Polsce oraz pokrycie kosztów dojazdu lekarza do tego miejsca i jego honorarium albo

- 2) telekonsultacji medycznej z lekarzem pierwszego kontaktu albo
- 3) konsultacji ubezpieczonego u lekarza pierwszego kontaktu w placówce medycznej wskazanej przez Centrum Pomocy oraz pokrycie kosztów honorarium lekarza.

O wyborze jednej z tych usług decyduje ubezpieczony.

2. **Opieka pielęgniarska** przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania potrzebuje on pomocy pielęgniarki, aby wykonała ona zabiegi lecznicze, które zlecił lekarz leczący. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów wizyty pielęgniarki w miejscu pobytu ubezpieczonego w Polsce, jej dojazdu do tego miejsca, wykonania powyższych zabiegów leczniczych oraz pokrycie kosztów jej honorarium.
3. **Konsultacja u psychologa** przysługuje ubezpieczonemu wówczas, gdy w wyniku wypadku ubezpieczeniowego potrzebuje on pomocy psychologa. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów konsultacji, w tym telekonsultacji, ubezpieczonego u psychologa wskazanego przez Centrum Pomocy oraz pokrycie kosztów jego honorarium.

USŁUGA ASSISTANCE OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

– czyli opis usługi assistance ochrona danych osobowych

§ 56

1. Ochrona danych osobowych przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli:
  - 1) ubezpieczony aktywował usługę dzwoniąc pod numer telefonu Centrum Pomocy wskazany w polisie i rejestrując się na stronie internetowej <https://www.bik.pl/aktywuj-alerty-bik-pzu> oraz
  - 2) wystąpił **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest niezależne od woli ubezpieczonego użycie jego PESEL na przykład w celu wydłużenia kredytu lub pożyczki.
2. Rejestracja na stronie internetowej <https://www.bik.pl/aktywuj-alerty-bik-pzu> jest dokonywana poprzez:
  - 1) podanie na tej stronie następujących danych ubezpieczonego: imię, nazwisko, adres poczty elektronicznej, numer telefonu komórkowego, PESEL, seria i numer dokumentu tożsamości, jego data wydania i ważności, adres zamieszkania;
  - 2) potwierdzenie tożsamości ubezpieczonego, według jego wyboru, za pomocą:
    - a) aplikacji mObywatel, tj. ubezpieczony będzie musiał zeskanować kod QR za pomocą którego przekaże dane do BIK zgodnie z procesem na stronie internetowej <https://www.bik.pl/aktywuj-alerty-bik-pzu> albo
    - b) przelewu identyfikacyjnego na kwotę 1 zł, tj. ubezpieczony będzie musiał wykonać przelew online z własnego konta bankowego na kwotę 1 zł (która nie będzie podlegała zwrotowi) na konto wskazane w procesie rejestracji, zgodnie z tym procesem dokonywanym na stronie internetowej <https://www.bik.pl/aktywuj-alerty-bik-pzu>. W przelewie tym w polu nadawcy przelewu ubezpieczony będzie musiał podać swoje dane.
3. Usługa obejmuje organizację oraz pokrycie kosztów **monitorowania użycia PESEL** ubezpieczonego i przesyłania powiadomienia na adres poczty elektronicznej (za pomocą e-mail) lub numer telefonu komórkowego (za pomocą SMS), podane przez ubezpieczonego przy aktywacji usługi, gdy do BIK lub BIG wpłynęło zapytanie o dane ubezpieczonego. W powiadomieniu tym podawana będzie nazwa instytucji, w której złożono wniosek o kredyt lub pożyczkę z wykorzystaniem danych ubezpieczonego oraz nr infolinii BIK, pod którym ubezpieczony będzie mógł uzyskać pomoc w wyjaśnieniu sprawy. **BIK** to Biuro Informacji Kredytowej S.A. z siedzibą

w Warszawie. **BIG** to spółka zależna BIK: Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. z siedzibą w Warszawie.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 57

1. PZU nie organizuje i nie pokrywa kosztów usług assistance:
  - 1) jeżeli wypadek ubezpieczeniowy został wyrządzony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa spełnienie świadczenia odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności. To wyłączenie nie dotyczy usług assistance medyczny;
  - 2) jeżeli wypadek ubezpieczeniowy został wyrządzony umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym. To wyłączenie nie dotyczy usług assistance medyczny;
  - 3) jeżeli wypadek ubezpieczeniowy powstał wskutek długotrwałej i postępującej nieszczelności instalacji lub przenikania wód podziemnych;
  - 4) powstałych wskutek pęknięcia rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymywaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 5) polegających na naprawie objętej gwarancją producenta;
  - 6) świadczonych z powodu uszkodzeń:
    - a) żarówek,
    - b) kominów,
    - c) o charakterze estetycznym,
    - d) podziemnych rur, instalacji kanalizacyjnych, wodociągowych lub podziemnych linii energetycznych,
    - e) maszyn lub urządzeń, które służą do prowadzenia działalności gospodarczej oraz ich podłączenia do instalacji elektrycznej lub wodno-kanalizacyjnej;
  - 7) wynikających ze zużycia się części lub materiałów eksploatacyjnych;
  - 8) polegających na konserwacji instalacji;
  - 9) powstałych wskutek niewłaściwej lub niezgodnej z instrukcją producenta instalacji, naprawy, przeróbki lub zmian konstrukcyjnych, których dokonał ubezpieczony;
  - 10) świadczonych w związku z brakiem dostępu do internetu;
  - 11) związanych z awarią oprogramowania:
    - a) wywołaną przez nielegalne oprogramowanie lub powstałą w nielegalnym oprogramowaniu,
    - b) dotyczącą gier komputerowych;
  - 12) związanych z brakiem wzajemnej kompatybilności elementów sprzętu komputerowego i oprogramowania lub wynikających z zainstalowania oprogramowania bez ważnych licencji;
  - 13) powstałych w związku ze stłuczeniem (rozbiem) lub pęknięciem sprzętu RTV, AGD lub PC lub jego elementów;
  - 14) związanych z zakupem licencji, oprogramowania;
  - 15) związanych z odyskiwaniem danych.
2. PZU nie organizuje i nie pokrywa kosztów usług assistance ochrona danych osobowych, jeżeli:
  - 1) ubezpieczony nie aktywował tej usługi w sposób wskazany w § 56 ust. 1 pkt 1 i ust. 2;
  - 2) nie jest aktywny adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego podany przez ubezpieczonego

przy aktywacji tej usługi w sposób wskazany w § 56 ust. 1 pkt 1 i ust. 2.

3. PZU nie ponosi odpowiedzialności za utratę danych w sprzęcie komputerowym w wyniku awarii oprogramowania lub w sprzęcie PC na skutek jego awarii.

4. PZU nie organizuje i nie pokrywa kosztów usług assistance, jeśli wypadek ubezpieczeniowy wystąpił w związku z pozostawianiem przez ubezpieczonego w stanie:

- 1) nietrzeźwości albo
- 2) po użyciu alkoholu lub
- 3) pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

5. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są koszty usług assistance, które poniósł ubezpieczony bez zgody Centrum Pomocy. Nie dotyczy to sytuacji, gdy skontaktowanie się z Centrum Pomocy w sposób określony w § 58 nie było możliwe – wówczas mają zastosowanie postanowienia ust. 6.

6. PZU zwraca koszty usług assistance, które ubezpieczony zorganizował i pokrył we własnym zakresie, tylko wtedy, gdy ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) z przyczyn niezależnych od siebie nie mógł skontaktować się z Centrum Pomocy w sposób określony w § 58. W takiej sytuacji PZU zwraca ubezpieczonemu te koszty do wysokości faktycznie poniesionych, nie więcej jednak niż do wysokości limitu odpowiedzialności dla danej usługi assistance określonego w § 53 ust. 5. Jeżeli limit ten nie został ustalony – maksymalnie do kwoty, jaka odpowiada średniej cenie wykonania tego typu usługi na terenie, na którym usługa ta została wykonana. Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zobowiązany jest podać przyczynę niemożności skontaktowania się z Centrum Pomocy. Podstawą rozpatrzenia zgłoszonego roszczenia jest złożenie przez ubezpieczonego imiennych rachunków i dowodów ich zapłaty za wykonanie usługi assistance.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się wypadek

§ 58

Aby skorzystać z usług assistance, o których mowa w § 53 ust. 5 ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) powinien zawiadomić Centrum Pomocy o wypadku ubezpieczeniowym, dzwoniąc pod numer infolinii wskazany w polisie oraz podać:

- 1) imię i nazwisko ubezpieczonego;
- 2) adres miejsca ubezpieczenia;
- 3) numer telefonu, pod którym Centrum Pomocy może skontaktować się z ubezpieczonym (lub osobą działającą w jego imieniu);
- 4) opis wypadku ubezpieczeniowego i rodzaj potrzebnej pomocy.

ROZDZIAŁ 10

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 59

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęć:

- 1) **czynności życia prywatnego** – czynności dotyczące sfery prywatnej, niezwiązane z aktywnością zawodową i pozostające bez związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, pracą zarobkową, praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły. Za czynności życia prywatnego nie uważa się w szczególności wykonywania działalności gospodarczej, wolnego zawodu, pełnienia funkcji w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych oraz we wspólnotach mieszkaniowych;
- 2) **czysta strata finansowa** – uszczerbek majątkowy nie będący szkodą;
- 3) **koszty i wydatki** – koszty obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi:
  - niezbędne koszty sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU,
  - niezbędne koszty sądowej obrony ubezpieczonego w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności ubezpieczonego i jeżeli PZU zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
  - koszty postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz koszty opłat administracyjnych, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności ubezpieczonego i jeżeli PZU wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów;
- 4) **pomoc domowa** – osoba (na przykład gosposia, ogrodnik, opiekunka do dzieci, osoba sprawująca opiekę nad osobą niepełnosprawną, osoba sprawująca opiekę nad psem), która wykonuje odpłatnie codzienne lub powtarzalne powierzone prace pomocnicze w gospodarstwie domowym na rzecz osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika;
- 5) **wypadek ubezpieczeniowy** – w ubezpieczeniu OC oraz ubezpieczeniu odpowiedzialności, o którym mowa w § 63 – działanie lub zaniechanie ubezpieczonego, w wyniku którego wyrządził on szkodę objętą zakresem ubezpieczenia, w ubezpieczeniu odpowiedzialności, o którym mowa w § 62, definicja wypadku ubezpieczeniowego określona jest w § 62 ust. 1;
- 6) **zwierzęta gospodarskie** – drób, bydło, owce, lamy, alpaki, świnie, kozy i krowki.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć i za co PZU odpowiada w ubezpieczeniu OC

§ 60

1. Przedmiotem ubezpieczenia OC jest odpowiedzialność cywilna osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony oraz domownika za szkody wyrządzone osobie trzeciej w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub w związku z posiadaniem mienia, które służy wykonywaniu tych czynności, gdy są oni zobowiązani do naprawienia tych szkód.
2. Przedmiotem ubezpieczenia OC jest również odpowiedzialność cywilna osoby, która posiada na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia lokal lub budynek, który służy wykonywaniu czynności życia prywatnego i zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, za szkody wyrządzone osobie trzeciej w związku z posiadaniem tego lokalu lub budynku, gdy jest ona zobowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej. Powyższy lokal lub budynek to mienie, którego osoba wskazana w polisie jako ubezpieczony lub domownik jest właścicielem lub, do którego przysługuje mu spółdzielcze

własnościowe prawo do lokalu lub prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej.

3. Przedmiotem ubezpieczenia OC jest również odpowiedzialność cywilna pomocy domowej wobec osób trzecich za szkody wyrządzone podczas wykonywania powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym na rzecz osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
5. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje w szczególności odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone osobie trzeciej przez osobę wskazaną w polisie jako ubezpieczony oraz domownika związane:
  - 1) z opieką nad niepełnoletnimi dziećmi (własnymi, pasierbami, przysposobionymi, pozostającymi pod opieką stałą lub czasową lub przyjętymi na wychowanie w ramach rodziny zastępczej);
  - 2) z opieką nad dorosłym domownikiem wymagana z powodu jego stanu psychicznego lub fizycznego a wynikającą z przepisów prawa;
  - 3) ze szkodą powstałą w następstwie wykonywania pomocy sąsiedzkiej na rzecz osób trzecich polegającej na nieodpłatnym i okazjonalnym wykonywaniu prac pomocniczych, w tym tymczasowej opieki nad lokalem mieszkalnym lub domem, dzieckiem, osobą niepełnosprawną, zwierzętami domowymi, zwierzętami gospodarskimi, końmi lub pasieką;
  - 4) z posiadaniem lub użytkowaniem na własne potrzeby ogrodu lub wyposażenia posesji na przykład basenu;
  - 5) z użytkowaniem cudzego mienia na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia podczas wypoczynku lub w związku z wyjazdem służbowym, integracyjnym, podczas nauki;
  - 6) z utrzymaniem chodników przy własnym domu lub domu, który najmuje w celach mieszkaniowych;
  - 7) z posiadaniem lub użytkowaniem na własne potrzeby instalacji fotowoltaicznej, w tym z wprowadzaniem energii do sieci elektroenergetycznej, wallboxów, magazynów energii;
  - 8) z posiadaniem lub użytkowaniem na własne potrzeby instalacji grzewczych na gaz płynny lub olej opałowy;
  - 9) z posiadaniem lub użytkowaniem na własne potrzeby instalacji wodno-kanalizacyjnych, urządzeń gospodarstwa domowego, ruchomości;
  - 10) z posiadaniem i użytkowaniem na własne potrzeby sprzętu i urządzeń ogrodniczych, sprzątających;
  - 11) z własnością domu oddanego osobie trzeciej na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia w celach mieszkaniowych;
  - 12) z posiadaniem i użytkowaniem roweru, roweru elektrycznego, urządzenia wspomagającego ruch (na przykład rolki, wrotki, deskorolki, hulajnogi elektrycznej, urządzenia transportu osobistego (na przykład deskorolki elektrycznej, hoverboard, segway), wózka inwalidzkiego, wózka dziecięcego, modelu lub pojazdu zabawkowego z napędem silnikowym, w tym zdalnie sterowanego;
  - 13) z posiadaniem i użytkowaniem na własne potrzeby wind, podjazdów, platform schodowych dla osób z niepełnosprawnościami oraz sprzętu medycznego;
  - 14) z posiadaniem i użytkowaniem w celach prywatnych jednostki pływającej bez silnika, na przykład takiej jak: sprzęt wykorzystywany w różnych rodzajach surfingu, kajak, łódź wiosłowa, ponton, rower wodny, jacht żaglowy;
  - 15) z posiadaniem i użytkowaniem na własne potrzeby jednostki pływającej z silnikiem o mocy do 50 kW, na przykład

takiej jak: jacht motorowy o długości kadłuba nie przekraczającej 7,5 m, skuter wodny, flyboard, zdalnie sterowany model statku wodnego;

- 16) z posiadaniem i użytkowaniem na własne potrzeby dronu o masie startowej mniejszej niż 0,25 kg, modelu samolotu silnikowego lub bez silnika, latawca;
  - 17) z posiadaniem i użytkowaniem sprzętu sportowego lub turystycznego do celów prywatnych;
  - 18) z posiadaniem zwierząt domowych lub zwierząt gospodarskich;
  - 19) z posiadaniem i użytkowaniem koni w celach prywatnych;
  - 20) z posiadaniem pasieki do 5 uli;
  - 21) z uprawianiem sportu poza wyczynowym uprawianiem sportu;
  - 22) z praktyczną nauką zawodu w siedzibie szkoły;
  - 23) z działalnością w wolontariacie, czyli dobrowolną, nieodpłatną pracą na rzecz innych osób, zwierząt lub środowiska naturalnego wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie oraz niezwiązaną z wykonywaniem zawodu lub aktywności zawodowej.
6. PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności sumy gwarancyjnej ubezpieczonego, z uwzględnieniem postanowień OWU.
  7. Warunkiem odpowiedzialności PZU jest wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia roszczenia osoby trzeciej.
  8. O ile nie umówiono się inaczej, ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe wskutek wypadku ubezpieczeniowego, który wystąpił w Polsce.
  9. W ramach sumy gwarancyjnej ubezpieczający może rozszerzyć zakres ubezpieczenia o wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły na terenie całego świata, przy czym w takim wypadku ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody związane z posiadaniem lokalu lub budynku, który jest własnością osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika, położonego poza granicami Polski.

§ 61

Dodatkowo ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony i domownika za szkody, które powstały w mieniu służbowym przez nich używanym poza siedzibą ich pracodawcy.

ROZSZERZONY ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada niezależnie od odpowiedzialności cywilnej

§ 62

1. Niezależnie od odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w § 60, PZU – w ramach sumy gwarancyjnej – obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w okresie ubezpieczenia spowodowane wypadkiem ubezpieczeniowym, którym jest bezpośrednie działanie wody lub innej cieczy, która wydoształa się z instalacji centralnego ogrzewania, klimatyzacyjnej, wodnej, kanalizacyjnej lub urządzeń domowych bezpośrednio z nimi współpracujących, gdy bezpośrednie źródło powstania tych szkód znajduje się w lokalu lub budynku na terenie Polski, który służy wykonywaniu czynności życia prywatnego i jest w posiadaniu, na podstawie tytułu prawnego, osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub domownika.
2. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są szkody:
  - 1) powstałe wskutek siły wyższej;

- 2) wyrządzone z winy umyślnej:
  - a) ubezpieczonego,
  - b) osób, o których mowa w § 60 ust. 1–3.
3. Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje szkód wyrządzonych osobom, o których mowa w § 60 ust. 1–3.
4. Mają zastosowanie postanowienia § 60 ust. 4, 7, § 64 ust. 2 pkt 4, 12, 13, 14, 18, 22, 23, § 65, § 67 ust. 1, 3.

§ 63

1. Niezależnie od odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w § 60, PZU – w ramach sumy gwarancyjnej i do limitu odpowiedzialności w wysokości 10 000 zł – obejmuje ochroną ubezpieczeniową również szkody wyrządzone przez domownika, który w chwili wyrządzenia tych szkód nie ukończył 13 lat (zwany dalej „matoletrnim”), gdy osoba wskazana w polisie jako ubezpieczony lub domownik, zobowiązany do nadzoru nad tym matoletrnim, uczynił zadość temu obowiązkowi albo szkoda powstałaby także przy starannym wykonywaniu nadzoru.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe wskutek wypadku ubezpieczeniowego, który wystąpił w Polsce.
3. Mają zastosowanie postanowienia § 60 ust. 7, § 64, § 65, § 67.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada w ubezpieczeniu OC

§ 64

1. PZU nie obejmuje ochroną odpowiedzialności cywilnej będącej przedmiotem ubezpieczeń obowiązkowych wymaganych przez prawo jakiegokolwiek państwa, jeśli ubezpieczony podlega obowiązkowi posiadania takiego ubezpieczenia.
2. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie;
  - 2) wyrządzone domownikowi;
  - 3) wyrządzone pomocy domowej podczas wykonywania przez nią powierzonych prac pomocniczych w gospodarstwie domowym;
  - 4) polegające na powstaniu czystej straty finansowej;
  - 5) wynikłe z umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z przepisów prawa właściwego dla zobowiązania, z którego wynika odpowiedzialność ubezpieczonego;
  - 6) związane z posiadaniem zwierząt trzymanyh w celach hodowlanych lub handlowych;
  - 7) związane z posiadaniem zwierząt innych niż zwierzęta domowe lub zwierzęta gospodarskie lub konie;
  - 8) związane z posiadaniem pasieki powyżej 5 uli;
  - 9) wyrządzone wskutek wypoczynowego uprawiania sportu;
  - 10) wyrządzone wskutek spowodowania utrudnienia ruchu lotniczego lub kolizji ze statkiem powietrznym;
  - 11) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych lub zakażeń;
  - 12) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży: gotówki, papierów wartościowych, bonów towarowych, mienia specjalnego (z wyłączeniem książek), biżuterii (z wyłączeniem okularów i zegarków na rękę), przedmiotów z metali lub kamieni szlachetnych;
  - 13) polegające na utracie, w następstwie zaginięcia lub kradzieży, ruchomości domowych, które znajdowały się w lokalu lub budynku posiadanym przez ubezpieczonego na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia, polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży dokumentów, nośników danych, danych;

- 14) powstałe wskutek powolnego działania temperatury, gazów, dymu i sadzy, ścieków, zagryzienia, wilgoci, wibracji oraz działania hałasu;
- 15) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
- 16) wynikłe z nieuprawnionego dostępu do systemów komputerowych dokonanego przez osoby trzecie, w tym ataków hackerów, ataków na system komputerowy lub usługę sieciową;
- 17) wyrządzone przez wirusy lub inne programy zakłócające prace użytkowanych przez osobę wskazaną w polisie jako ubezpieczony lub domownika – programów, komputerów, systemów komputerowych, sieci niezależnie od przyczyny zakłócenia;
- 18) powstałe w następstwie działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), aktów terroryzmu lub powstałe na obszarach objętych działaniami wojennymi, stanem wojennym, stanem wyjątkowym, rewolucją, niepokojami społecznymi;
- 19) powstałe w wyniku udziału w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg;
- 20) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego i elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego;
- 21) wynikające z konieczności podjęcia działania bądź zaniechania, określonego w decyzji administracyjnej;
- 22) powstałe w środowisku naturalnym, które polegają na jego zanieczyszczeniu lub skażeniu;
- 23) powstałe w drzewostanie lasów lub parków;
- 24) powstałe z tytułu posiadania lub używania broni palnej, pneumatycznej, urządzeń do gry w paintball oraz amunicji do tej broni lub urządzeń;
- 25) powstałe podczas uczestnictwa w polowaniach;
- 26) w samochodach, ciągnikach, sprzęcie rolniczym, motorowerach, które osoba wskazana w polisie jako ubezpieczony lub domownik posiadała na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia;
- 27) związane z posiadaniem i używaniem jednostki pływającej o długości kadłuba powyżej 7,5 m;
- 28) związane z posiadaniem i używaniem jednostki pływającej z silnikiem o mocy przekraczającej 50 kW;
- 29) związane z posiadaniem i używaniem dronu o masie startowej od 0,25 kg;
- 30) wynikłe z używania przez osobę wskazaną w polisie jako ubezpieczony lub domownik mienia na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia niezgodnie z jego przeznaczeniem;
- 31) powstałe w mieniu używanym na podstawie umowy o korzystanie z cudzego mienia w związku z jego zużyciem, w tym starzeniem się polegającym na: przebarwieniu, zabarwieniu, odbarwieniu, zarysowaniu, przetarciu, zabrudzeniu, odkształceniu, deformacji, ścieraniu, wyszczerbieniu, odspojeniu, rozdarciu, korozji lub utlenieniu.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pieniężnych, kar umownych, grzywnien sądowych i administracyjnych, zadatków, roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy, roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umowy, odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zaplacenja których ubezpieczony jest zobowiązany.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
  - 1) operatora sieci elektroenergetycznej z tytułu umowy dotyczącej odbioru energii wyprodukowanej przez ubezpieczonego;
  - 2) które dotyczą naruszenia dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie człowieka.

SUMA GWARANCYJNA

– czyli jak ustalić sumę gwarancyjną i co ona obejmuje

§ 65

1. Suma gwarancyjna określona w ubezpieczeniu OC stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia. Jeżeli umowa ubezpieczenia przewiduje limit odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód, wówczas limit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu tych szkód.
2. Każda wypłata odszkodowania, kosztów i wydatków oraz kosztów, o których mowa w § 67 ust. 1 pkt 1, powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz limitów odpowiedzialności o wypłaconą kwotę.
3. Ubezpieczający, w porozumieniu z PZU, może uzupełnić sumę gwarancyjną. W takim przypadku musi zapłacić dodatkową składkę ubezpieczeniową. Za wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły do dnia uzupełnienia sumy gwarancyjnej, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy gwarancyjnej sprzed jej uzupełnienia.

USTALENIE ODSZKODOWANIA

– czyli jak PZU ustala wysokość odszkodowania

§ 66

1. Zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczonego roszczenia, o którym mowa w § 67 ust. 2, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU, jeżeli PZU nie wyraziło na to uprzedniej zgody.
2. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe, jak i renty, PZU zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
  - 1) świadczenie jednorazowe;
  - 2) renty czasowe;
  - 3) renty dożywotnie.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się szkoda

§ 67

1. Jeżeli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, ubezpieczający lub ubezpieczony ma obowiązek:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie, zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi w razie utraty mienia służbowego zawiadomić policję, jeśli zachodzi podejrzenie, że do tej utraty doszło w wyniku przestępstwa. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował powyższych środków, PZU nie odpowiada za szkody, które powstały z tego powodu. PZU zobowiązane jest, w granicach sumy gwarancyjnej, zwrócić koszty, które wynikły z zastosowania powyższych środków, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
  - 2) zawiadomić PZU o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego wystąpienia lub powzięcia o nim wiadomości. W razie naruszenia umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa tego obowiązku, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku

zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w powyższym terminie otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

2. Jeśli poszkodowany wystąpił przeciwko ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni, powiadomić o tym PZU. W razie wystąpienia z powyższym roszczeniem na drogę sądową, ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU. Ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.
3. Jeżeli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany do podjęcia współpracy z PZU w celu wyjaśnienia okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.

ZOBOWIĄZANIA PZU WYNIKAJĄCE Z UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 68

1. PZU jest zobowiązane do zbadania zasadności roszczenia osoby trzeciej, skierowanego przeciwko ubezpieczonemu dotyczącego szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.
2. Z tytułu odpowiedzialności określonej w OWU oraz w granicach wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia PZU zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania oraz zwrotu lub pokrycia kosztów i wydatków.

ROZDZIAŁ 11 UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 69

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęć:

- 1) **czynności życia prywatnego** – czynności, które dotyczą sfery prywatnej, nie są związane z aktywnością zawodową i pozostają bez związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, pracą zarobkową, praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły, chyba że dotyczą czynności z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych. Czynnościami życia prywatnego nie jest w szczególności wykonywanie działalności gospodarczej, wolnego zawodu, pełnienie funkcji w związkach, zrzeszeniach, organizacjach społecznych lub politycznych oraz we wspólnotach mieszkaniowych;
- 2) **informacja prawna:**
  - a) przesłanie wzorów umów lub pism, które należą do powszechnego obrotu prawnego,
  - b) przesłanie tekstów obowiązujących lub archiwalnych aktów prawnych,
  - c) udzielenie informacji o obowiązujących procedurach sądowych i kosztach prowadzenia postępowania sądowego,
  - d) udzielenie informacji o przepisach prawa, orzecznictwie, poglądach doktryny – w zakresie zgłoszonego problemu prawnego.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć

§ 70

1. W ubezpieczeniu ochrony prawnej PZU pokrywa lub zwraca niezbędne i prawnie uzasadnione koszty ochrony interesów prawnych osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony oraz domownika, które są związane z wykonywaniem czynności życia prywatnego. Koszty są niezbędne i prawnie uzasadnione, jeżeli ochrona interesów prawnych osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony oraz domownika lub dochodzenie roszczeń są dopuszczalne w świetle obowiązujących przepisów prawa.
2. PZU pokrywa lub zwraca koszty, o których mowa w ust. 1, jeśli wypadek ubezpieczeniowy określony w § 71 wystąpił w Polsce w okresie ubezpieczenia i podlega regulacjom prawa polskiego.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za co PZU odpowiada

§ 71

1. Z uwzględnieniem § 74, PZU pokrywa lub zwraca koszty ochrony prawnej, w szczególności w związku z:
  - 1) dochodzeniem przez ubezpieczonego własnych roszczeń odszkodowawczych z tytułu czynów niedozwolonych – **wypadkiem ubezpieczeniowym** jest pierwsze zdarzenie, które spowodowało szkodę ubezpieczonego;
  - 2) obroną ubezpieczonego w zakresie prawa karnego i wykroczeń – **wypadkiem ubezpieczeniowym** jest pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie prawa karnego lub wykroczeń przez ubezpieczonego;
  - 3) ochroną interesów prawnych ubezpieczonego w zakresie postępowań administracyjnych i postępowań przed sądami administracyjnymi – **wypadkiem ubezpieczeniowym** w przypadku postępowań wszczynanych:
    - a) na wniosek strony – jest pierwsze zdarzenie, które powoduje konieczność wszczęcia postępowania administracyjnego,
    - b) z urzędu – jest moment wszczęcia postępowania administracyjnego;
  - 4) ochroną interesów prawnych ubezpieczonego w zakresie umów – **wypadkiem ubezpieczeniowym** w przypadku:
    - a) sporów, które wynikają z umów, innych niż dochodzenie roszczeń z tytułu gwarancji lub rękojmi – jest pierwsze naruszenie postanowień umowy, które powoduje konieczność ochrony interesu prawnego ubezpieczonego,
    - b) dochodzenia roszczeń z tytułu gwarancji lub rękojmi – jest moment ujawnienia się wady;
  - 5) ochroną interesów prawnych ubezpieczonego związanych z posiadaniem, użytkowaniem, oddawaniem w użytkowanie, wynajmowaniem, najmowaniem, dzierżawieniem, wydzierżawianiem, użytkowaniem mienia – **wypadkiem ubezpieczeniowym** jest pierwsze zdarzenie, w wyniku którego powstaje konieczność ochrony interesów prawnych ubezpieczonego;
  - 6) ochroną interesów prawnych ubezpieczonego w zakresie prawa spadkowego – **wypadkiem ubezpieczeniowym** jest śmierć spadkodawcy;
  - 7) ochroną interesów prawnych ubezpieczonego w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – **wypadkiem ubezpieczeniowym** jest pierwsze zdarzenie, którego następstwem jest powstanie wobec ubezpieczonego lub

dla ubezpieczonego, roszczenia w zakresie prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych;

- 8) ochroną danych osobowych ubezpieczonego, w tym ochroną interesów prawnych ubezpieczonego związaną z nieuprawnionym wykorzystaniem jego danych osobowych (na przykład, gdy ktoś posługuje się skradzionymi danymi ubezpieczonego w celu wyłudzenia pieniędzy lub innego mienia lub narażenia go na utratę dobrego imienia – reputacji) – **wypadkiem ubezpieczeniowym** jest pierwsze zdarzenie, w wyniku którego powstaje konieczność ochrony interesów prawnych ubezpieczonego.

W innych przypadkach niż wymienione powyżej –

wypadkiem ubezpieczeniowym jest pierwsze zdarzenie, w wyniku którego powstaje konieczność ochrony interesów prawnych ubezpieczonego.

2. Jeśli kilka zdarzeń lub naruszeń wymienionych w ust. 1 pozostaje ze sobą w związku przyczynowo-skutkowym i konieczna jest ochrona interesu prawnego ubezpieczonego, wówczas stanowią jeden wypadek ubezpieczeniowy. W takiej sytuacji chwilą wystąpienia tego wypadku ubezpieczeniowego jest wystąpienie pierwszego z tych zdarzeń lub zaistnienie pierwszego z tych naruszeń.
3. Ubezpieczenie ochrony prawnej można zawrzeć w jednym z następujących zakresów ubezpieczenia: w wariancie Ochrona Prawna Komfort albo w wariancie Ochrona Prawna Super. Wyboru wariantu dokonuje ubezpieczający.
4. W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia objęte są następujące koszty ochrony prawnej (tabela poniżej):

Warianty ubezpieczenia	
Ochrona Prawna Komfort	Ochrona Prawna Super
– koszty opinii prawnych	– koszty opinii prawnych
– koszty wynagrodzenia jednego adwokata albo radcy prawnego określone w § 73, którego wybrał ubezpieczony	– koszty wynagrodzenia jednego adwokata albo radcy prawnego określone w § 73, którego wybrał ubezpieczony
– koszty sądowe w sprawach cywilnych, karnych i koszty postępowania przed sądami administracyjnymi	– koszty sądowe w sprawach cywilnych, karnych i koszty postępowania przed sądami administracyjnymi
– koszty postępowania administracyjnego	– koszty postępowania administracyjnego
	– koszty zasądzone prawomocnym orzeczeniem sądu od ubezpieczonego na rzecz strony przeciwnej
	– koszty postępowania egzekucyjnego, jeśli ubezpieczony jest wierzycielem
	– koszty postępowania sądu polubownego
	– koszty mediacji pozasądowej, jeśli była prowadzona za zgodą PZU, i koszty mediacji sądowej
	– koszty poręczenia majątkowego z uwzględnieniem ust. 5 i 6

– koszty udzielenia informacji prawnych odnoszących się do nie więcej niż 10 wypadków ubezpieczeniowych.

5. W wariancie Ochrona Prawna Super PZU pokrywa, do wysokości sumy ubezpieczenia, koszty poręczenia majątkowego (kaucji), które przewiduje prawo karne, aby ubezpieczony mógł uniknąć tymczasowego aresztowania.
6. Ubezpieczony ma obowiązek zwrócić PZU kaucję najpóźniej w ciągu 12 miesięcy od dnia jej pokrycia. W razie odstąpienia

od zastosowania kaucji albo gdy zostanie ona zwrócona ubezpieczonemu, ma on obowiązek w ciągu 7 dni zwrócić PZU kwotę, jaką PZU wpłaciło w ramach kaucji. Jeśli sąd orzeknie o przepadku kaucji lub jej części, albo zaliczy ją na poczet orzeczonej kary, ubezpieczony ma obowiązek zwrócić PZU kaucję w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się tego orzeczenia.

UDZIAŁ ADWOKATA LUB RADCY PRAWNEGO

§ 72

1. Ubezpieczony ma prawo swobodnego wyboru adwokata lub radcy prawnego w zakresie obrony i reprezentowania jego interesów.
2. PZU może także niezobowiązująco polecić ubezpieczonemu adwokata lub radcę prawnego.
3. Ubezpieczony ma obowiązek – w pełnomocnictwie udzielonym adwokatowi lub radcy prawnemu – zobowiązać go do bieżącego informowania PZU o stanie sprawy.
4. Adwokat i radca prawny ponosi odpowiedzialność wyłączną wobec ubezpieczonego. PZU nie odpowiada za czynności adwokata lub radcy prawnego.

§ 73

1. Koszty wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego PZU pokrywa według następujących zasad:
  - 1) dla spraw, dla których stawka minimalna przekracza 360 zł – do trzykrotności stawki minimalnej określonej na podstawie odpowiednich przepisów prawa w sprawie opłat za czynności adwokata lub radcy prawnego;
  - 2) dla spraw, dla których stawka minimalna nie przekracza 360 zł – do sześciokrotności stawki minimalnej określonej na podstawie odpowiednich przepisów prawa w sprawie opłat za czynności adwokata lub radcy prawnego.
2. PZU nie pokrywa kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego dla spraw, w których ustala się wartość przedmiotu sporu i wartość ta nie przekracza 300 zł.
3. Zasady opisane w ust. 1 dotyczą wysokości wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego z tytułu świadczenia usług na każdym etapie ochrony interesów prawnych ubezpieczonego. Jednakże za cały okres świadczenia usług (etap przedsądowy i sądowy) należy się łącznie jedno wynagrodzenie ustalane według tych zasad.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 74

1. PZU nie odpowiada za koszty ochrony prawnej, które pozostają w związku z kierowaniem lub posiadaniem pojazdów, w odniesieniu do których istnieje obowiązek posiadania obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego pojazdu.
2. PZU nie odpowiada za koszty ochrony prawnej, które:
  - 1) dotyczą wypadków ubezpieczeniowych wyrządzonych umyślnie lub które pozostają w bezpośrednim związku z popełnieniem umyślnego przestępstwa lub wykroczenia;
  - 2) dotyczą wypadków ubezpieczeniowych, które spowodował ubezpieczony w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii. To wyłączenie nie dotyczy

sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;

- 3) dotyczą sporów pomiędzy stronami umowy ubezpieczenia ochrony prawnej;
- 4) dotyczą sporów pomiędzy ubezpieczonymi;
- 5) dotyczą sporów pomiędzy ubezpieczonym a PZU, PZU Życie SA, PTE PZU SA, TFI PZU SA, PZU Pomoc SA, PZU Zdrowie SA, PZU CO SA oraz kosztów, jakie poniósł ubezpieczony w postępowaniu, w którym zachodzi prawdopodobieństwo, że działań on na szkodę PZU;
- 6) pokryto w ramach umowy ubezpieczenia, którą ubezpieczony zawarł z innym zakładem ubezpieczeń;
- 7) dotyczą spraw z zakresu prawa podatkowego, celnego, dotyczą innych opłat publicznonprawnych, a także spraw z zakresu prawa karno-skarbowego oraz z zakresu prawa handlowego, prawa spółek handlowych, umów agencyjnych;
- 8) dotyczą spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 9) dotyczą spraw z zakresu prawa funduszy inwestycyjnych, obligacji, papierów wartościowych;
- 10) dotyczą spraw z zakresu prawa o stowarzyszeniach, prawa o związkach zawodowych;
- 11) wynikają z zawartych przez ubezpieczonego umów: poręczenia, przejęcia długu, kredytu, pożyczki, rachunku bankowego, pośrednictwa finansowego, ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
- 12) dotyczą postępowań restrukturyzacyjnych, układowych, naprawczych, upadłościowych;
- 13) wynikają z umów o pracę lub innych stosunków prawnych, które dotyczą pełnienia funkcji członków ustawowych organów osób prawnych;
- 14) dotyczą spraw z zakresu ochrony praw autorskich, prawa patentowego, znaków towarowych, pozostałych praw własności intelektualnej, praw własności przemysłowej, prawa ochrony konkurencji, prawa, które dotyczą zasad konkurencji;
- 15) dotyczą spraw z zakresu prawa prasowego;
- 16) pozostają w związku z grą, zakładem, transakcjami terminowymi lub spekulacyjnymi;
- 17) pozostają w związku z planem zagospodarowania przestrzennego, podziałem, scalaniem i wywłaszczaniem nieruchomości, prywatyzacją, reprivatyzacją, innymi przekształceniami własnościowymi, postępowaniem o rozgraniczenie nieruchomości;
- 18) dotyczą spraw z zakresu prawa budowlanego;
- 19) dotyczą postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz trybunałami międzynarodowymi;
- 20) pozostają w związku ze świadomym zatajeniem przez ubezpieczonego informacji lub dokumentów, które mogą mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej;
- 21) dotyczą dochodzenia roszczeń za nienależyte wykonanie usług przez podmioty, które działają na zlecenie PZU lub PZU Pomoc;
- 22) dotyczą sytuacji, gdy obrona interesów ubezpieczonego jest sprzeczna z dobrymi obyczajami;
- 23) pozostają w związku z dostępem do informacji publicznej;
- 24) pozostają w związku z przewlekłością postępowania;
- 25) powstałe w następstwie działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), aktów terroryzmu lub powstałe na obszarach objętych działaniami wojennymi, stanem wojennym, stanem wyjątkowym, rewolucją, niepokojami społecznymi;
- 26) powstały w wyniku udziału ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg.

SUMA UBEZPIECZENIA

– czyli jak ustalić sumę ubezpieczenia

§ 75

1. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU. Ustalona jest na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia i na wszystkich ubezpieczonych łącznie. Suma ubezpieczenia wynosi:
  - 1) 500 zł – dla wariantu Ochrona Prawna Komfort;
  - 2) 30 000 zł – dla wariantu Ochrona Prawna Super.
2. Każdorazowe pokrycie lub zwrot kosztów powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się szkoda

§ 76

Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, ubezpieczający lub ubezpieczony ma obowiązek:

- 1) niezwłocznie zawiadomić PZU o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, jego okolicznościach oraz przekazać PZU wszystkie informacje, dokumenty, korespondencję i dowody z nim związane potrzebne do ustalenia rodzaju i rozmiaru świadczenia oraz umożliwić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego;
- 2) postępować zgodnie ze wskazówkami PZU;
- 3) poinformować PZU o dokonanym wyborze adwokata lub radcy prawnego;
- 4) podjąć współpracę z PZU, aby wyjaśnić okoliczności wypadku ubezpieczeniowego i przyczyny powstania roszczenia lub szkody;
- 5) zanim wstąpi na drogę postępowania sądowego – na prośbę PZU – przeprowadzić postępowanie przedsądowe;
- 6) wstrzymać się od dochodzenia swoich roszczeń na drodze sądowej do czasu prawomocnego zakończenia toczącego się już innego postępowania, które jest związane z powyższymi roszczeniami. Nie dotyczy to sytuacji, gdy zwłoka mogłaby doprowadzić do przedawnienia roszczeń ubezpieczonego;
- 7) na uzasadnione żądanie PZU złożyć tylko zawezwanie do próby ugodowej albo powództwo częściowe i wstrzymać się z dochodzeniem pozostałych roszczeń do uprawomocnienia się orzeczenia co do części roszczenia;
- 8) nie zawierać ugody, jeśli PZU jej nie zaakceptowało.

WYPŁATA ŚWIADCZENIA

– czyli jak PZU ustala wysokość świadczenia

§ 77

1. Podstawą wypłaty świadczenia są następujące dowody, które potwierdzają, że ubezpieczony poniósł koszty lub miał obowiązek zapłaty:
  - 1) rachunki wystawione przez adwokata lub radcę prawnego wraz z potwierdzeniem zapłaty;
  - 2) sądowe wezwania do zapłaty;
  - 3) prawomocne orzeczenia sądowe;
  - 4) inne dokumenty, które potwierdzają zasadność i wysokość poniesionych lub ponoszonych kosztów.
2. Jeśli ubezpieczony sam pokrył koszty, z uwzględnieniem § 73, PZU zwraca je ubezpieczonemu do wysokości faktycznie poniesionych, nie więcej jednak niż do wysokości sumy ubezpieczenia. Podstawą rozpatrzenia zgłoszonego roszczenia jest przekazanie PZU dowodów wskazanych w ust. 1 wraz z informacjami i dokumentami, które są niezbędne do ustalenia

okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, zasadności roszczeń i wysokości świadczenia.

3. Jeśli wysokość kosztów nie wynika z przepisów prawa, PZU pokrywa je w wysokości wcześniej uzgodnionej z ubezpieczonym.
4. Jeśli ubezpieczony był oskarżony o umyślne popełnienie przestępstwa lub wykroczenia i został uniewinniony prawomocnym wyrokiem, PZU pokrywa koszty zgodnie z OWU. Zasada ta ma także zastosowanie w przypadku innych postępowań prawnych, jeżeli odmowa udzielenia ochrony ubezpieczeniowej spowodowana była umyślnym naruszeniem prawa przez ubezpieczonego.
5. Jeżeli ubezpieczony wybierze adwokata lub radcę prawnego, którego PZU niezobowiązująco mu poleciło, PZU pokrywa koszty bezgotówkowo.

ROZDZIAŁ 12 UBEZPIECZENIE ASYSTENT ZDROWOTNY

SŁOWNICZEK

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 78

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęć:

- 1) **dzień roboczy** – dzień od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 2) **placówka PZU Zdrowie** – podmiot wykonujący działalność leczniczą, który realizuje świadczenia zdrowotne;
- 3) **świadczenia zdrowotne** – usługi medyczne wymienione w § 79 ust. 3, które personel medyczny wykonuje w związku z koniecznością kontynuacji leczenia urazu ortopedycznego;
- 4) **uraz ortopedyczny** – następujące uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia:
  - a) złamanie kości: kończyny górnej, kończyny dolnej, klatki piersiowej, łopatki, obojczyka, kręgosłupa, miednicy,
  - b) naderwanie lub zerwanie mięśnia,
  - c) naderwanie lub zerwanie ścięgna,
  - d) naderwanie lub zerwanie więzadła w stawach kończyn.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć i za co PZU odpowiada

§ 79

1. W ubezpieczeniu asystent zdrowotny, PZU organizuje oraz pokrywa koszty świadczeń zdrowotnych, jeżeli:
  - 1) **wypadek ubezpieczeniowy**, którym jest nieszczęśliwy wypadek, wystąpił w okresie ubezpieczenia w Polsce lub poza jej granicami oraz
  - 2) następstwem tego wypadku ubezpieczeniowego był uraz ortopedyczny powstały u osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony lub u osoby bliskiej osoby wskazanej w polisie jako ubezpieczony, która pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym oraz z nim mieszka oraz
  - 3) zaistniała konieczność kontynuacji leczenia tego urazu ortopedycznego.
2. Świadczenia zdrowotne realizowane są wyłącznie w Polsce w placówkach PZU Zdrowie lub w innych podmiotach wykonujących działalność leczniczą, które realizują świadczenia zdrowotne – wskazanych przez PZU Zdrowie.
3. Ubezpieczonemu przysługują następujące świadczenia zdrowotne:

Poz.	Świadczenia zdrowotne	Limity
1.	Konsultacja lekarska i konsultacja fizjoterapeuty: – realizowana jest bez skierowania od lekarza – nie obejmuje konsultacji lekarza, który posiada stopień doktora habilitowanego albo tytuł profesora – obejmuje:	2 konsultacje spośród wymienionych
	a) konsultację ambulatoryjną, która: – prowadzona jest przez lekarza: ortopę – traumatologa, chirurga ogólnego, lub przez fizjoterapeutę – zgodnie z profilem danej specjalności medycznej badanie przedmiotowe, czyli fizykalne badanie pacjenta, badanie podmiotowe, czyli zebranie wywiadu chorobowego, postawienie diagnozy, zalecenia co do sposobu leczenia oraz wystawienie e-recept, e-ZLA i skierowań związanych z dalszym postępowaniem diagnostyczno-leczniczym, b) konsultację telemedyczną, która: – prowadzona jest przez lekarza: ortopę – traumatologa, chirurga ogólnego – odbywa się telefonicznie, przez czat lub video czat, bez bezpośredniego badania przedmiotowego – zgodnie z profilem danej specjalności medycznej badanie podmiotowe, czyli zebranie wywiadu chorobowego, postawienie diagnozy, zalecenia co do sposobu leczenia oraz wystawienie e-recept, e-ZLA i skierowań związanych z dalszym postępowaniem diagnostyczno-leczniczym	
2.	Badanie diagnostyczne: – realizowane jest na podstawie skierowania od lekarza – obejmuje:	2 badania spośród wymienionych
	a) diagnostykę radiologiczną: – RTG klatki piersiowej – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG żebra – RTG mostka – RTG kręgosłupa szyjnego – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG kręgosłupa piersiowego – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG kości krzyżowo-guzicznej (ogonowej) – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG obojczyka – RTG łopatk – RTG stawu ramennego (barku) – projekcja przednio-tylna, osiowa i skośna – RTG kości ramiennej (ramienia) – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG stawu łokciowego – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG kości przedramienia – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG nadgarstka – projekcja przednio-tylna, boczna i skośna – RTG kości łódeczkowatej nadgarstka – RTG ręki – projekcja przednio-tylna i skośna – RTG palców ręki – projekcja przednio-tylna, boczna i skośna – RTG nadgarstka – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG stawu biodrowego – projekcja przednio-tylna i osiowa – RTG stawów krzyżowo-biodrowych – projekcja przednio-tylna i skośna – RTG uda – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG stawu kolanowego – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG rzepki – projekcja przednio-tylna i osiowa – RTG podudzia – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG stawu skokowego – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG kości piętowej – projekcja boczna i osiowa – RTG stopy – projekcja przednio-tylna, boczna i skośna – RTG palców stopy – projekcja przednio-tylna i boczna – RTG palca stopy – projekcja przednio-tylna i boczna b) diagnostykę ultrasonograficzną: – USG stawu ramennego – USG stawu łokciowego – USG nadgarstka – USG stawu biodrowego – USG stawu kolanowego – USG stawu skokowego – USG palca – USG mięśnia – USG ścięgna	
3.	Zabiegi rehabilitacyjne: – realizowane są na podstawie skierowania od lekarza – obejmują:	30 zabiegów rehabilitacyjnych spośród wymienionych
	– Ćwiczenia bierne – Ćwiczenia czynne w odciążeniu – Ćwiczenia czynne wolne – Ćwiczenia czynne z oporem – Ćwiczenia czynno-bierne i wspomagane – Ćwiczenia izometryczne – Ćwiczenia ogólnousprawniające – Ćwiczenia specjalne – Diatermię krótkofalową – Diatermię mikrofalową – Elektrostymulację – Fango – Galwanizację – Zabiegi w hydroterapii – hydrocolator ciepły, zimny – Jonoforezę – Kąpiel peretkową/wirową częściową – Kąpiel peretkową/wirową kończyn – Laseroterapię punktową – Magnetoterapię – Masaż hydropowietrzny całkowity – Masaż hydropowietrzny miejscowy – Masaż podwodny – Masaż suchy częściowy – Metody reedukacji nerwowo-mięśniowej – Mobilizacje i manipulacje, neuromobilizacje – Prądy diadynamiczne – Prądy interferencyjne – Prądy TENS – Prądy Traberta – Sollux	

Poz.	Świadczenia zdrowotne	Limity
3.	– Światło spolaryzowane – Ultradźwięki miejscowe – Ultrafonorezę / fonoforezę – Zabiegi w kriokomorze	– Krioterapię miejscową – Terapuls – Kinesiotaping (plastrowanie dynamiczne)

4. Świadczenia zdrowotne realizowane są na podstawie decyzji wydanej przez PZU o możliwości skorzystania przez ubezpieczonego ze świadczenia zdrowotnego.

5. Limity określone w ust. 3 stanowią górną granicę odpowiedzialności PZU i ustalone są odrębnie dla każdego ubezpieczonego na każdy wypadek ubezpieczeniowy.

6. Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zobowiązany jest, w terminie 12 miesięcy od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego, zawiadomić PZU o wypadku ubezpieczeniowym oraz o konieczności kontynuacji leczenia urazu ortopedycznego w sposób określony w § 82 ust. 1.

7. Ubezpieczony może korzystać ze świadczeń zdrowotnych przez 12 miesięcy od dnia otrzymania decyzji, o której mowa w § 82 ust. 3.

8. Zasady realizacji świadczeń zdrowotnych określone są w ust. 3–4 oraz § 82.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 80

- PZU nie organizuje i nie pokrywa kosztów świadczeń zdrowotnych, które powstały w następstwie wypadków ubezpieczeniowych, które wystąpiły:
  - gdy ubezpieczony był w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego. Stan ubezpieczonego PZU ocenia według przepisów prawa państwa, w którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy;
  - w związku z tym, że ubezpieczony samookaleczył się lub usiłował popełnić samobójstwo;
  - podczas kierowania przez ubezpieczonego pojazdem silnikowym lub pojazdem innym niż silnikowy, jeśli ubezpieczony nie miał do tego uprawnień. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy brak uprawnień do kierowania pojazdem nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - w wyniku wykonywania procedur medycznych, bez względu na to, kto je wykonywał. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wykonywanie tych procedur nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - na skutek brania udziału przez ubezpieczonego w bójce. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy ubezpieczony działał w obronie koniecznej;
  - na skutek wyczynowego uprawiania sportu przez ubezpieczonego;
  - na skutek uprawiania przez ubezpieczonego sportów wysokiego ryzyka.
- PZU nie organizuje i nie pokrywa kosztów świadczeń zdrowotnych, które powstały w następstwie chorób lub stanów chorobowych nawet takich, które występują nagle lub zostały ujawnione dopiero w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub które są przyczyną wystąpienia

nieszczęśliwego wypadku. Jeśli przyczyną wypadku ubezpieczeniowego są zarówno choroba lub stan chorobowy, jak i przyczyna zewnętrzna, to odpowiedzialność PZU obejmuje uraz ortopedyczny, który jest następstwem przyczyny zewnętrznej. Jeśli nie można ustalić, jakie urazy ortopedyczne są wyłącznie następstwem działania przyczyny zewnętrznej, to PZU przyjmuje, że są one następstwem przyczyny zewnętrznej.

USTALENIE ŚWIADCZEŃ

– czyli jak PZU ustala wysokość świadczeń

§ 81

- Rodzaje przysługujących świadczeń zdrowotnych są ustalane po stwierdzeniu, że istnieje normalny związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem ubezpieczeniowym a urazem ortopedycznym.
- Ustalenie normalnego związku przyczynowego, o którym mowa w ust. 1, oraz przysługujących świadczeń zdrowotnych następuje na podstawie dokumentów lub informacji określonych w § 82.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się wypadek

§ 82

- Aby skorzystać ze świadczenia zdrowotnego, ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) powinien zawiadomić PZU o wypadku ubezpieczeniowym oraz o konieczności kontynuacji leczenia urazu ortopedycznego, dzwoniąc pod numer infolinii wskazany w polisie oraz:
  - dostarczyć PZU:
    - dokumentację medyczną, czyli dokumentację, która zawiera opis stanu zdrowia ubezpieczonego lub informacje o zrealizowanym postępowaniu diagnostyczno-leczniczym, sporządzoną przez podmioty udzielające pomocy medycznej, osoby wykonujące zawód medyczny oraz inne osoby uczestniczące w udzielaniu tej pomocy. Dokumentacja medyczna musi potwierdzać, że ubezpieczony doznał urazu ortopedycznego na skutek wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia,
    - inne dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia i rodzaju świadczenia;
  - umożliwić PZU zasięgnięcie informacji o okolicznościach określonych w dokumentach wymienionych w pkt 1, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali opiekę nad ubezpieczonym, zarówno przed, jak i po wypadku ubezpieczeniowym.
- PZU zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dowodów oraz zasięgania opinii lekarzy specjalistów.
- Po zgłoszeniu, w sposób określony w ust. 1, wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, PZU wydaje decyzję o możliwości skorzystania przez ubezpieczonego ze świadczenia zdrowotnego oraz mu ją przekazuje.
- W celu umówienia świadczenia zdrowotnego, po otrzymaniu decyzji określonej w ust. 3, ubezpieczony (lub osoba

działająca w jego imieniu) powinien skontaktować się z PZU Zdrowie, dzwoniąc pod numer telefonu wskazany w ww. decyzji.

5. Czas oczekiwania na konsultację lekarską i konsultację fizjoterapeutyczną wynosi do 5 dni roboczych od dnia skontaktowania się z PZU Zdrowie w sposób określony w ust. 4. Ubezpieczony może sam wskazać placówkę PZU Zdrowie, inny podmiot wykonujący działalność leczniczą, który realizuje świadczenia zdrowotne, wskazany przez PZU Zdrowie, lekarza lub termin konsultacji lekarskiej – wtedy jednak czas oczekiwania na realizację świadczenia zdrowotnego może się wydłużyć. Termin realizacji pozostałych świadczeń zdrowotnych jest ustalany indywidualnie z ubezpieczonym (lub osobą działającą w jego imieniu), z uwzględnieniem dostępności danego świadczenia zdrowotnego w placówce PZU Zdrowie lub w innych podmiotach wykonujących działalność leczniczą, które realizują świadczenia zdrowotne – wskazanych przez PZU Zdrowie.
6. Jeżeli ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) w celu skorzystania ze świadczenia zdrowotnego nie mógł, z przyczyn od siebie niezależnych (na przykład wskutek awarii infolinii PZU lub PZU Zdrowie), skontaktować się z PZU lub z PZU Zdrowie w sposób określony w ust. 1 i 4 i we własnym zakresie zorganizował i pokrył koszty świadczenia zdrowotnego, wówczas PZU zwraca mu te koszty, maksymalnie do kwoty, jaka odpowiada średniej cenie wykonania tego typu świadczenia zdrowotnego na terenie, na którym świadczenie zdrowotne zostało wykonane. Ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) zobowiązany jest podać przyczynę niemożności skontaktowania się z PZU lub PZU Zdrowie. Podstawą rozpatrzenia zgłoszonego roszczenia jest złożenie przez ubezpieczonego imiennych rachunków i dowodów ich zapłaty dotyczących wykonania świadczenia zdrowotnego.

ROZDZIAŁ 13 UBEZPIECZENIE NNW

SŁOWNIKZEC

– czyli pojęcia, które pojawiają się w tym rozdziale

§ 83

W tym rozdziale używa się pojęć zdefiniowanych w § 2 Rozdziału 1 oraz dodatkowo pojęć:

- 1) **koszty leczenia** – koszty:
  - a) konsultacji lekarskich,
  - b) badań diagnostycznych zleconych przez lekarza,
  - c) leczenia ambulatoryjnego (badania zlecone przez lekarza, zabiegi),
  - d) leczenia szpitalnego (badania, zabiegi),
  - e) rehabilitacji,
  - f) leków, środków opatrunkowych, wyrobów medycznych – zaleconych przez lekarza,
  - g) transportu ubezpieczonego z miejsca wypadku ubezpieczeniowego lub z miejsca pobytu ubezpieczonego bezpośrednio po tym wypadku – do miejsca udzielenia pierwszej pomocy medycznej;
- 2) **krwotok śródczaszkowy** – wyznaczanie krwi do jamy czaszki;
- 3) **uposażony** – osoba, którą ubezpieczony wskazuje jako upoważnioną do otrzymania świadczenia z tytułu śmierci;
- 4) **zawał serca** – martwica części mięśnia sercowego spowodowana nagłym zmniejszeniem dopływu krwi do tej części mięśnia sercowego.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli co można ubezpieczyć i za co odpowiada PZU

§ 84

1. Przedmiotem ubezpieczenia NNW są następstwa wypadku ubezpieczeniowego, jakiemu w okresie ubezpieczenia, w Polsce lub poza jej granicami, uległa osoba wskazana w polisie jako ubezpieczony (w części dotyczącej ubezpieczenia NNW). **Wypadek ubezpieczeniowy** to nieszczęśliwy wypadek, atak epilepsji, omdlenie.
2. Ubezpieczeniem objęte są następujące **następstwa wypadku ubezpieczeniowego** określone w ust. 1:
  - 1) śmierć;
  - 2) uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia.
3. Ponadto przedmiotem ubezpieczenia NNW jest sam fakt wystąpienia **wypadku ubezpieczeniowego** w postaci zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego oraz śmierć, która jest następstwem tego wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli zawał serca lub krwotok śródczaszkowy wystąpi u ubezpieczonego, który na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia nie ukończył 30 lat.
4. Za opłatą dodatkowej składki można rozszerzyć zakres ubezpieczenia o sam fakt wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego w postaci zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego oraz śmierć, która jest następstwem tego wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli ubezpieczony na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia:
  - 1) ukończył 30 lat, ale nie ukończył 65 lat;
  - 2) ukończył 65 lat i przez co najmniej 2 ostatnie lata był ubezpieczony w PZU w zakresie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego.

RODZAJE I WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ

– czyli jakie świadczenia PZU wypłaca

§ 85

1. Ubezpieczenie NNW można zawrzeć w jednym z następujących wariantów ubezpieczenia: w wariancie Standardowym albo w wariancie Standardowym Plus. Wyboru wariantu dokonuje ubezpieczający odrębnie dla każdego ubezpieczonego.
W zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia przysługują następujące świadczenia:

Poz.	Wariant Standardowy	Wariant Standardowy Plus
1.	świadczenie z tytułu śmierci	świadczenie z tytułu śmierci
2.	świadczenie z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia wymienionego w ust. 4 (tabela poniżej)	świadczenie z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia wymienionego w ust. 4 (tabela poniżej)
3.		zwrot kosztów leczenia

Powyższe świadczenia, w tym zwrot kosztów przysługują na zasadach określonych w ust. 2–10.

2. Ponadto, niezależnie od wybranego wariantu ubezpieczenia, przysługują następujące świadczenia, jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje te świadczenia, zgodnie z § 84 ust. 3 i 4:

- 1) świadczenie z tytułu śmierci w następstwie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego;
- 2) świadczenie za wystąpienie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego.
3. Świadczenie z tytułu śmierci przysługuje za śmierć, która jest następstwem nieszczęśliwego wypadku, ataku epilepsji, omdlenia – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia. Świadczenie to przysługuje, jeżeli śmierć nastąpiła nie

później niż w ciągu 24 miesięcy liczonych od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego.

4. Świadczenie z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia przysługuje za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, które są wymienione w rubryce „Rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia” oraz w wysokości równej iloczynowi procentu sumy ubezpieczenia określonego w rubryce „% sumy ubezpieczenia” oraz sumy ubezpieczenia (tabela poniżej):

Poz.	Rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia	% sumy ubezpieczenia
A	KOŃCZYNA GÓRNA	
1)	Utrata	
a)	na poziomie stawu ramiennie-topatkowego lub ramienia	80%
b)	na poziomie stawu łokciowego lub przedramienia	60%
c)	na poziomie nadgarstka	55%
d)	na poziomie śródręcza	50%
e)	palca I (kciuka) ze stawem międzypaliczkowym	25%
f)	palca II (wskaziciela) z dwoma stawami międzypaliczkowymi	20%
g)	palca III, IV, V z dwoma stawami międzypaliczkowymi	10% za palec
h)	wszystkich palców jednej ręki w następstwie jednego wypadku ubezpieczeniowego	50%
2)	Złamania	
a)	w obrębie topatki	8%
b)	w obrębie obojczyka	7%
c)	w obrębie kości ramiennej	10%
d)	w obrębie kości przedramienia (jednej lub obu)	7%
e)	w obrębie kości nadgarstka (jednej lub wielu)	5%
f)	w obrębie jednej lub więcej kości śródręcza	5%
g)	w obrębie kości palca I (kciuka)	6%
h)	w obrębie kości palca II (wskaziciela)	5%
i)	w obrębie kości jednego lub wielu palców spośród palców III, IV, V	3% za palec
3)	Zwichnięcia/skręcenia	
a)	stawu ramiennie-topatkowego	6%
b)	stawu łokciowego	4%
c)	nadgarstka	4%

Ubezpieczonemu przysługuje tylko jedno świadczenie z tytułu powyższego skręcenia tego samego stawu, niezależnie od tego, ile wypadków ubezpieczeniowych skutkujących skręceniem tego samego stawu wystąpiło w okresie ubezpieczenia.

B	KOŃCZYNA DOLNA	
1)	Utrata	
a)	na poziomie stawu biodrowego lub uda	80%
b)	na poziomie stawu kolanowego lub podudzia	60%
c)	na poziomie stępu	50%
d)	na poziomie śródstopia	40%
e)	palca I (palucha) ze stawem międzypaliczkowym	20%
f)	palców II, III, IV, V	5% za palec
2)	Złamania	
a)	w obrębie kości udowej	15%
b)	w obrębie kości podudzia (jednej lub obu)	8%
c)	w obrębie rzepki	7%

Poz.	Rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia	% sumy ubezpieczenia
d)	w obrębie jednej lub więcej kości stępu	7%
e)	w obrębie jednej lub więcej kości śródstopia	5%
f)	w obrębie kości palca I (palucha)	4%
g)	w obrębie kości jednego lub wielu palców II, III, IV, V	2% za palec
3)	Zwichnięcia/skręcenia	
a)	stawu biodrowego	15%
b)	stawu kolanowego	5%
c)	stawu skokowego	5%
Ubezpieczonemu przysługuje tylko jedno świadczenie z tytułu powyższego skręcenia tego samego stawu, niezależnie od tego, ile tych wypadków ubezpieczeniowych wystąpiło w okresie ubezpieczenia.		
C	NARZĄD WZROKU	
1)	całkowita utrata wzroku w 1 oku	50%
2)	całkowita utrata wzroku w obu oczach w następstwie jednego wypadku ubezpieczeniowego	100%
D	NARZĄD SŁUCHU	
1)	całkowita utrata słuchu w 1 uchu	50%
2)	całkowita utrata słuchu w obu uszach w następstwie jednego wypadku ubezpieczeniowego	100%
3)	całkowita utrata małżowiny usznej	15%
E	NARZĄD MOWY	
	całkowita utrata mowy	100%
F	GŁOWA	
1)	całkowita utrata nosa	25%
2)	całkowita utrata zębów stałych	5% za ząb, maksymalnie łącznie do 20%
3)	złamanie w obrębie jednej lub wielu kości czaszki	6%
4)	złamanie zęba stałego	2% za ząb, maksymalnie łącznie do 16%
G	KŁATKA PIERSIOWA	
1)	złamania w obrębie mostka	8%
2)	złamania w obrębie żeber (jedno lub więcej)	5%
H	KRĘGOSŁUP	
1)	całkowity niedowład jednej lub więcej kończyn	80%
2)	złamania w obrębie jednego kręgu	5% za krąg, maksymalnie łącznie do 15%
3)	złamania kości ogonowej	5%
I	MIEDNICA	
1)	złamanie w obrębie jednej lub wielu kości miednicy (łonowa, biodrowa, kulszowa)	8%
2)	złamanie w obrębie kości krzyżowej	5%
J	NARZĄDY WEWNĘTRZNE	
1)	całkowita utrata śledziony	25%
2)	całkowita utrata jednej nerki	50%
3)	całkowita utrata macicy lub prącia	50%
4)	całkowita utrata jajnika lub jądra	25%

Poz.	Rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia	% sumy ubezpieczenia
K	OPARZENIA	
1)	oparzenia II stopnia (liczone za każdy procent powierzchni ciała)	1%
2)	oparzenia III stopnia (liczone za każdy procent powierzchni ciała)	2%
L	ODMROŻENIA	
	odmrożenie II st. albo wyższy – więcej niż jednego palca ręki lub palca stopy, odmrożenie nosa lub ucha	5%

5. Świadczenie z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia przysługuje, jeżeli uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia nastąpiły nie później niż w ciągu 24 miesięcy liczonych od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego.
6. Jeżeli w następstwie wypadku ubezpieczeniowego powstała więcej niż jedno uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, które są wymienione w ust. 4 (tabela powyżej) – na wysokość świadczenia z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia składa się suma świadczeń należnych z tytułu każdego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, nie więcej jednak niż do wysokości sumy ubezpieczenia.
7. Jeśli PZU wypłaci świadczenie z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a następnie w ciągu 24 miesięcy liczonych od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczony umrze w następstwie tego wypadku, PZU wypłaci świadczenie z tytułu śmierci pomniejszone o wypłaconą wcześniej kwotę z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.
8. Koszty leczenia podlegają zwrotowi w wysokości do 20% sumy ubezpieczenia, oraz jeżeli:
  - 1) zostały poniesione w związku z leczeniem następstw wypadku ubezpieczeniowego (na przykład następstw ukąszenia przez kleszcza, ugryzienia przez psa lub wypadku komunikacyjnego). W razie ataku epilepsji lub omdlenia zwrotowi podlegają tylko koszty poniesione w związku z leczeniem uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, które są wymienione w ust. 4 (tabela powyżej) powstałego wskutek tego ataku lub omdlenia;
  - 2) były uzasadnione z medycznego punktu widzenia;
  - 3) konieczność ich poniesienia powstała nie później niż w ciągu 24 miesięcy liczonych od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, a w przypadku rehabilitacji – nie później niż w ciągu 6 miesięcy liczonych od dnia wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego.
9. Świadczenie z tytułu śmierci w następstwie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego przysługuje za śmierć, która jest następstwem tego wypadku ubezpieczeniowego – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia. Świadczenie to przysługuje, jeżeli śmierć nastąpiła nie później niż w ciągu 24 miesięcy liczonych od dnia wystąpienia zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego.
10. Świadczenie za wystąpienie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego przysługuje za sam fakt wystąpienia tego wypadku ubezpieczeniowego – w wysokości 20% sumy ubezpieczenia. Ubezpieczonemu przysługuje tylko jedno powyższe świadczenie niezależnie od tego, ile tych zawałów serca lub krwotoków śródczaszkowych wystąpiło w okresie ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

– czyli za co PZU nie odpowiada

§ 86

1. PZU nie ponosi odpowiedzialności za:

- 1) nawykowe (nawrotowe) zwichnięcia stawów;
- 2) patologiczne, marszowe złamania kości.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za następstwa wypadków ubezpieczeniowych, jeżeli te wypadki wystąpiły:
  - 1) gdy ubezpieczony był w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy taki stan ubezpieczonego nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego. Stan ubezpieczonego PZU ocenia według przepisów prawa państwa, w którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy;
  - 2) w wyniku zatrucia ubezpieczonego spowodowanego spożyciem alkoholu, użyciem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 3) w związku z tym, że ubezpieczony popełnił albo usiłował popełnić samobójstwo lub dokonał samookaleczenia;
  - 4) podczas kierowania przez ubezpieczonego pojazdem silnikowym lub pojazdem innym niż silnikowy, jeśli ubezpieczony nie miał do tego uprawnień. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy brak uprawnień do kierowania pojazdem nie miał wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 5) w wyniku wykonywania procedur medycznych, bez względu na to kto je wykonywał. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy wykonywanie tych procedur nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 6) w wyniku udziału ubezpieczonego w bójce. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy ubezpieczony działał w obronie koniecznej;
  - 7) podczas umyślnego popełnienia albo usiłowania popełnienia przez ubezpieczonego przestępstwa;
  - 8) na skutek wyczynowego uprawiania sportu przez ubezpieczonego;
  - 9) na skutek uprawiania przez ubezpieczonego sportów wysokiego ryzyka;
  - 10) w wyniku skażenia jądrowego, chemicznego lub napromieniowania;
  - 11) na skutek aktów terroryzmu, działań wojennych (również bez formalnego wypowiedzenia wojny), stanu wojennego lub stanu wyjątkowego;
  - 12) w wyniku czynnego udziału ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg lub sabotażu. To wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy udział ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg wynikał z wykonywania czynności służbowych.
3. PZU nie ponosi odpowiedzialności za następstwa chorób lub stanów chorobowych nawet takich, które występują nagle lub zostały ujawnione dopiero w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub które są przyczyną wystąpienia nieszczęśliwego

- wypadku. To wyłączenie nie dotyczy następstw ataku epilepsji, omdlenia, zawału serca, krwotoku śródczaszkowego, o ile umowa obejmuje ten wypadek ubezpieczeniowy. Jeśli przyczyną wypadku ubezpieczeniowego są zarówno choroba lub stan chorobowy, jak i przyczyna zewnętrzna, to odpowiedzialność PZU obejmuje uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć, które są następstwem przyczyny zewnętrznej. Jeśli nie można ustalić, jakie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, czy śmierć są wyłącznie następstwem działania przyczyny zewnętrznej, to PZU przyjmuje, że są one następstwem przyczyny zewnętrznej.
4. Odpowiedzialność PZU nie obejmuje zadośćuczynienia za doznany ból, cierpienia fizyczne i moralne.

SUMA UBEZPIECZENIA

– czyli jak ustalić sumę ubezpieczenia

§ 87

Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla każdego ubezpieczonego. Suma ubezpieczenia to kwota, na podstawie której PZU ustala wysokość świadczenia lub wysokość zwrotu kosztów.

USTALENIE ŚWIADCZEŃ

– czyli jak PZU określa wysokość świadczeń

§ 88

1. Rodzaje i wysokość przysługujących świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje normalny związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem ubezpieczeniowym a jego następstwem.
2. Ustalenie normalnego związku przyczynowego oraz rodzaju i wysokości świadczeń następuje na podstawie dokumentów lub informacji określonych w § 93.

§ 89

Na zlecenie oraz na koszt PZU ubezpieczony ma obowiązek poddać się dodatkowym badaniom medycznym lub badaniom przez wskazanych przez PZU lekarzy, które są niezbędne do ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń. Niezależnie od świadczeń, które są objęte ubezpieczeniem, PZU zwraca ubezpieczonemu niezbędne udokumentowane wydatki, jakie poniósł na przejazd w celu wykonania tych badań.

§ 90

Jeżeli ubezpieczony był objęty ochroną ubezpieczeniową na podstawie kilku umów ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, świadczenia przysługują mu z każdej umowy. Jednak koszty leczenia są zwracane do wysokości rzeczywistych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości sum ubezpieczenia lub limitów, które wynikają z zawartych umów ubezpieczenia.

§ 91

1. PZU wypłaca świadczenie ubezpieczonemu, a jeśli jest on małoletni lub ubezwłasnowolniony – przedstawicielowi ustawowemu. Koszty leczenia PZU zwraca osobie, która je poniosła.
2. Świadczenie z tytułu śmierci albo świadczenie z tytułu śmierci w następstwie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego, PZU wypłaca uposażonemu. W przypadku braku uposażonego, świadczenie to jest wypłacane niżej wskazanym osobom według następującej kolejności:
  - 1) małżonkowi;
  - 2) dzieciom – w częściach równych. Jeśli jedno z dzieci zmarło przed śmiercią ubezpieczonego, udział, jaki by przypadł temu dziecku, przypada pozostałym dzieciom w częściach równych;

- 3) rodzicom – w częściach równych albo w całości jednemu z nich, jeżeli drugie z rodziców zmarło przed śmiercią ubezpieczonego, albo jeżeli tylko jednemu z nich przysługuje władza rodzicielska. Jeśli żadnemu z rodziców nie przysługuje władza rodzicielska albo jeżeli rodzice są nieznani, a dla ubezpieczonego ustanowiono opiekę – świadczenie wypłacane jest prawnym opiekunom na analogicznych zasadach jak dla rodziców;
- 4) osobom fizycznym powołanym do dziedziczenia z ustawy – w częściach, jakie przypadają im według postanowień kodeksu cywilnego, które dotyczą dziedziczenia ustawowego. Wpłata świadczenia osobie lub osobom, które są wskazane w wyższej kategorii wyklucza wypłatę świadczenia osobie lub osobom, które są wskazane w niższej kategorii (kategorię najwyższą stanowi pkt 1).
3. Ubezpieczony może w każdej chwili wskazać lub zmienić uposażonego.
4. W razie braku uposażonego, z przysługującego świadczenia z tytułu śmierci albo świadczenia z tytułu śmierci w następstwie zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego PZU zwraca – w granicach sumy ubezpieczenia – udokumentowane koszty pogrzebu ubezpieczonego osobie, która je poniosła. PZU zwraca te koszty tylko wówczas, gdy nie zostały pokryte z innego ubezpieczenia lub z innego tytułu.
5. Świadczenia PZU wypłaca wyłącznie w złotych.
6. Koszty leczenia PZU zwraca na podstawie rachunków i dowodów ich zapłaty do wysokości rzeczywistych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości 20% sumy ubezpieczenia. Koszty leczenia poniesione poza granicami Polski podlegają zwrotowi w Polsce w złotych według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania.

§ 92

Jeśli ubezpieczony umrze, ale nie w następstwie wypadku ubezpieczeniowego i przed otrzymaniem świadczenia z tytułu uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, PZU wypłaca to świadczenie spadkobiercom ubezpieczonego. Jeśli uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia nie zostały ustalone przed śmiercią ubezpieczonego, PZU przyjmuje przypuszczalny rodzaj uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, które ustala na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej.

POSTĘPOWANIE W RAZIE WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

– czyli co należy zrobić, gdy zdarzy się wypadek

§ 93

1. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy ubezpieczony ma obowiązek:
  - 1) starać się o złagodzenie jego skutków przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu;
  - 2) zawiadomić o nim PZU i dostarczyć:
    - a) opis przyczyn i przebiegu wypadku ubezpieczeniowego,
    - b) dokumentację medyczną, czyli dokumentację, która zawiera opis stanu zdrowia ubezpieczonego lub informacje o zrealizowanym postępowaniu diagnostyczno-leczniczym, sporządzoną przez podmioty udzielające pomocy medycznej, osoby wykonujące zawód medyczny oraz inne osoby uczestniczące w udzielaniu tej pomocy. Dokumentacja medyczna musi potwierdzać, że ubezpieczony doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na skutek wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia lub, że doznał zawału serca lub krwotoku śródczaszkowego w okresie ubezpieczenia, o ile ten zawał lub krwotok objęty jest ubezpieczeniem,

- c) rachunki i dowody zapłaty kosztów leczenia, o ile objęte są ubezpieczeniem,
  - d) dokument, który uprawnia do kierowania pojazdem, jeżeli ubezpieczony kierował pojazdem podczas wypadku ubezpieczeniowego,
  - e) inne dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia, rodzaju i wysokości świadczenia,
- 3) umożliwić PZU zasięgnięcie informacji o okolicznościach określonych w dokumentach wymienionych w pkt 2, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali opiekę nad ubezpieczonym zarówno przed, jak i po wypadku ubezpieczeniowym.
2. Jeśli ubezpieczony umrze w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, uposażony ma obowiązek przedstawić PZU:
- 1) odpis aktu zgonu ubezpieczonego oraz kartę statystyczną zgonu lub dokumentację medyczną (jeśli jest uprawniony do uzyskania takich dokumentów) sporządzoną przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych, osoby wykonujące zawód medyczny oraz inne osoby uczestniczące w udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Dokumentacja medyczna musi potwierdzać przyczynę zgonu ubezpieczonego oraz
  - 2) swój dokument tożsamości.
3. W przypadku braku uposażonego osoba określona w § 91 ust. 2, która występuje o wypłatę świadczenia, ma obowiązek przedłożyć dodatkowe dokumenty stanu cywilnego, które potwierdzają zawarcie małżeństwa lub pokrewieństwo z ubezpieczonym lub dokumenty, które potwierdzają sprawowanie opieki nad ubezpieczonym w dniu jego śmierci.
4. PZU zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dowodów oraz zasięgania opinii lekarzy specjalistów.

ROZDZIAŁ 14 POSTANOWIENIA WSPÓLNE

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

– czyli jak zawrzeć umowę ubezpieczenia

§ 94

1. PZU zawiera umowę ubezpieczenia z ubezpieczającym na podstawie jego wniosku.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywało w formularzu oferty albo w innych pismach przed zawarciem umowy ubezpieczenia. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. Jeśli PZU zawrze umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
3. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 2, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
4. Jeśli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 2 i 3 spoczywają zarówno na nim, jak i ubezpieczonym. Nie dotyczy to sytuacji, gdy ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
5. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 2–4 nie zostały podane do wiadomości PZU. Jeżeli do naruszenia ust. 2–4 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
6. Zawarcie umowy ubezpieczenia za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość następuje po tym, jak ubezpieczający:

- 1) zapozna się z właściwym regulaminem świadczenia usług drogą elektroniczną (o ile jest wymagany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) i go zaakceptuje;
  - 2) zaakceptuje treść OWU;
  - 3) złoży wniosek za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.
7. Zawarcie umowy ubezpieczenia za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość:
- 1) przez infolinię – następuje z chwilą złożenia oświadczenia woli o zawarciu umowy przez obie strony;
  - 2) przez internet (w tym aplikacje mobilne), w której określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty:
    - a) przypadający przed dniem, w którym rozpoczyna się okres ubezpieczenia określony w polisie – następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty,
    - b) przypadający na dzień, w którym rozpoczyna się określony w polisie okres ubezpieczenia albo po tym dniu – następuje z chwilą złożenia oświadczenia woli o zawarciu umowy przez obie strony.
8. W przypadku ubezpieczenia:
- 1) mieszkania;
  - 2) domu jednorodzinnego;
  - 3) stałych elementów lub ruchomości domowych, które znajdują się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym – umowa obejmuje również ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance w wariancie Komfort, chyba że została zawarta umowa ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia Pomoc w Domu – assistance w wariancie Super albo Super Plus.
9. W przypadku, gdy umowa ubezpieczenia obejmuje ubezpieczenie ochrony prawnej w wariancie Super oraz:
- 1) ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance w wariancie Komfort albo
  - 2) ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance w wariancie Super albo
  - 3) ubezpieczenie Pomoc w Domu – assistance w wariancie Super Plus
- umowa obejmuje również usługę assistance ochrona danych osobowych, o której mowa w § 56.
10. Ubezpieczający może, przy zawarciu umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania lub stałych elementów, wybrać wariant serwisowy.
11. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza polisą.
12. PZU może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia, na przykład w związku z oceną ryzyka.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

– czyli kiedy rozpoczyna i kończy się ochrona ubezpieczeniowa

§ 95

1. Okres ubezpieczenia wskazany jest w polisie.
2. Ochrona ubezpieczeniowa trwa:
  - 1) od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w polisie, jeśli termin zapłaty składki ubezpieczeniowej albo jej pierwszej raty przypada **w tym pierwszym dniu** okresu ubezpieczenia lub później, z uwzględnieniem ust. 3. Jeżeli składka ubezpieczeniowa albo jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ochrona ubezpieczeniowa wygasa w dniu, w którym ubezpieczający otrzyma wypowiedzenie umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym;
  - 2) od następnego dnia po dniu zapłaty składki ubezpieczeniowej albo jej pierwszej raty, nie wcześniej jednak niż od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego

w polisie, jeśli termin zapłaty składki ubezpieczeniowej albo jej pierwszej raty przypada **przed tym pierwszym dniem** okresu ubezpieczenia, z uwzględnieniem ust. 3. Jeżeli składka ubezpieczeniowa albo jej pierwsza rata nie została zapłacona do 30 dnia liczonego od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z tym dniem.

3. Odpowiedzialność PZU z tytułu ryzyka powodzi rozpoczyna się po upływie 30 dni liczonych od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w polisie (karencja). Karencja nie stosuje się w umowie ubezpieczenia zawartej na kolejny okres ubezpieczenia nie później niż w ciągu 30 dni po upływie okresu ubezpieczenia wynikającego z poprzedniej umowy ubezpieczenia PZU Dom.
4. Ochrona ubezpieczeniowa w umowie ubezpieczenia zawieranej za pośrednictwem internetu trwa od pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, który jest wskazany w polisie, z uwzględnieniem ust. 3.
5. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie danego ubezpieczenia wynosi:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia;
  - 2) z chwilą zniszczenia domu jednorodzinnego, domu letniskowego, budynku wielomieszkaniowego, budynku niemieszkalnego, budynku w budowie, wyposażenia posesji, roślin ogrodowych lub nagrobka w takim stopniu, że nie jest możliwa jego naprawa albo odbudowa – w zakresie tego przedmiotu;
  - 3) z chwilą szkody całkowitej – w ubezpieczeniu mieszkania;
  - 4) z chwilą zniszczenia lub utraty przedmiotu ubezpieczenia – w ubezpieczeniu ruchomości domowych i ubezpieczeniu stałych elementów w zakresie danego przedmiotu;
  - 5) z dniem, w którym suma gwarancyjna zostanie wyczerpana;
  - 6) z dniem, w którym suma ubezpieczenia zostanie wyczerpana – w ubezpieczeniu ochrony prawnej;
  - 7) z upływem 7 dni od dnia, w którym ubezpieczający otrzyma wezwanie do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłane po upływie terminu jej płatności, jeśli w tym wezwaniu ubezpieczający został poinformowany, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego wezwania spowoduje, że ochrona ubezpieczeniowa wygaśnie;
  - 8) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 97 ust. 7;
  - 9) w ubezpieczeniu asystent zdrowotny i ubezpieczeniu NNW – z dniem doręczenia PZU oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, o którym mowa w § 96 ust. 3;
  - 10) w ubezpieczeniu nieruchomości, ubezpieczeniu ruchomości domowych – z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę w zakresie tego przedmiotu – w razie zbycia, o którym mowa w § 98;
  - 11) w ubezpieczeniu ruchomości domowych, ubezpieczeniu stałych elementów i ubezpieczeniu Pomoc w Domu – assistance – z chwilą przeniesienia własności znajdujących się pod adresem wskazanym w polisie i które stanowią miejsce ubezpieczenia: mieszkania, domu jednorodzinnego, domu letniskowego, domu jednorodzinnego w budowie w stanie zamkniętym, ale nie wcześniej niż z dniem wyprowadzenia się ubezpieczonego z tego mieszkania, domu;
  - 12) w ubezpieczeniu Pomoc w Domu – assistance, w ubezpieczeniu OC, w ubezpieczeniu ochrony prawnej, w ubezpieczeniu asystent zdrowotny, w ubezpieczeniu NNW – z chwilą

- wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu nieruchomości i w ubezpieczeniu ruchomości domowych;
- 13) z dniem doręczenia PZU oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 96 ust. 1 i 2;
  - 14) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 6.
6. PZU SA może wypowiedzieć umowę bez zachowania okresu wypowiedzenia, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony są podmiotami, wobec których mają zastosowanie środki ograniczające (sankcje) wprowadzone na mocy rezolucji Narodów Zjednoczonych lub wynikające z przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej, bądź wobec których obowiązek stosowania środków ograniczających wynika z prawa międzynarodowego, w szczególności z regulacji Stanów Zjednoczonych Ameryki lub Wielkiej Brytanii, czy też z jakichkolwiek innych przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

§ 96

1. Jeśli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od tej umowy, składając oświadczenie w tym zakresie:
  - 1) w terminie 30 dni od dnia jej zawarcia – jeśli ubezpieczający jest konsumentem;
  - 2) w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia – jeśli ubezpieczający jest przedsiębiorcą.Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia PZU nie poinformowało ubezpieczającego, który jest konsumentem, o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ten ubezpieczający dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
2. Jeśli ubezpieczający, który jest konsumentem, zawrze umowę ubezpieczenia za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, termin w ciągu którego może on odstąpić od tej umowy, składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia, w którym PZU poinformowało go o zawarciu tej umowy ubezpieczenia lub jeśli jest to termin późniejszy – od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość. Termin jest zachowany, jeśli przed jego upływem oświadczenie o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia zostało wysłane.
3. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia asystent zdrowotny lub ubezpieczenia NNW w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia asystent zdrowotny lub ubezpieczenia NNW nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

– czyli jak PZU ustala składkę ubezpieczeniową i jak można ją zapłacić

§ 97

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej PZU ustala według taryfy, która obowiązuje w dniu przygotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustala się z uwzględnieniem:
  - 1) sumy ubezpieczenia, sumy gwarancyjnej, zakresu ubezpieczenia, okresu odpowiedzialności PZU;

- 2) rodzaju przedmiotu ubezpieczenia i jego charakterystyki, położenia miejsca ubezpieczenia – w ubezpieczeniu nieruchomości i ubezpieczeniu ruchomości domowych;
  - 3) wyboru wariantu serwisowego;
  - 4) rozszerzenia zakresu terytorialnego ubezpieczenia – w ubezpieczeniu OC;
  - 5) liczby ubezpieczonych – w ubezpieczeniu NNW;
  - 6) wieku ubezpieczającego, ubezpieczonego;
  - 7) zawarcia innych umów ubezpieczenia w PZU;
  - 8) przebiegu umowy ubezpieczenia;
  - 9) przeniesienia prawa do odszkodowania z umowy ubezpieczenia (cesja praw);
  - 10) sposobu płatności składki ubezpieczeniowej;
  - 11) oceny ryzyka, w tym związanej z zamontowanymi zabezpieczeniami przeciwpowodziowymi.
2. Składka ubezpieczeniowa jest obliczana za czas trwania odpowiedzialności PZU.
  3. Składka ubezpieczeniowa może być płatna jednorazowo albo w ratach. Jednak składka ubezpieczeniowa za umowę ubezpieczenia z okresem ubezpieczenia krótszym niż 12-miesięczny płatna jest jednorazowo. Terminy płatności składki i wysokość rat tej składki są określone w polisie.
  4. Składka ubezpieczeniowa albo jej rata może być płatna w gotówce albo w formie bezgotówkowej.
  5. Jeśli zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za datę zapłaty składki ubezpieczeniowej PZU uważa dzień:
    - 1) zatwierdzenia płatności – jeśli ubezpieczający płaci kartą lub za pośrednictwem moje.pzu.pl;
    - 2) w którym pełna, wymagalna kwota składki albo jej raty wpłynęła na rachunek bankowy PZU – jeśli ubezpieczający płaci w inny sposób niż określony w pkt 1 (na przykład przelewem bankowym lub przekazem pocztowym).
  6. Jeśli ochrona ubezpieczeniowa wygaśnie przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
  7. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego w zakresie danego ubezpieczenia, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
  8. Jeśli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane, które mają wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU, gdyby podano dane prawdziwe, a składką ubezpieczeniową przyjętą w umowie ubezpieczenia. Jeśli wystąpi wypadek ubezpieczeniowy, roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania lub świadczenia.

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY

– czyli co się dzieje z ubezpieczeniem w razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia

§ 98

W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia PZU wyklucza udzielenie zgody na przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia. W razie

zbycia przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności tego przedmiotu na nabywcę.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

– czyli kiedy PZU wypłaca odszkodowanie lub świadczenie i jakie ma obowiązki

§ 99

1. PZU wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
  2. Jeśli wyjaśnienie, w terminie określonym w ust. 1, okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie lub świadczenie wypłacane jest w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania lub świadczenia PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
  3. PZU jest zobowiązane:
    - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do:
      - a) poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz
      - b) podjęcia postępowania, które dotyczy ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia, a także
      - c) poinformowania osoby występującej z roszczeniem – pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę – jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania lub świadczenia, jeśli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
- Jeśli umowę ubezpieczenia zawarto na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo mogą zgłosić jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeśli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia – do zawiadomienia pisemnie:
    - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
    - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeśli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
- o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania lub świadczenia;
- 3) jeśli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
    - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
    - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeśli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
- wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną, które uzasadniają całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub świadczenia oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU

lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;

- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym, który jest podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia;
- 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

§ 100

Jeśli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest:

- 1) niezwłocznie zwrócić PZU odszkodowanie, jakie dostał za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU;
- 2) zwrócić PZU kwotę, która odpowiada wartości przedmiotu w dniu odzyskania – w razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym.

§ 101

PZU wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

PRZEJŚCIE ROSZCZEŃ NA PZU

– czyli jakie roszczenia przysługują PZU

§ 102

1. Z dniem, w którym PZU wypłaci odszkodowanie, roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokryło tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.
2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej, która jest odpowiedzialna za szkodę albo je ograniczył, PZU może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po tym jak PZU wypłaci odszkodowanie, wówczas PZU przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

REKLAMACJE, SKARGI I ZAŻALENIA

– czyli jakie jeszcze prawa przysługują ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia

§ 103

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.

2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone:

- 1) na piśmie:
    - a) w postaci papierowej – osobiście w jednostce, o której mowa w ust. 1, albo wysłane przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji) albo nadane w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej albo
    - b) w postaci elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl, albo wypełniając formularz na moje.pzu.pl, albo wysyłając na adres do doręczeń elektronicznych PZU: AE:PL-87870-55695-FHIFV-22, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w ustawie o doręczeniach elektronicznych;
  - 2) ustnie – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
  4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
    - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
    - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
    - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
  5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie udzielona klientowi, który je złożył:
    - 1) w przypadku, gdy klientem jest osoba fizyczna:
      - a) w postaci elektronicznej – w przypadku gdy reklamacja została złożona przez klienta na piśmie w postaci elektronicznej, chyba że klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci papierowej,
      - b) w postaci papierowej – w przypadku gdy reklamacja została złożona przez klienta na piśmie w postaci papierowej, chyba że klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci elektronicznej,
      - c) w postaci papierowej albo elektronicznej, zgodnie z wnioskiem klienta – w przypadku gdy reklamacja została złożona przez klienta ustnie;
    - 2) w przypadku, gdy klientem jest inny podmiot niż wskazany w pkt 1 – na piśmie lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
  6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a, odpowiedź jest udzielana:
    - 1) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, za pomocą którego klient złożył reklamację, albo innego wskazanego przez klienta środka komunikacji elektronicznej – w przypadku gdy reklamacja została złożona przez klienta z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej;
    - 2) na adres klienta do doręczeń elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w ustawie o doręczeniach elektronicznych – w przypadku gdy reklamacja została wysłana przez klienta na adres do doręczeń elektronicznych.

7. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
- 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
  - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
8. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
9. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
10. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
11. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
12. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu

konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.

13. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

– czyli co jeszcze jest ważne

§ 104

1. Powództwo o roszczenie, które wynika z umowy ubezpieczenia, można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie, które wynika z umowy ubezpieczenia, można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
3. W przypadku roszczeń wynikających z ubezpieczenia ochrony prawnej, PZU i ubezpieczony mogą zawrzeć umowę o poddaniu sporu pomiędzy nimi pod rozstrzygnięcie sądu polubownego.

INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA KLIENTA

	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA I INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, przy Rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa. Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.	
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych w związku z zawieraniem umowy jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH		Administrator otrzymał Pani/Pana dane od Ubezpieczającego w związku z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. Pani/Pana dane zostały przekazane administratorowi w zakresie: danych identyfikacyjnych, danych adresowych.
PRZETWARZANIE DANYCH Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:	• zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do zawarcia i wykonywania umowy, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratora wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania przed objęciem ubezpieczeniem – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości,	

	- wypełniania przez administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie weryfikacji list sankcyjnych - podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z odpowiednich przepisów, - ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest ustalanie składek w wysokości, która zapewni co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, - podjęwania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.	uzasadnionym interesem administratora jest ustalanie składek w wysokości, która zapewni co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, podjęwania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego objęcia Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia, a także do momentu wygaśnięcia uprawnienia do przetwarzania danych w celach ustalania na ich podstawie wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości. Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.	
PRZEKAZYWANIE DANYCH	Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie. Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, w tym m.in: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora. W zależności od rodzaju ubezpieczenia, Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazane podmiotom znajdującym się w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym jeżeli okaże się to niezbędne do wykonania zawartej umowy ubezpieczenia. Więcej informacji o przekazaniu danych osobowych, w tym o państwach, do których dane mogą być przekazywane, można uzyskać kontaktując się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych.	
PANI/PANA PRAWA	Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania. Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem. W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W Polsce takim organem nadzorczym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.	